

9e vergadering

Donderdag 16 november 1989
Middagvergadering

VOORZITTER : de heer L. Vanvelthoven

— De notulen van de jongste vergadering worden ter tafel gelegd.

— De vergadering wordt geopend om 14.04 uur.

De Voorzitter : Dames en heren, de vergadering is geopend.

BERICHTEN VAN VERHINDERING

O. Lefeber, M. Panneels-Van Baelen, A. Steverlynck ; gezondheidsredenen.

J. Buchmann ; buitenlands.

H. De Croo, M.P. Kestelijn-Sierens, W. Van Renterghem, F. Vermeiren, J. Wyninckx ; ambtsverplichtingen.

ACTUELE VRAGEN

(R.v.O. art. 71)

Actuele vraag van de heer H. Van Dienderen tot de heer P. Dewael, Gemeenschapsminister van Cultuur, over onwettige benoemingen voor de Raad van Handelspubliciteit

Actuele vraag van de heer E. Van Rompuy tot de heer P. Dewael, Gemeenschapsminister van Cultuur,

over de samenstelling van de Raad voor Handelspubliciteit

De Voorzitter : Aan de orde zijn de samengevoegde vragen van de heer Van Dienderen tot de heer Dewael, Gemeenschapsminister van Cultuur, over de onwettige benoemingen voor de Raad van Handelspubliciteit en van de heer Van Rompuy tot Minister Dewael over de samenstelling van de Raad voor Handelspubliciteit.

De heer Van Dienderen heeft het woord.

De heer H. Van Dienderen (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, mijnheer de Minister, collega's. vanmorgen las ik in een krantebericht dat de Raad voor Handelspubliciteit eindelijk is samengesteld. In de Commissie voor de Media werd daar herhaaldelijk op aangedrongen. Inderdaad. bedoelde Raad moet toezicht houden op VTM. Hij moet nagaan of deze zender de wettelijke beschikkingen inzake publiciteit respecteert. Volgens verschillende leden van de Commissie van verschillende partijen. zou dit niet het geval zijn. Bijgevolg was de samenstelling van deze Raad zeer dringend.

Uit dit krantenartikel blijkt nu dat niet minder dan 8 van de 22 leden van deze Raad op een onwettige manier als lid zijn aangesteld. Tevens blijkt dat er een advies zou bestaan dat de grondslag, het besluit van de Executieve, dat de basis vormt van deze samenstelling, onwettelijk verklaart.

Mijnheer de Minister, zijn deze berichten juist ? Is het zo dat u het zin-

kend schip van die Raad hals over kop hebt verlaten ? Is het zo dat de controle van VTM nog langer op zich zal laten wachten ? Is dit misschien een nieuwe tactiek van u, met name een Raad samenstellen, waarvan de bevoegdheid onwettig is, ten einde de controle op VTM op die manier onmogelijk te maken ?

De Voorzitter : De heer Van Rompuy heeft het woord.

De heer E. Van Rompuy (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, mijnheer de Minister, heren Ministers, collega's, ik wens aan te sluiten bij de vraag van collega Van Dienderen. Zowel uit de pers, als via contacten met personen die op de bewuste vergadering van 6 november aanwezig waren. heb ik vernomen dat in het ministerieel besluit van 11 oktober. dat de samenstelling van de Raad regelt, een aantal bepalingen zijn opgenomen en personen werden aangeduid die functies uitoefenen die onverenigbaar zijn met de controletaak die de Raad voor Handelspubliciteit heeft. Onder meer is voorzien dat daarin leden van de Raad van State zijn opgenomen, terwijl men precies inzake betwiste beslissingen in beroep moet gaan bij de Raad van State. Bepaalde personen werden bovendien van hun aanstelling niet ingelicht. Personen die als niet-beroepsmagistraat werden aangesteld, waren in feite wel magistraten.

Volgens het verslag dat mij over die vergadering werd uitgebracht, hebt u die vergadering na een paar minuten verlaten. Vervolgens werd het voor-

Van Rompuy

zitterschap waargenomen door uw adjunct-kabinetschef, die zelf auditeur is bij de Raad van State. terwijl de voorzitter van de Raad van State een brief aan de Minister van Binnenlandse Zaken heeft gericht om hem erop te wijzen dat deze procedure niet kan. Kortom, het is een ware chaos.

Mijnheer de Minister, ik heb het reeds meermaals gezegd, u bent verantwoordelijk voor het mediabeleid, maar dit wordt werkelijk een non-beleid. Zowel de erkenning van de niet-openbare radio's, zowel inzake de problematiek van de handelspubliciteit als deze van de sponsoring wordt er geen beleid meer gevoerd.

Ik wil niet zo hypocriet zijn als de heer Van-Dienderen. Inderdaad, sedert Mieke Vogels in de uitzending Wie ben ik optreedt, zou ik ten aanzien van VTM toch enige schroom in acht nemen. Tenslotte doet u, zoals iedereen, daaraan mee.

Mijn vraag heeft echter betrekking op de grond van de zaak.

Mijnheer de Minister, u hebt een onwettelijk besluit genomen. U hebt personen aangeduid die in bedoelde Raad niet op hun plaats zijn. De vergadering moest worden uitgesteld. Het is immers ondenkbaar dat leden van de Raad van State zowel deel uitmaken van de Raad als van een instelling waar men kan in beroep gaan.

Mijnheer de Minister, mijn vraag heeft betrekking op het geheel van de procedure die het bewijs levert van uw nalatigheid. Dit is tevens het zoveelste bewijs van uw non-beleid.

De Voorzitter : Minister Dewael heeft het woord.

Minister P. Dewael (op de tribune) :

Mijnheer de Voorzitter, ik weet niet op basis van welke criteria men zich binnen de CVP het aureool van mediadeskundigheid toeëigent. De enige norm hiervoor is dat men iets afweet van het mediabeleid. Uit de vraag van de heer Van Rompuy blijkt echter het tegendeel.

De Raad voor Handelspubliciteit is opgenomen in de wet van 6 februari 1987. Op dat ogenblik behoorde de handelspubliciteit nog tot de nationale bevoegdheid. De wet bepaalde **dat** een Raad voor Handelspubliciteit moest worden opgericht. Toen op 8 augustus 1988 de handelspubliciteit tot de bevoegdheid van de Vlaamse Gemeenschap ging behoren, was **die** Raad nog altijd niet opgericht. Ik **heb de** heer Van Rompuy nooit de Eerste Minister horen interpelleren toen hij daartoe nochtans reden had.

Toen wij op 1 januari 1989 ter **zake** bevoegd werden, heb ik al het nodige gedaan om aan de Vlaamse Regering een ontwerp van Executievebesluit voor te leggen met de verschillende instanties die in de Raad moesten vertegenwoordigd zijn en de criteria voor deze vertegenwoordiging. Na de nodige besprekingen heeft de Executieve uiteindelijk voor een bepaald model geopteerd. Er werd bepaald dat onder meer de sectoren Onderwijs en Volksgezondheid vertegenwoordigd moesten zijn, maar ook de magistraten, omdat de eerste opdracht van de Raad precies het samenstellen van een Codex voor Handelspubliciteit is.

Na het Executievebesluit van 3 mei 1989 heb ik met ongeduld gewacht tot de verschillende instanties hun vertegenwoordigers hadden aangeduid. U weet, mijnheer Van Rompuy, dat ook het Cultuurpact moet worden toegepast en de Raad dus proportioneel moet worden samengesteld. Gedurende weken en zelfs maanden heeft de Minister van Onderwijs, u niet onbekend, echter nagelaten zijn vertegenwoordiger aan te duiden. Op het ogenblik dat u meende mij openbaar te moeten aanporren om werk te maken van de samenstelling van de Raad, heb ik u eveneens openbaar terecht gewezen en duidelijk gemaakt waar één van de problemen zich precies bevond. Wanneer instanties hun vertegenwoordigers niet aanduiden, kan ik ook niet verder. Als reactie heb ik dan zelf een ministerieel besluit getroffen en de Raad opgericht en samengesteld.

De heer Van Dienderen heeft vanmorgen in de krant een artikel aange-

troffen en biedt mij nu de gelegenheid om een aantal enorme fouten en vergissingen, te goeder of te kwader trouw gemaakt, recht te zetten. Niet minder dan acht leden zouden onwettig deel uitmaken van de Raad. Een eerste probleem is dat het Executievebesluit van 3 mei 1989 bepaalt dat de beroepsmagistraten die deel uitmaken van de Raad, twee effectieve en twee plaatsvervangers, uit de Raad van State komen. Is dat onwettig of nieuw ? Toen wij het kabeldecreet goedkeurden — de heer Van Rompuy stond toen nog aan de andere kant van de balie — werd in artikel 14 een Geschillenraad opgenomen die bevoegd is om de erkenning van niet-openbare televisieverenigingen op te schorten. Van deze Geschillenraad maken ook magistraten van de Raad van State deel uit. De Raad van State heeft trouwens over het ontwerp van kabeldecreet advies uitgebracht en heeft ter zake geen bezwaar geformuleerd. De Raad voor Handelspubliciteit zal 'in een aantal gevallen precies dezelfde opschortingsbevoegdheid krijgen. Het probleem is echter dat de Voorzitter van de Raad van State het niet wenselijk acht dat magistraten van zijn college tot de Raad voor Handelspubliciteit behoren. Dus de Raad van State heeft zich nooit als dusdanig uitgesproken over het Executievebesluit van 3 mei 1989.

Ten tweede, er is een voorgaande. Ik verwijs naar wat het kabeldecreet over de Geschillenraad bepaalt.

Ten derde, het probleem van de magistraten die er deel van zouden uitmaken en waaromtrent de Eerste Voorzitter bezwaar heeft gemaakt, moet worden getrancheerd door de Minister van Binnenlandse Zaken. Ik heb morgen met hem ter zake een onderhoud. Van enige onwettelijkheid — dat kan trouwens niet — of onzorgvuldigheid is hier geen sprake.

Er stelde zich wei een probleem — dat erken ik graag — met betrekking tot een kandidaat-plaatsvervangster voor de Raad voor Handelspubliciteit. Volgens het Executievebesluit moet het gaan om lekenrechters, dus ofwel consulaire rechters zetelend in de Rechtbank van Koophandel of lekenrechters in sociale zaken bij de Arbeidsrechtbank. Het desbetreffende

Dewael

de kandidaat-lid van de Raad voor Handelspubliciteit is echter een beroepsrechter.

De enige onzorgvuldigheid die ik in dit dossier heb begaan, bestaat erin dat ik de brief van collega Van Rompuy, Voorzitter van de Christelijke Volkspartij, waarin de betrokken magistrate ingevolge de verplichting bepaald door het Cultuurpact werd voorgesteld, heb geloofd zonder dat ik heb nagegaan of het werkelijk ging om een lekenmagistrate. Ik zal uiteraard onmiddellijk een nieuw ministerieel besluit treffen om die magistrate te vervangen.

De Voorzitter : De heer Van Dienderen heeft het woord.

De heet H. Van Dienderen : Mijnheer de Minister, zal de Raad dus op dezelfde manier samengesteld blijven en houdt u geen rekening met de bezwaren van de Raad van State ?

U bent mij ook het antwoord schuldig op de vraag of het niet uw taak is om de leden van die Raad vooraf persoonlijk over hun mogelijke kandidatuur te raadplegen.

Minister P. Dewael : Mijnheer Van Dienderen, u hebt blijkbaar niet goed geluisterd. De Raad van State heeft geen enkel bezwaar gemaakt omdat dit niet kon door het Executievebesluit van 3 mei 1989.

De Raad van State werd destijds wel geraadpleegd over een analoge kwestie, de Geschillenraad, ingeschreven in het kabeldecreet. Daarin zetelen inderdaad magistraten van de Raad van State.

De Eerste Voorzitter van de Raad van State heeft geoordeeld dat het niet wenselijk zou zijn dat magistraten van de Raad van State zouden zetelen in de Raad voor Handelspubliciteit. De Minister voor Binnelandse Zaken, met wie ik morgen een onderhoud heb, kan daarover nog een andere beslissing nemen.

Ik ontken formeel dat de personen die in de Raad voor Handelspubliciteit zetelen, niet op voorhand, of slechts via mijn brief, op de hoogte

zouden zijn gebracht. Dat is volstrekt onjuist.

Toen ik de vraag ontving van collega Van Rompuy en nadat ik vastgesteld had dat sommige instanties in gebreke bleven bij de aanduiding van een vertegenwoordiger, heb ik wel zelf mijn verantwoordelijkheid opgenomen.

De Voorzitter : De heer Van Rompuy heeft het woord.

De heet E. Van Rompuy : Mijnheer de Minister, volgens een persoon aanwezig in deze vergadering, heeft uw secretariaat verwaarloosd het curriculum vitae van de kandidaten na te gaan en er zich van te vergewissen dat iedereen beantwoordde aan de criteria. Dat is dus een zaak van verkeerd beleid of onachtzaamheid.

Reeds tijdens het debat in de Senaat hebben wij gehoord dat de Raad van State voor u niet veel betekent. De Eerste Voorzitter van de Raad van State heeft duidelijk gewezen op de onverenigbaarheid tussen lid zijn van een commissie waar men ook tegen kan in beroep gaan en lid zijn van de Raad van State.

Uw adjunct-kabinetschef, een auditeur van de Raad van State, zat die commissievergadering voor. Hierbij kan men toch vragen stellen. Uw antwoord bevredigt mij helemaal niet. Bovendien zal die vergadering, weer voorgezeten door uw adjunct-kabinetschef, volgende week opnieuw samenkomen.

Ik weet niet waarop u in uw inleiding alludeert als u spreekt over incompetentie en gebrek aan feitenkennis. Ik had het over het ministerieel besluit van 11 mei 1989. Ik heb niet gesproken over de voorgeschiedenis.

Mijnheer de Minister, u bent verantwoordelijk voor de media en u hebt ook relaties en contacten. We hebben het steeds betreurd dat de installatie van de Raad voor de Handelspubliciteit nu al meer dan twee jaar aansleept. Nu blijkt dat de samenstelling niet beantwoordt aan de criteria die uzelf hebt opgesteld.

Minister P. Dewael : Collega Van Rompuy schijnt niet goed te luiste-

ren. Hij heeft het over tweeënhalf jaar, maar ik ben bevoegd vanaf 1 januari 1989.

Ik heb één onzorgvuldigheid begaan bij de samenstelling van de Raad. Een plaatsvervangend lid werd voorgesteld door de voorzitter van de CVP. Ik heb hem geloofd op zijn woord en niet nagegaan of wat in de brief stond juist was. Slechts later heb ik vastgesteld dat de kandidate niet beantwoordde aan de criteria. In voorkomend geval zal de betrokkene moeten worden vervangen.

Om het even om welke deskundigheid het gaat, er bestaat een onderscheid tussen een advies van de Raad van State en wat volgens de Eerste Voorzitter van de Raad van State al dan niet wenselijk is. De Raad van State zelf heeft geen problemen opgeworpen en dat kon ook niet.

Mijn adjunct-kabinetschef is inderdaad auditeur bij de Raad van State. Dat is zijn normaal beroep. Hij is verbonden aan mijn kabinet, uiteraard met toelating van de Raad van State en ook van de Minister van Binnelandse Zaken.

De Voorzitter : Het incident is gesloten.

Actuele vraag van de heet W. Peeters tot de heet P. Dewael, Gemeenschapsminister van Cultuur, over het Fonds voor de Veiligheid van de Sportinfrastructuur

De Voorzitter : Aan de orde is de actuele vraag van de heer Walter Peeters tot Minister Dewael over het Fonds voor de Veiligheid van de Sportinfrastructuur.

De heer Peeters heeft het woord.

De heer W. Peeters (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, mijnheer de Minister, geachte collega's, vorige week donderdag werd in de Senaat een wetsvoorstel goedgekeurd dat de oprichting beoogt van een Fonds voor de Veiligheid van de Sportinfrastructuur. De fondsen waarmee dit

W. Peeters

Fonds zal worden gespijsd zijn nationale gelden uit de Nationale Loterij die a rato van 100 miljoen frank per jaar gedurende tien jaar zullen worden aangewend tot het verbeteren van de veiligheid van de sportinfrastructuur. Ik zou de heer Minister erop willen wijzen dat hier een gevaarlijk precedent werd geschapen. Onder het voorwendsel van veiligheid voor sportinfrastructuur heeft de nationale overheid zich begeven op het terrein die tot de essentiële bevoegdheid van de Gemeenschappen behoort.

De veiligheid rond het sportgebeuren zal niet worden gerealiseerd door zich alleen te richten op de beveiliging van de infrastructuur. Er zullen nog andere middelen moeten worden aangewend om het maatschappelijk probleem van de criminaliteit rond het sportgebeuren te saneren. Ook dat is een bevoegdheid van de Gemeenschap.

Op deze wijze worden bovendien gemeenschapsgelden aangewend om private organisaties te financieren die, ten eerste, bijna onverantwoorde gelden uitgeven voor de aankoop van professionele spelers en die, ten tweede, deze gelden bovendien aanwenden voor het gebruik van een infrastructuur die in se door henzelf zou moeten worden voorzien.

Mag ik de heer Minister tenslotte vragen of hij het normaal vindt dat deze sportorganisaties, die behoren tot een federatie, op een bijna incivieke wijze blijven weigeren hun structuren aan te passen aan de federale structuur die dit land heeft. Graag vernam ik van de heer Minister op welke wijze hij deze inbreuk op bevoegdheden die essentieel tot de Gemeenschappen behoren, maar die door de nationale overheid worden aangematigd, zal opvangen.

De Voorzitter : Minister Dewael heeft het woord.

Minister P. Dewael (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, geachte collega's, het is inderdaad juist dat eerst in de Commissie van Binnenlandse Zaken van de Senaat unaniem en

daarna met overgrote meerderheid in Openbare Vergadering, het desbetreffende wetsvoorstel van de heer Verschuere werd goedgekeurd. Ik heb mij voorgenomen — het voorstel werd alleen door de Senaat goedgekeurd en is nog geen wet — om de Vlaamse Executieve hierover te benaderen, opdat wij ons zouden kunnen uitspreken over de vraag of hier al dan niet sprake is van een bevoegdheidsoverschrijding. In een eerste reactie denk ik van niet omdat de termen van het wetsvoorstel zeer duidelijk bepalen dat de investeringen moeten gebeuren voor de handhaving van de openbare veiligheid, een bevoegdheid van Minister Tobback. De openbare orde en veiligheid omvat investeringen die kaderen in dat doel. Als het voorstel wet wordt moet er natuurlijk over worden gewaakt dat het specifieke doel wordt gerespecteerd. Zolang dit kadert in die doelstelling is er geen sprake van enige **overschrijding** van bevoegdheid of dat de nationale overheid het terrein van de Gemeenschappen zou hebben betreden.

Wel rijzen er vragen — dat is niet alleen een probleem van dit wetsvoorstel, het is eerder een algemeen probleem — over het feit dat de Lotto middelen investeert op terreinen die tot de exclusieve bevoegdheid van de Gemeenschappen behoren. Ook hier is de herkomst van de middelen andermaal de Lotto. Op dit ogenblik is de begroting voor sport in behandeling in de Commissie voor Cultuur. Mijn gewone begroting is minder omvangrijk dan de middelen die in het sportbeleid worden ingebracht via het fameuze Sportfonds. De herkomst van die middelen is de Nationale Loterij.

Daarover moeten we vragen stellen maar dat is een meer algemeen probleem. Wat de specifieke vraag over het **wetsvoorstel** Verschuere betreft, meen ik echter niet dat er een probleem is.

De Voorzitter : Het incident is gesloten.

Actuele vraag van de heet G. Annemans tot de heet L. Van den Bossche, Gemeenschapsminister van Binnenlandse Aangelegenheden en Openbaar Ambt, over de obstructie van de Gemeenteraad van Linkebeek

De Voorzitter : Aan de orde is de actuele vraag van de heer Annemans tot de heer Van den Bossche, Gemeenschapsminister van Binnenlandse Aangelegenheden en Openbaar Ambt, over de obstructie van de Gemeenteraad van Linkebeek.

De heer Annemans heeft het woord.

De heet G. Annemans (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, zoals ik al een aantal jaren doe, was ik maandag met Voorpost en TAK in Linkebeek waar men is overgeschakeld op een nieuwe tactiek.

Mijnheer de Minister, u zal het ongetwijfeld wel weten : ik was er niet alleen met militanten, ook uw overigens zeer correcte Arrondissementscommissaris volgt de Gemeenteraden van Linkebeek en Kraainem. Wij hebben vastgesteld dat er aanvaankelijk in het Frans en nadien in het Nederlands een brief werd voorgelezen. De leden van de meerderheid delen mee dat zij niet langer de vergaderingen van de Gemeenteraad zullen bijwonen, zo lang er geen zogenaamde duidelijkheid is over de toepassing van wat de heer Degroeve — volgens de Franstalige kranten in uw opdracht — aan de Gemeenteraad heeft laten weten, namelijk dat alleen het Nederlands in de Gemeenteraad kan worden gebruikt.

Sinds de jongste faciliteitenwet, die door CVP, SP en Volksunie werd goedgekeurd, is uw voorgedij min of meer beperkt. U bent niet meer in staat om bij een dergelijke obstructie een Commissaris te zenden naar die gemeente, hoewel het langzaam aan tijd wordt dat er iets gebeurt.

Wat bent u van plan te doen indien die obstructie blijft voortduren ?

De Voorzitter : Minister Van den Bossche heeft het woord.

Minister L. Van den Bossche (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, ik had de Arrondissementscommissaris

Van den Bossche

gevraagd om, zoals gewoonlijk, aanwezig te zijn op de Gemeenteraad van Linkebeek van voor twee dagen. Ik had hem bovendien gevraagd om mij — en de Gouverneur — de volgende dag rechtstreeks verslag uit te brengen.

Ik had de Gouverneur de opdracht gegeven om opnieuw te herinneren aan de strikte toepassing van de taalwetgeving omdat bij een van de verslagen problemen zijn gerezen. De Gouverneur heeft dit gedaan in niet mis te verstane bewoordingen.

De Anondissementscommissaris bevoert dat er geen systematische obstructie is. Alleen de Burgemeester en drie gemeenteraadsleden waren aanwezig. De Burgemeester heeft de brief van de afwezigen in het Frans voorgelezen. Ik heb er een exemplaar van en kan het u bezorgen. De brief is niet geheim. Ik citeer : „Nous soussignés, représentant une tres large majorité des membres du Conseil, avons procédé avec soin à un premier examen de ces considérations et avons estimé que, sur un certain nombre de points, elles prêtaient à discussion juridique”.

De leden kondigen in de brief aan dat zij de gemeenteraadsvergaderingen niet zullen bijwonen tot zij het probleem juridisch hebben onderzocht.

Intussen is een nieuwe Gemeenteraad samengeroepen in begin december, als ik goed ben ingelicht. Naar ik verneem, zouden alle leden wel aanwezig zijn op die vergadering.

Er is dus op heden geen systematische afwezigheid. Er is blijkbaar wel een soort spiraalbeweging, die zich thans voltrekt.

In Linkebeek is de toepassing van de taalwetgeving verslecht tijdens de jongste Gemeenteraden. Ik zag mij dan ook verplicht om de Gouverneur de opdracht te geven een brief te schrijven over de toepassing van de taalwetgeving. Dit gaf bij de meerderheidsleden, met uitzondering van de Burgemeester, blijkbaar aanleiding tot een juridische betwisting.

Er is tot op heden geen enkel element — ook niet het verslag van de Arrondissementscommissaris — dat mij kan toelaten te spreken van een systematische boycot van de meerderheid van de Gemeenteraad. Tot nader order zullen wij niet optreden. Wel is opnieuw bevestigd dat de Arrondissementscommissaris aanwezig zal zijn op de volgende gemeenteraad.

Wij zullen wel vragen dat de Arrondissementscommissaris net als nu daags na de Gemeenteraad zowel de Gouverneur als mijzelf inlicht, zodat ik met zal moeten wachten tot de Gouverneur dit doet, kwestie van vlug ingelicht te zijn.

De Voorzitter : De heer Annemans heeft het woord.

De heet G. Annemans : Mijnheer de Voorzitter, ik dank de Minister voor zijn duidelijk antwoord. Ik erken dat de obstructie voorlopig niet systematisch is en laat ons hopen dat ze het niet wordt. Ik zal de brief van de Minister graag ontvangen, omdat daarin toch duidelijk sprake was van het zogenaamde tweetalig statuut, gekoppeld aan de dienstverlening aan de Franstalige bevolking. Zoals u weet, het spreekwoord zegt : „Het begint in de keuken, maar het kan eindigen in het Vaticaan”. Wij kijken uit naar het Vaticaan.

De Voorzitter : Het incident is gesloten.

Actuele vraag van de heer R. Van Hooland tot de heet T. Kelchtermans, Gemeenschapsminister van Leefmilieu, Natuurbehoud en Landinrichting, over de kwaliteit van het Leiewatet

De Voorzitter : Aan de orde is de actuele vraag van de heer Van Hooland tot de heer Theo Kelchtermans, Gemeenschapsminister van Leefmilieu, Natuurbehoud en Landinrichting, over de kwaliteit van het Leiewater.

De heer Van Hooland heeft het woord.

De heet R. Van Hooland (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, ik wil het even hebben over de kwaliteit van het Leiewater en over het aanhoudend, ongecontroleerd lozen in het Leiebekken. Mijnheer de Minister, samen met uw medewerkers, met VMZ en met andere verantwoordelijken hebt u een bijzondere inspanning geleverd voor de vrijwaring en zelfs voor verbetering van de kwaliteit van het Leiewater.

Toch, het gaat er met goed. Een dertal weken geleden bij voorbeeld hebben wij een visproef gedaan in de Leie. Wij hebben vijf kerngezonde vissen te water gelaten en na zeven minuten waren die alle vijf dood. Zoals al lang was bewezen, bleek dus nogmaals dat dit water van de Leie biologisch dood is.

Zowel de inwoners van de streek, als de gemeentebesturen en andere betrokken organisaties maken zich oprecht zorgen over de kwaliteit van dit oppervlaktewater en over de hinder van de lozingen voor het milieu. Men meldt mij alom dat nog altijd ongecontroleerd wordt geloosd. Er wordt ook ongelukkig ingegrepen, bij voorbeeld door het openen van het sas in Astene. Vanaf de Franse grens tot stroomafwaarts Gent is het probleem acuut geworden. Meestal gaat het niet om organisch afval, maar kennelijk om chemische lozingen.

Ik had de Minister graag een paar vragen gesteld.

Ten eerste, wat zijn de resultaten van de analyses van het Leiewater en hoe vaak worden er stalen genomen ?

Ten tweede, welke sancties worden er bij overtreding getroffen ? Dit is een belangrijk element in het beleid ter zake.

Ten derde, hoeveel controles op lozingen gebeuren er tussen zonsondergang en zonsopgang en in het weekend tussen vrijdag 17 uur en maandag 8 uur ?

Ten vierde, tot wie kunnen instanties, zoals een gemeentebestuur, zich wenden als zij bij voorbeeld 's nachts en in het weekend lozingen vaststellen ? Ik denk hier heel speciaal aan



De procedure voor de samenstelling van de Raad voor Handelspubliciteit verloopt volgens de heer E. Van Rompuy (CVP) vrij chaotisch. Aansluitend bij collega H. Van Dienderen (AGALEV), stelde hij een actuele vraag over deze problematiek

het organiseren van een soort van milieupolitiedienst die gevoel heeft voor de problematiek en die permanent toegankelijk is voor degenen die zich geroepen voelen daarvoor tussen te komen. Ik pleit dus niet voor het oprichten van een geheel nieuwe dienst. Dit kan binnen de bestaande politionele diensten gebeuren.

Tot slot wens ik te vragen of het gepland baggeren van de Leie ook te maken heeft met de kwaliteit van het Leiewater, dat uiteraard tot uw bevoegdheid behoort ?

Ik kan dit ais volgt samenvatten. Inwoners, gemeentebesturen en organisaties zijn geërgerd bij de vaststelling dat, ondanks de vele inspanningen en investeringen, ook van uw kant, de kwaliteit van het Leiewater nog verslecht. Door het ongecontroleerde lozen worden al de inspanningen teniet gedaan. Bovendien is iedereen radeloos. Bij een acuut voorval weet men niet tot wie zich te wenden. Er heerst dus onvrede alom. Er is een ongecontroleerde gang van za-

ken die ik ook hier wil aanklagen. Ik wens dan ook ter zake van u informatie te ontvangen.

De Voorzitter : Minister Kelchtermans heeft het woord.

Minister T. Kelchtermans (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, collega's, het gaat hier om mondelinge vragen. De vragen die collega Van Hooland mij stelt, geven echter aanleiding tot een zeer uitvoerige en gedetailleerde weergave, gesteund op meetrapporten. U zult begrijpen dat deze resultaten, hier in de optiek van de mondelinge vragen, niet aan bod kunnen komen. Ik stel dus voor dat ik de verschillende vragen met betrekking tot de meetresultaten, de kwaliteit van het Leiewater, de overtredingen, de lozingsvergunningen enzovoort schriftelijk zal beantwoorden.

Trouwens, u hebt mij daarover op 25 oktober 1989 een brief geschreven. Ik heb die op 27 oktober ontvangen en ik heb toen aan de Vlaamse Maat-

schappij voor Waterzuivering opdracht gegeven de verschillende vragen in uw brief te onderzoeken.

Uit een eerste rapport dat mij daarentrent ter beschikking is gesteld blijkt dat de sluis van Astene, gesloten is van 15 maart tot 15 oktober. Na 15 oktober wordt ze opengesteld. Dit is één van de oorzaken van een hogere vervuiling na 15 oktober. Ik zal u daarop meer genuanceerd schriftelijk antwoorden.

Als er een verband is tussen enerzijds de ruiming van de Leie, — dit is trouwens ter sprake gekomen in de interpellatie over de Callemoeievijver — en anderzijds de kwaliteit van het Leiewater zelf, dan kan het niet worden betwist dat die kwaliteit door de zuivering van het slib zal verbeteren. Ik voeg hier wel aan toe dat de ruiming in eerste instantie niet gebeurt om ecologische, maar wel om economische redenen, met name om de beschikbaarheid te verbeteren.

Wat de doelstellingen betreft ben ik er mij ten volle van bewust dat die resultaten niet op korte termijn spectaculair zullen verbeteren. Eens dat wij de hefboomen op gang hebben gebracht en het investeringsprogramma volgens het voorziene schema over heel Vlaanderen kunnen uitvoeren, zowel op het vlak van de collectoren, de zuiveringsinfrastructuur en het gemeentelijk rioleringsstelsel, ondersteund door een brongericht beleid, zal men het effect op een spectaculaire wijze moeten ervaren.

Het doet mij trouwens een genoegen dat de Gewestelijke Investeringsmaatschappij — u hebt het vermeld — op mijn voorstel is overgegaan tot de oprichting van een milieuholding die ons in staat moet stellen, als de Executieve mij volgt in de voorstellen die ik ter zake zal indienen, ook financiële instrumenten te ontwikkelen om het investeringsprogramma in het vooropgestelde tijdschema af te werken.

Ik maak van de gelegenheid gebruik om dit ais een element van antwoord aan uw vraag te verbinden.

De Voorzitter : De heer Van Hooland heeft het woord.

De heer R. Van Hooland : Mijnheer de Voorzitter, ik dank de Minister voor het antwoord dat hij nu reeds heeft gegeven en voor de gegevens die hij mij naderhand nog zal verstrekken.

Ik wil echter nogmaals uitdrukkelijk pleiten voor een hedendaags geïntegreerd beleid ter zake. U sprak over de jaarlijkse opening van het sas in Astene, mijnheer de Minister. Het is misschien niet zo belangrijk om dit hier aan te voeren, maar volgens een 150-jaar-oude regeling wordt dit sas elk jaar geopend. Dit heeft tot gevolg dat de Leie stroomafwaarts Deinze tot Gent, waar hoegenaamd niet de minste commerciële scheepvaart meer aanwezig is, in de winterperiode verliest wat tijdens de zomer biologisch werd opgebouwd. Ik stel voor dat deze praktijk zou worden stopgezet of **althans** oordeelkundig bestudeerd zou worden. Aldus zou men zonder enige bijkomende investering de kwaliteit van het Leiewater aanzienlijk kunnen verbeteren.

De Voorzitter : Het incident is gesloten.

Actuele vraag van de heer C. Lisabeth tot de heer T. Kelchtermans, Gemeenschapsminister van Leefmilieu, Natuurbehoud en Landinrichting, over de dreigende ontbossing op het militair domein van Ursel ingevolge voorziene vestiging van NAVO-opslagplaatsen

De Voorzitter : Aan de orde is de actuele vraag van de heer Lisabeth tot Minister Kelchtermans over de dreigende ontbossing op het militair domein van Ursel ingevolge voorziene vestiging van NAVO-opslagplaatsen.

De heer Lisabeth heeft het woord.

De heer C. Lisabeth (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, mijnheer de Minister, waarde collega's, vooraf wil ik het gebied waarover mijn actuele vraag handelt, even situeren. Het bosrijke militair domein van Ursel

is gelegen in het Drongengoedbos dat met een oppervlakte van ongeveer 800 hectaren een van de grootste boscomplexen is in Oost-Vlaanderen. Het is ook **biologisch** een zeer waardevol gebied en men vindt er nog omvangrijke bosdelen uit de 18de eeuw. Ingevolge een vroeger genomen beslissing wil de legeroverheid daar nu een aantal opslagplaatsen bouwen ten behoeve van de Amerikaanse luchtmacht. Dit zal het verdwijnen van niet minder dan 40 hectaren bos tot gevolg hebben. Dit blijkt althans uit het antwoord van de Minister van Landsverdediging op vragen van Volksvertegenwoordigers en van verenigingen die hun ongerustheid ter zake hebben te kennen gegeven. Nu de week van het bos nog niet zo lang voorbij is, wekt dit vanzelfsprekend heel wat beroering in de omgeving en ook bij de talloze wandelaars die daar wekelijks deelnemen aan natuur- en gezinswandelingen. Dit project zou enorme schade toebrengen aan dat bosrijke gebied.

Graag vernam ik welk standpunt de Minister van Leefmilieu en Natuurbehoud ten opzichte van dit project inneemt. Tevens wil ik aan de Minister vragen of hij met ons akkoord gaat dat aan dit project een milieueffectrapport moet voorafgaan. Artikel 2, punt 16 van het besluit van 23 maart 1989 bepaalt immers dat werken die een ontbossing tot gevolg hebben van meer dan 3 hectaren onderworpen zijn aan de MER-regeling. Het zou me genoeg doen een ondubbelzinnig antwoord te mogen vernemen.

De Voorzitter : Minister Kelchtermans heeft het woord.

Minister T. Kelchtermans (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, geachte collega's, de vraag van de heer Lisabeth wens ik in de eerste plaats persoonlijk te beantwoorden, dus los van mijn bevoegdheid.

De vraag zelf naar de inplanting zal hoe dan ook de bezorgdheid wegdragen van mijn collega van ruimtelijke ordening. Wat mijn bevoegdheid betreft verwijs ik uitdrukkelijk naar het MER-besluit van de Vlaamse Regering van 23 maart 1989, waar in artikel 2, punt 16 is voorzien dat projec-

ten die het rooien van meer dan drie hectaren bossen en het tot stand komen van een andere bodembestemming inhouden, voorafgaandelijk op hun milieu-effecten moeten worden onderzocht. Dit noemen wij trouwens de MER-plichtige projecten. Bijgevolg kan er geen rooivergunning woraen afgeleverd alvorens de MER-plicht werd vervuld. Ik kan dus bevestigend antwoorden op het tweede deel van de vraag.

De Voorzitter : Het incident is gesloten.

Actuele vraag van de heer E. Beysen tot de heer G. Geens, Voorzitter van de Vlaamse Executieve, Gemeenschapsminister van Financiën en Begroting, over het gebrek aan coördinatie binnen de Vlaamse Executieve bij het opstarten van de onderhandelingen met Nederland betreffende de waterverdragen

De Voorzitter : Aan de orde is de actuele vraag van de heer Beysen tot de heer Geens, Voorzitter van de Vlaamse Executieve, Gemeenschapsminister van Financiën en Begroting, over het gebrek aan coördinatie binnen de Vlaamse Executieve bij het opstarten van de onderhandelingen met Nederland betreffende de waterverdragen.

De heer Beysen heeft het woord.

De heer E. Beysen (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, mijnheer de Voorzitter van de Executieve, geachte collega's, in zijn hoedanigheid van Voorzitter van de Executieve heeft de heer Geens onder meer tot taak de coördinatie van de werkzaamheden binnen de Executieve te regelen en de ontwikkeling van tegenstrijdige initiatieven te voorkomen.

Ik wenste dit voorafgaandelijk te zeggen omdat, naar aanleiding van de inspanningen die de Executieve heeft geleverd om de besprekingen rond de waterverdragen op gang te brengen, het onmiddellijk duidelijk werd dat er wat schortte aan de coördinatie. Inderdaad, de inspanningen die

Beysen

ertoe hebben geleid dat de besprekingen opnieuw konden worden aangevat, worden momenteel afgezwakt door het initiatief van Gemeenschapsminister Kelchtermans met betrekking tot het zoeken naar een oplossing voor het in werking brengen van de zó beruchte afvalcollector. Ter zake mag er geen misverstand bestaan : er mag via de afvalcollector geen zilt afvalwater in de Schelde worden geloosd. Daar moet nu eens en voor altijd een punt worden achter gezet. Wil men dat te allen prijze toch doen, dan zal men moeten constateren dat het afvalwater slechts tot de grens van Antwerpen zal kunnen worden gepompt. Verder zal het niet kunnen.

Graag hoorde ik vanwege de Voorzitter van de Executieve een verklaring met diezelfde draagwijdte. Ik vrees dat wanneer deze zaak lang in het ongewisse wordt gelaten de Nederlanders opnieuw een reden zullen vinden om stokken in de wielen te steken betreffende de besprekingen rond de waterverdragen. Men moet eens en voorgoed afwegen wat het belangrijkste is : ofwel een afvalwatercollector die geen frank waard is per se operationeel maken, ofwel de sociaal-economische belangen van Antwerpen verdedigen op een consequente manier.

Ik dank u nu reeds voor uw antwoord.

De Voorzitter : De heer Geens heeft het woord.

Minister G. Geens (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, ik kan aan de heer Beysen antwoorden dat de voorbereidingen van het overleg met Nederland in verband met de waterverdragen binnen de Executieve op een perfecte manier verlopen. Op 31 mei van dit jaar werd door de Executieve een nota goedgekeurd waarin het Vlaamse standpunt met betrekking tot dit probleem is uiteengezet. Met de andere takken van de uitvoerende macht, nationale Regering en andere deelstaten, werd een werkgroep opgericht waarin drie leden van de Executieve vertegenwoordigd zijn samen met de Voorzitter. De no-

ta van 31 mei moest door de drie betrokken Ministers, met name de Minister van Economie en Werkgelegenheid, de heer De Batselier, de Minister van Leefmilieu, de heer Kelchtermans, en de Minister van Verkeer en Openbare Werken, de heer Sauwens, worden uitgewerkt. Over enkele dagen zal die nota aan de Executieve worden overgemaakt en besproken. Voor zover mij bekend bestaat er geen enkele reden om te veronderstellen dat er binnen de Executieve geen gezamenlijk standpunt wordt ingenomen.

De Voorzitter : De heer Beysen heeft het woord.

De heer E. Beysen : Mijnheer de Voorzitter, ik verontschuldig mij bij de Voorzitter van de Vlaamse Executieve, maar ik zal hem ietwat harder aanpakken dan ik gewoon ben te doen. Het gaat niet op te beweren dat alles rimpeloos verloopt in de schoot van de Executieve wanneer de Minister van Leefmilieu initiatieven aankondigt die precies het tegenovergestelde beogen. Het feit dat de Voorzitter van de Vlaamse Executieve weigert vandaag in de Vlaamse Raad een standpunt in te nemen betreffende de lozing via de afvalcollector zal onder meer tot gevolg hebben dat de besprekingen over de waterverdragen opnieuw in een sukkelstraatje terechtkomen. Dat is de verantwoordelijkheid van de Vlaamse Executieve, inzonderheid van haar Voorzitter. Ik heb in het begin van mijn vraag gezegd dat het onder meer zijn taak is de werkzaamheden te coördineren en dat hij ook de politieke verantwoordelijkheid draagt voor een aantal initiatieven die tot doel hebben de economische belangen van de belangrijkste Vlaamse regio's te vrijwaren.

De Voorzitter : Het incident is gesloten.

Actuele vraag van de heer A. Denys tot de heer N. De Batselier, Vice-Voorzitter van de Vlaamse Executieve, Gemeenschapsminister van Eco-

nomie, Middenstand en Energie, over recente beslissingen van de Vlaamse Executieve tot het verlenen van expansiesteun met toepassing van de wet van 30 december 1970

De Voorzitter : Aan de orde is de actuele vraag van de heer Denys tot de heer De Batselier, Vice-Voorzitter van de Vlaamse Executieve, Gemeenschapsminister van Economie, Middenstand en Energie, over recente beslissingen van de Vlaamse Executieve tot het verlenen van expansiesteun met toepassing van de wet van 30 december 1970.

De heer Denys heeft het woord.

De heer A. Denys (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, geachte collega's, veertien dagen geleden hield ik een interpellatie tot de heer De Batselier, Gemeenschapsminister van Economie, in verband met de eigenaardige wijze waarop de expansiedossiers momenteel worden goedgekeurd binnen de Vlaamse Regering. Ik sprak specifiek over twee dossiers van twee multinationals waarbij werd vastgesteld dat de directe subsidiekost voor één tewerkstellingsplaats in het ene geval 5 miljoen frank bedraagt en in het andere geval 1 miljoen 250 duizend frank. Mevrouw Kestelijn van het NCMV heeft gezegd dat in het kader van de expansiesteun, de kostprijs voor één werkplaats bij KMO-bedrijven 250 duizend frank bedraagt.

De recente beslissingen die de Vlaamse Executieve deze week heeft genomen, bewijzen dat het van kwaad naar erger gaat. Wij konden lezen in de krant dat er ondermeer beslissingen zijn genomen over twee dossiers. Het ene omtrent een subsidiekost voor de Vlaamse overheid van 26,5 miljoen frank, met als resultaat voor de tewerkstelling 3 arbeidsplaatsen. Het andere over een subsidiekost van 90 miljoen frank, met als resultaat een tewerkstelling van 0. Dit is bijna 90 miljoen frank subsidie voor een tewerkstellingsraming van 3. Het verwondert mij dat de heer Sauwens, Gemeenschapsminister van Openbare Werken, dit heeft goedgekeurd hoewel hij hierop in een zometinterview allusie heeft gemaakt. Hij heeft gezegd dat een subsidiëring

Denys

zoals bij AMOCO en VOLVO onte-recht is.

Collega's, dit is onbegrijpelijk omdat Minister De Batselier destijds als so-cialistisch lid van de Vlaamse Raad altijd heeft gepleit voor het behoud van de expansiesteun, meer specifiek omdat hij meende dat op die manier op een meer selectieve wijze steun werd verleend in het kader van de tewerkstelling. Uit de praktijk en uit de genomen beslissingen blijkt net het tegenovergestelde.

Mijnheer de Minister, u bent als Mi-nister van Economie reeds na enkele maanden in het valnet terecht geko-men van de subsidieobbyisten in Vlaanderen.

De Voorzitter : Minister De Batselier heeft het woord.

Minister N. De Batselier (op de tribu-ne) : Mijnheer de Voorzitter, ik ben zeer verheugd over de vraag van de heer Denys. Ik raad hem echter aan de expansiewetgeving evenals de bundel richtlijnen die zijn partij mede heeft goedgekeurd in de Executieve, grondig door te nemen. Het zijn die richtlijnen die ik momenteel toepas, alhoewel ik ze graag vanaf begin 1990 gewijzigd wil zien.

Wanneer u mij zegt dat ik teveel geld geef aan de twee dossiers die u daa-rnet heeft aangehaald, omdat er geen tewerkstelling wordt gecreëerd dan raad ik u ook hier aan de volledige dossiers te vragen aan uw collega's in de Executieve. Inderdaad, in de dos-siers waarover u heeft gesproken en die vallen onder de wet van 30 de-cember 1970 is er geen sprake van nieuwe tewerkstelling. Er is echter een verschil, mijnheer Denys, in de expansiewetgeving tussen basissteun en tewerkstellingssteun. Om welke redenen zou ik de basissteun moeten weigeren ? Ik heb als tewerkstellings-steun nul frank toegekend, enkel de minimale basissteun.

Het andere dossier Pluma dat bij de Vlaamse Executieve ter sprake kwam valt onder de wet van 1959, gaat over investeringen in verband met hygië-ne. De vorige Executieve heeft op 12

oktober 1988 een principiële beslis-sing genomen om het bedrijf met 10 procent te steunen. Ik heb beslist die steun tot 7 procent te herleiden on-danks het feit dat het om een juiste beslissing gaat. Indien 10 procent wordt verleend dan krijgt het bedrijf van de EG 0 procent. Moet u mij nu zeggen dat u tegen mijn 7 procent steun bent daar waar u er mede ak-koord ging dat er door de vorige Exe-cutieve 10 procent werd gegeven. Mag ik u er ook op wijzen dat dit dossier niet valt onder de wet van 30 december 1970. Ik wil u het verschil leren tussen die wet en de wet van 1959. Een beetje eerlijkheid in de dossiers is gewenst. Als u mij blijft dergelijke vragen stellen, mijnheer Denys, zal ik punt voor punt, elke keer, met naam en toenaam antwoor-den.

Aan het Hasseltse dossier CWA, een van de eerste twee dossiers die u aan-haalde, kan ik maximaal 21 procent geven. Op basis van een positief ad-vies van de Inspectie van Financiën — zoals in alle drie dossiers — heb ik beslist om aan CWA 8 procent te geven. Dat is de minimale basistoela-ge waarop het bedrijf recht heeft.

Ik geef dus het minimum, mijnheer Denys. Wat u hier zegt, is de reinste demagogie. Ik betreur ten zeerste dat u deze tribune misbruikt om aan te tonen dat u de praktische dossiers niet kent. (*Applaus bij de CVP en de SP*)

De Voorzitter : De heer Denys heeft het woord.

De heer A. Denys (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, de manier waarop Minister De Batselier ant-woordt, sterkt mijn overtuiging. (*Gelach bij de SP*)

Hij heeft niet geantwoord op de twee dossiers waarover ik het had. Ik had het namelijk over NV AGLO — 60 miljoen frank — en over NV Cable and Wise Assemblés.

Minister N. De Batselier : Ik heb daarover gesproken.

De heer A. Denys : U spreekt over een ander dossier, mijnheer de Mi-nister, maar niet over deze twee dos-siers.

U misbruikt het begrip meertewerk-stellingspremie in het kader van de expansiesteun. Als wij de vergelij-king maken expansiesteun-KMO aan de ene kant en expansiesteun-grote ondernemingen aan de andere kant, dan spreken wij van de volledige sub-sidiekost, welke onderdelen daarin ook mogen zijn vervat. Voor de KMO's is de gemiddelde subsidiekost per werkplaats 250.000 frank. Na AMOCO en VOLVO keurt u op-nieuw twee dossiers goed voor een bedrag van 90 miljoen frank. De rechtstreekse tewerkstelling bij deze twee bedrijven samen bedraagt drie personen.

Minister N. De Batselier : Het dos-sier Volvo werd behandeld door de vorige meerderheid, mijnheer De-nys.

De heer A. Denys : Als u verwarring wil stichten, mijnheer de Minister, door te zeggen dat u verplicht bent om deze dossiers goed te keuren, dan weet u zeer goed dat dat niet waar is. Deze dossiers worden doelbewust op het niveau van de Executieve be-handeld omdat men daar een beslis-sing kan en moet nemen. De vorige Regering evolueerde in de richting om het hele bedrag van de expansies-teun te verschuiven. Men wou in het kader van de KMO-expansiewetge-ving de middelen bestemd voor de grote ondernemingen verschuiven naar de KMO's. Met de beslissing die u nu neemt, mijnheer de Minis-ter, keert u het voornoemde beleid om. Wat u hier hebt geantwoord, mijnheer de Minister, is pure dema-gogie. U probeert de zaken te ver-warren.

De Voorzitter : Minister De Batselier heeft het woord.

Minister N. De Batselier : Mijnheer de Voorzitter, de heer Denys bewijst dat hij zelfs de praktische zaken niet aankan. Dit dossier wordt behandeld op het niveau van de Executieve om-dat het delegatiebesluit mij daartoe verplicht. Eens een bepaald dossier een bepaald investeringsniveau haalt, beslist de betrokken Minister daar-over niet meer alleen, maar de gehele Executieve. Over alle dossiers van KMO's beslis ik alleen. Daar heeft de Executieve niets mee te maken.

De Batselier

Dat betekent echter niet dat aan die dossiers minder geld wordt gegeven. Ik heb daarover alleen de delegatie.

De dossiers AGLO en CWA zijn twee dossiers van 30 december 1970. Het ander dossier, met name Pluma, is van **de wet van 1959**.

Ik heb **de** basistoelage gegeven. Voor tewerkstelling heb ik niets gegeven. Ik daag de heer Denys uit, om aan al deze bedrijven niets te geven. Zij dienen een dossier in volgens de normen en zoals de wet van 1970 bepaalt. (*Onderbrekingen op de banken van de PW*)

De Voorzitter : Minister De Batselier heeft het woord en het Reglement bepaalt : vraag — antwoord ; vraag en antwoord.

De heer A. Denys : Ik denk dat het Parlement het laatste woord heeft.

De Voorzitter : Zo is het Reglement niet, mijnheer Denys. (*Protest van de heer Denys*) Samen met de Minister heeft u vijf minuten, en samen met de Minister heeft u twee minuten voor de repliek. U krijgt dus het woord niet, mijnheer Denys.

De heer A. Denys : Dit is niet correct. Normalerweise heeft het Parlement altijd het laatste woord.

De Voorzitter : U amendeert dan het Reglement, mijnheer Denys, dat is uw goed recht.

Minister De Batselier heeft het woord.

Minister N. De Batselier : Mijnheer de Voorzitter, als de heer Denys een fundamentele discussie wil, kan hij mij daarover interpellieren.

In de Commissie hebben wij gisteren hierover een ernstige discussie gehad. Indien de heer Denys er aanwezig was geweest, zou hij hebben gehoord dat ik heb voorgesteld om niet meer betrokken te worden bij discussies zoals die zich hier vandaag voordoen. Aangezien ik geen bindingen heb met dergelijke bedrijven en ik dus ook geen goedkeuring naar willekeur kan geven — sommige anderen hebben dat wel, mijnheer Denys —

heb ik in de Commissie voorgesteld om binnen deze Raad een Commissie op te richten die de dossiers van de expansiewetgeving gezamenlijk zou onderzoeken. Deze commissieleden zouden alle informatie kunnen krijgen op voorwaarde dat de geheimhouding van de dossiers wordt bewaard en als wordt aangetoond dat men de dossiers **echt wil** kennen en onderzoeken, dan ben ik daartoe bereid. Deze manier van handelen, beschouw ik echter niet van hetzelfde niveau als datgene wat wij gisteren in de Commissie hebben gehad.

De Voorzitter : Het incident is gesloten.

Actuele vraag van de heer J. De Roo tot de heer N. De Batselier, Vice-Voorzitter van de Vlaamse Executieve, Gemeenschapsminister van Economie, Middenstand en Energie, over de aangekondigde herstructurering en sluiting van UCO-zetels

De Voorzitter : Aan de agenda is de actuele vraag van de heer De Roo tot Minister De Batselier over de aangekondigde herstructurering en sluiting van UCO-zetels.

De heer De Roo heeft het woord.

De heer J. De Roo (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, mijnheer de Minister, op 14 november deelde de directie van de UCO-groep in Gent op de ondernemingsraad mede dat er vijf vestigingen zullen worden gesloten. De zetels in Amougies en in Oudenaarde zullen voor het einde van dit jaar worden gesloten en UCO-Rooigem in Gent zelf, UCO-Ronse en UCO-Laarne zullen verdwijnen in de loop van de eerste trimester van 1990. Daardoor gaan er opnieuw ongeveer 850 arbeidsplaatsen verloren, nadat de UCO-groep in de loop van de voorbije twintig jaar herstructurering na herstructurering heeft doorgevoerd.

In 1967, toen de UCO-groep tot stand kwam door een grote fusie van een aantal textielbedrijven, telde de

groep ongeveer 12.000 arbeidsplaatsen. Van zodra deze nieuwe herstructurering zal zijn doorgevoerd, zullen er nog ongeveer 2.000 arbeidsplaatsen overblijven. Dit is een bijzonder zware slag voor de tewerkstelling in Oost-Vlaanderen in het bijzonder, maar ook voor het opgepoetst imago van de textielnijverheid in Vlaanderen. Ik heb in dit verband enkele **vra-**gen.

Is het zo dat de UCO-groep, die in belangrijke mate ook heeft geparticipeerd in de uitvoering van het textielplan voor 718 miljoen frank non-voting shares heeft kunnen aanwenden, die weliswaar zijn teruggekocht ? Is het zo dat de engagementen van het textielplan door UCO correct werden nageleefd ? Ik bedoel hiermede niet alleen de financiële en commerciële maar vooral de sociale engagementen.

Kan de Vlaamse Regering de verleende overheidssteun eventueel terugvorderen, wetende dat UCO ook werd erkend als coördinatiecentrum met een reeks fiscale voordelen ?

Is de Vlaamse Gemeenschapsminister van Economie of de Vlaamse Executieve van plan bepaalde initiatieven te nemen om de tewerkstelling zoveel mogelijk in stand te houden en er in elk geval voor te zorgen dat ook de sociale engagementen door de UCO-groep worden nageleefd, zoals dit ook is gebeurd in andere sectoren ?

Tenslotte, vraag ik dat de Vlaamse Executieve deze toestand zo wenst te laten, of dat zij de intentie heeft in te grijpen of in overleg te treden met de UCO-groep ?

Minister De Batselier heeft het woord.

Minister N. De Batselier (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, geachte collega's, het dossier van UCO komt voor mij even onverwacht als voor u, evenals voor de vakbonden en voor elk van de personeelsleden.

Tegen de richtlijnen in werd ik niet vooraf van deze operatie op de hoogte gebracht. Het was dus onmogelijk daarover in de Commissie voor Pre-

De Batselier

ventief Bedrijfsbeleid overleg te plegen.

In het kader van het textielplan werd aan dit bedrijf een steun van 718 miljoen frank non voting shares toegekend. In maart 1988 werd daarvan 520 miljoen frank vervroegd terugbetaald. Slechts enkele bedrijven konden daarvan genieten, waaronder UCO. Op dit ogenblik ken ik de toekenningsmodaliteiten ter zake nog niet. Daarom heb ik aan de Administratie gevraagd mij alle informatie nopens overheidssteun aan het bedrijf UCO over te maken, samen met een gedetailleerde opgave over wat nog terugvorderbaar is en wat niet, aan de hand van de voorwaarden, die destijds op het nationale vlak werden opgelegd.

Bij de coördinatiecentra is er op dit ogenblik nog een bedrag aan overheidssteun „hangende” over een investering van 2 miljard frank. Dat betekent dus een overheidssteun van ongeveer 200 miljoen frank. Op dit ogenblik werd deze nog niet toegekend omwille van het feit dat UCO tot een coördinatiecentrum behoort.

Volgens de Vlaamse richtlijnen kan er geen cumul bestaan — tenzij met een beperkte fiscale betekenis — tussen enerzijds een coördinatiecentrum en anderzijds de expansiewetgeving.

Aangezien ik pas enkele maanden geleden het oorspronkelijk dossier betreffende UCO heb ontvangen — dat reeds enkele jaren geleden werd opgemaakt — werd over de overheidssteun nog geen formele beslissing getroffen. Dat is ook een van de elementen, die bij eventuele onderhandelingen zullen worden naar voren gebracht.

Ik zal de verantwoordelijken van UCO uitnodigen zodra ik op de hoogte ben van de toegekende overheidssteun. Op dat ogenblik kan ik nagaan of zij hun verplichtingen al dan niet zijn nagekomen. Indien zulks niet het geval is zullen zij op hun verplichtingen worden gewezen en zal ik, waar mij dat wettelijk is toegelaten, desgevallend het nodige terugvorderen.

De Voorzitter : Het incident is gesloten.

INTERPELLATIES (R.v.O. art. 72) (Voortzetting)

Interpellatie van de heer E. De Groot tot de heer H. Weckx, Gemeenschapsminister van Volksgezondheid en Brusselse Aangelegenheden, over het gebrekkig beleid inzake AIDS-preventie in Vlaanderen

Interpellatie van mevrouw M. De Meyer tot de heer H. Weckx, Gemeenschapsminister van Volksgezondheid en Brusselse Aangelegenheden, over de tekorten van het AIDS-beleid in Vlaanderen

De Voorzitter : Aan de orde zijn de samengevoegde interpellaties van de heer De Groot tot de heer Weckx, Gemeenschapsminister van Volksgezondheid en Brusselse Aangelegenheden, over het gebrekkig beleid inzake Aidspreventie in Vlaanderen en van mevrouw De Meyer tot Minister Weckx over de tekorten van het Aidsbeleid in Vlaanderen.

De heer De Groot heeft het woord.

De heer E. De Groot (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, mijnheer de Minister, collega's. dat onze gezondheid onze grootste schat is, daar zal ik wel niemand van moeten overtuigen en evenmin van het feit dat de Staat daarom reuzebedragen besteedt aan de gezondheidszorg.

De geneeskunde nu, heeft lange tijd alleen maar tot doel gehad om zo goed en zo kwaad mogelijk de patiënt te genezen, of zoniet toch zoveel mogelijk het leed te lenigen.

Ofschoon een eeuwenoude volkswijsheid ons leert dat het beter is om te voorkomen dan om te genezen, is het toch maar de laatste decennia dat het preventieve aspect van de geneeskunde aan belang heeft gewonnen. Preventie en preventieve geneeskunde zijn termen die de laatste jaren mooi in de mond liggen ; het zijn stilaan modewoorden geworden.

Nochtans is de preventieve geneeskunde, gebaseerd op epidemiologische gegevens, meer waard dan de occasionele repetitie van een eersteklasbegrafenis : af en toe wordt in de media door de bevoegde overheidsorganen wel lippendienst bewezen aan de preventie, waarna het geruime tijd opnieuw stil wordt.

In het kader van de AIDS-preventie kan men zelfs zeggen doodstil.

Wanneer het over AIDS gaat wordt ons immers geen keuze gelaten tussen voorkomen of genezen. Het wordt dan voorkomen of creperen, zoals ik deze zomer tijdens mijn bezoek aan enkele Afrikaanse landen in de ziekenhuizen ter plaatse heb kunnen vaststellen.

Verschillende Afrikaanse landen hebben trouwens gedurende jaren het bestaan van een AIDS-problematiek ontkend. Sommige hebben nu echter het geweer radicaal van schouder veranderd en hebben groot-scheepse preventiecampagnes gestart om nog te redden wat er nog te redden valt. De toestand is echter vaak reeds dramatisch geworden.

Wat België in het algemeen en Vlaanderen in het bijzonder betreft, is men zich blijkbaar wat een eventuele AIDS-dreiging betreft, nog van de prins geen kwaad bewust. Het zijn toch immers maar de risicogroepen, de homo's en de junkies, die aangetaast worden en ik ben geen homo en ik ben geen junkie, dus wat zou het mij kunnen schelen !

De ver-van-mijn-bed-show wordt hier opgevoerd met de onverschilligheid die onze contreien heeft overspoeld. Nochtans was de toenmalige Staatssecretaris voor Volksgezondheid, Wivina De Meester, er door middel van grafzerken en gelui van doodsklokken in geslaagd om even op deze problematiek de aandacht te vestigen.

De campagne „Open je ogen voor AIDS ze sluit” had wel voor enige onrust gezorgd. Het leek wel of het HIV ons langs alle kanten bedreigde.

Heel wat personen die ooit wel eens een stap te ver in de wereld hebben

De Groot

gezet, spoedden zich voor tests naar hun arts. Achteraf bleek het allemaal nog wel mee te vallen en met de gerustheid keerde ook de onverschilligheid terug.

Sommige burgerlijke overheden, maar vooral de kerkelijke overheden hadden heel wat bezwaren tegen de indringende campagne van de Staatssecretaris. Vooral ook omdat het gebruik van condoms als preventief middel tegen AIDS werd aangeprezen.

Sindsdien is het van overheidswege wel heel stil geworden rond de AIDS-preventie. Weliswaar wordt af en toe nog wel eens in de media gelanceerd hoe belangrijk deze AIDS-preventie wel is en wat men er allemaal wil voor doen.

Op het veld blijkt dat allemaal heel weinig te zijn en blijkt AIDS-preventie hoofdzakelijk te berusten op vrijwilligerswerk, waarbij deze vrijwilligers ook vaak nog de nodige fondsen moeten verzamelen omdat de subsidiëring onbestaande of onvoldoende is.

Ook officiële instanties, zoals het IPAC, blijken ondanks de aanwezige bekwame krachten bij gebrek aan financiële middelen vleugellam gemaakt te worden.

Men kan zich toch wel afvragen wat de reden is van de onverschilligheid van overheidswege.

Natuurlijk is er eerst de Belgische situatie. De excellenties geven de indruk meer geïnteresseerd te zijn in discussies over hun respectievelijke bevoegdheden en communautaire verdeelsleutels, dan in werkelijke actie op het terrein.

Het doet een beetje denken aan de dame die toch nog als maagd door de hemelpoort kon wandelen ofschoon ze in haar leven met een hele reeks politici getrouwd was geweest. Deze heren hadden wel veel goede voornemens gekoesterd, maar waren nooit tot de eigenlijke daad overgegaan.

Een andere mogelijkheid bestaat er in dat de onverschilligheid te wijten

is aan het gering aantal seropositieven en AIDS-lijdens. Vindt men misschien dat het geschatte aantal van 15.000 seropositieven op negen miljoen Belgen te verwaarlozen is? Is misschien ook het feit dat, volgens de statistieken van het IHE met de toestand op 30 juni 1989, een zestigtal jongeren tussen 15 en 19 jaar seropositief geworden zijn, onbelangrijk?

Wat weegt het zwaarste: blijven vasthouden aan een taboesfeer, ofwel eindelijk de handen uit de mouwen steken en concreet de AIDS-preventie starten, in Vlaanderen, maar ook in overleg, in het hele land?

Waarom wordt op de scholen de AIDS-preventie afhankelijk gemaakt van de inzet en het initiatief van enkele directies en leerkrachten? Is de informatie die de gezondheid en zelfs het leven van onze jongeren moet beschermen niet belangrijker-dan om het even welk vak dat op school wordt aangeleerd? Is het misschien omdat AIDS-preventie niet te rijmen valt met een bloemen-en-bijtjes-verhaal dat de jeugd van de noodzakelijke informatie moet verstoken blijven?

Mijnheer de Minister, zonder aan uw persoonlijke goede bedoelingen te twifelen, stel ik vast dat de AIDS-preventie van overheidswege een karikatuur is van wat ze zou moeten zijn.

De TV-spots zijn reeds lang van het scherm verdwenen. Sommigen menen als groot-censor te moeten optreden om brochures die door verantwoordelijke en bewwame personen werden opgesteld te zuiveren. Het vrijwilligerswerk wordt onvoldoende of niet gesubsidieerd.

Samen met de Stichting AIDS Gezondheidszorg willen wij de wijze aanklagen waarop de overheid in gebreke blijft. Tekenend is toch wel dat voor een campagne die de Stichting lanceert en die vijf miljoen frank kost er slechts 300.000 frank subsidie van het Kabinet van Volksgezondheid komt. De overige gelden worden door de media en de reclamewereld bijeen gebracht.

Nochtans is de investering in AIDS-preventie een lonende investering, niet alleen omdat veel nodeloos menselijk leed wordt gespaard, niet alleen omdat onze jeugd wordt gevrijwaard voor de toekomst, maar ook omdat de verzorging van een AIDS-patiënt aan de staat enorme bedragen kost.

Voor sommigen in Vlaanderen heeft men reeds iets vreselijks gedaan indien men het woord condoom uitspreekt; men kijkt vlug even om, niemand heeft het hopelijk gehoord. Indien dergelijke hypocriete mentaliteit blijft voortduren dan staan ons ware rampen te verwachten. Vergelijk maar met de Afrikaanse toestanden.

Het is immers niet alleen nodig dat men weet dat preservatieven preventief tegen AIDS kunnen worden gebruikt en dat Minister Picqué de BTW op condoms wil verlagen, maar dat men ze ook daadwerkelijk kan aanschaffen, rekening houdend met de genoemde schroomvalligheid. Ik vraag dan ook of de Minister reeds stappen heeft gedaan opdat meer condoomautomaten geplaatst zouden worden.

Ook de prostitutie is een bestaand gegeven en een afdoende AIDS-preventie is dan ook niet mogelijk zonder dat ook dit milieu rechtstreeks of onrechtstreeks bij de campagne wordt betrokken. Ik vraag mij af of het kabinet op dit gebied reeds acties ondernomen heeft.

Samengevat, mijnheer de Minister, moet een AIDS-preventiecampagne duidelijk, efficiënt en permanent zijn.

De boodschap moet kunnen begrepen worden door degenen voor wie ze bestemd is. Zinsneden zoals „het aanleren van hygiënische attitudes” en „het aanleren van relatiebekwaamheid” zijn mooi om er op academisch niveau mekaar mee om de oren te slaan, maar dringen niet door tot het volk, voor wie ze bestemd zijn. De duidelijkheid vereist dan ook dat, in een begrijpbare taal, zonder taboes informatie wordt verstrekt, rekening houdend met het begripsvermogen van de betrokken doelgroep.

De Groot

Om efficiënt te zijn moet een AIDS-preventiecampagne rekening houden met de levensgewoonten van de bevolking.

Uiteraard biedt partnertrouw garanties. Toch mogen we niet zo naïef zijn te geloven dat, op grond van deze wetenschap, Vlaanderen vanaf morgen uit brave Hendrikken en Treesjes zal bestaan. Wat trouwens met jongeren en alleenstaanden die geen vaste seksuele partner hebben?

Het komt er dus op aan om de bevolking regelmatig, aan de hand van TV-spots of advertenties te confronteren met het AIDS-fenomeen en de noodzakelijke preventieve maatregelen.

Efficiëntie brengt ook met zich mee dat de risicogroepen extra moeten worden aangepakt. Een betere subsidiëring van de verenigingen die zich op het terrein inzetten, lijkt dan ook dringend aangewezen.

Het prostitutiemilieu moet evenzeer dringend betrokken worden bij de AIDS-preventie. Samenwerking tussen politiediensten en sociale werkers kan hier voor de nodige logistieke steun zorgen.

Daarenboven moet bijzondere aandacht worden besteed aan de voorlichting van de jongeren. Het feit dat er nu reeds seropositieven worden gevonden in de groep 15-19 jaar laat het slechtste voor een ware exponentiële groei van het aantal seropositieven vrezende. Van het persoonlijk initiatief van leerkrachten en directies alleen mag de AIDS-preventie voor de scholieren niet afhankelijk zijn.

De AIDS-preventie moet ook permanent zijn. Zonder de burgers voortdurend de daver op het lijf te jagen, waardoor een gewenningseffect kan optreden, moet toch geregeld op het gevaar van een AIDS-besmetting en de noodzaak van preventieve maatregelen worden gewezen. Vrijwilligersteams, het IPAC, de media, de verantwoordelijken voor volksgezondheid en onderwijs, kortom allen die een taak te vervullen

hebben op het zo belangrijke terrein van de AIDS-preventie, moeten in onderling overleg handelen om onze toekomst veilig te stellen.

Ter voorbereiding van de Wereld-AIDS-dag zullen een aantal programma's op radio en televisie worden uitgezonden. Zonder echter aan dit loffelijk initiatief afbreuk te willen doen, wijs ik erop dat het niet volstaat om gedurende één maand per jaar campagne te voeren. Dit moet heel het jaar doorgaan, met grote aandacht voor de periode vlak vóór de grote vakantie. De duizenden jongeren die jaarlijks naar het zuiden reizen, lopen immers een groot risico ten gevolge van contacten met drugsputers die seropositief geworden zijn.

Indien men de AIDS-dreiging afdoende wil afweren, zullen voldoende middelen ter beschikking moeten worden gesteld om zonder taboes de bevolking over de ernst van de toestand te informeren, zo niet zal over een aantal jaren een ware ramp op het menselijke, het medische en het financiële vlak niet kunnen worden afgewend.

Daarom had ik graag van de Minister vernomen welke initiatieven hij zal nemen om het preventiebeleid gestalte te geven. (*Applaus bij de PW en AGALEV*)

De Voorzitter : Mevrouw De Meyer heeft het woord.

Mevrouw M. De Meyer (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, op 30 juni 1989, waren er in België 519 AIDS-gevallen, cumulatief vanaf het moment dat de registratie in 1984 is begonnen. De helft daarvan is reeds dood. Dit cijfer omvat 261 Belgen, waarvan er nog 137 in leven zijn.

Het is belangrijk dat het aantal nieuwe gevallen bij Belgen betrekkelijk stabiel bleef tot het eerste semester van 1987 en sedertdien bestendig toeneemt.

Mijnheer de Minister, in uw beleids teksten zegt u : „Deze vaststellingen dienen niet gedramatiseerd te worden, alhoewel zij mijns inziens evenmin geruststellend zijn..” en u be-

sluit : „Dit leidt tot de conclusie dat in afwachting het voorkomingsbeleid moet worden gestimuleerd”.

De laatste nationale folder onder de titel „Open je ogen voor Aids ze sluit” dateert dan ook niet toevallig van 1987. Sinds 1987 werd er enkel een projectbeleid gevoerd met beperkte en tijdelijke toelatingen.

Met ons budget van 20 miljoen frank voor AIDS-preventie slaan wij een belabberd figuur in Europa. Samen met de Italianen, de Portugezen en de Grieken bengelen we achteraan op campagnenvlak. De reclamespot, ontworpen voor de preventiecampagne, werd niet aangekocht door het Ministerie. Nochtans was dit spotje volgens krantenberichten goed voor een gouden award op een New-Yorks reclamefestival.

Met de wereld-AIDS-dag van 1 december voor de deur zitten we met het AIDS-beleid in België letterlijk in een doodlopend straatje. Op dit moment zijn er nochtans al 4.628 seropositieven in ons land en dit is dan nog maar het aantal waarvan de diagnose bevestigd werd door de referentielabo's. Maandelijks komen er in België zo een 100 gevallen bij. Op wereldvlak verwacht men 6 miljoen AIDS-gevallen tegen het jaar 2000.

Ondertussen is er in België sedert 1987 dus geen grote campagne meer gevoerd. In vergelijking met het buitenland gebeurt hier niets. In Zwitserland bijvoorbeeld heeft men onder de titel „Stop Aids” een hele campagne met folders, stickers, media-events en dergelijke georganiseerd. Op die manier wordt AIDS een deel van de „Umwelt” zoals men zegt in de reclamewereld.

Hier in Vlaanderen zien we echter niets meer, met als reactie bij de bevolking „t zal wel niet meer zo erg zijn”. Als gevolg daarvan blijven de bestaande organisaties in het werkveld voortdurend steken in de eerste fase, de fase van het werken aan de bewustwording van het probleem.

Tot nu toe heeft uw beleid zich beperkt tot het al dan niet goedkeuren van projecten ingediend door mensen uit het werkveld. Volgens uw beleids-

De Meyer

nota is het nu de bedoeling om een actieplan op middellange termijn te ontwerpen met de aanduiding van de risicogroepen en het organiseren van hierin passende efficiënte preventieacties.

We denken inderdaad dat het belangrijk is om uit het stadium van de beperkte, tijdelijke projecten te geraken waarbij er voor de betrokken organisaties en projecten geen enkele bestaanszekerheid is op termijn en waarbij gecumuleerde kennis en ervaring vaak verloren gaat.

Het is wel zo dat velen onder ons niet gelukkig zijn met wat zich momenteel in onze samenleving afspeelt, maar het zijn feiten, wetenschappelijk bewezen. We moeten iets doen om de tendens van stijging van AIDS-gevallen te stoppen.

We zouden uw aandacht willen vragen voor twee grote risicogroepen. Het zijn precies de groepen die ons meest nodig hebben. Ethische waarden blijven uiteraard essentieel maar we moeten deze mensen daadwerkelijk voorlichten en helpen om zodoende een halt toe te roepen aan deze verschrikkelijke ziekte.

Ten eerste, de druggebruikers.

De snelst groeiende groep seropositieven zijn nog altijd de druggebruikers. De gebruikte spuiten vormen daarbij de grootste risicofactor. Het is hoog tijd dat men in ons land gaat rekening houden met de ziekte die drugverslaving uiteindelijk is en de dodelijke risico's voor verslaafden zoveel mogelijk probeert in te dijken. Dit wil jammer genoeg heel concreet zeggen : verhinderen dat een drugspuit meer dan eens gebruikt wordt.

In Nederland organiseert men bijvoorbeeld 's avonds, 's nachts en in de weekends — op ogenblikken dat een verslaafde niet aan propere spuiten kan geraken — een „gratis spuitenruil”. Dit heeft daadwerkelijk resultaten om de AIDS-verspreiding tegen te gaan. Ook bij ons in België moet men dringend nagaan welke beleidsmaatregelen er kunnen genomen worden om de verspreiding van

AIDS onder drugverslaafden in te dijken. Het Nederlandse voorbeeld kan hierbij misschien inspirerend werken.

Repressief optreden heeft in het verleden al bewezen geen oplossing te bieden. Tegenwoordig maken The Untouchables op de TV weer opgang. Maar we mogen niet blind zijn voor het feit dat het verbod op het alcoholverbruik destijds in de VS er mee voor heeft gezorgd dat de maffia zo groot werd.

Ten tweede, de jongeren. Recent onderzoek van de UIA en de KUL toonde aan dat de leeftijd waarop Belgische jongeren sexuele betrekkingen hebben steeds vervroegt. Op 15 jaar is er al 12 procent die ervaring heeft met geslachtsgemeenschap. Het is precies die groep die vaak wisselende partners heeft vooraleer tot een definitieve keuze te komen. Het risico op besmetting met geslachtsziekten is daar erg groot.

Belangrijk bij deze doelgroep is om AIDS als één van de geslachtsziekten te zien. Een goede SOA-preventie zorgt immers ook voor indijking van AIDS. SOA-preventie is een heel concrete zaak. Een pragmatische instelling is hierbij belangrijk, naast een ethische benadering.

De jongeren tussen 15 en 21 jaar vormen een belangrijke doelgroep. We zouden dan ook aan de heer Minister drie concrete voorstellen willen aanreiken.

Ten eerste, voor deze jongeren en de leerkrachten die hen moeten begeleiden, is er een groot tekort aan ondersteunend didactisch materiaal. Het aanbod is heel beperkt en vaak verouderd. De videofilm van het Rode Kruis is niet overal en altijd te gebruiken. AIDS-preventie betekent precies zich richten naar verschillende groepen. Een gevarieerd aanbod in didactisch materiaal is nodig. Gratis en op grote schaal verspreide brochures zijn een must.

Ten tweede, er moet verder werk gemaakt worden van de opleiding van intermediairen, dit zijn de tussenpersonen die de boodschap moeten uitdragen, bibliotheken, ouders, jeugdleiders, leerkrachten.

Alleen het CGSO is hier nu mee bezig. Maar voor zover wij weten heeft het katholiek onderwijs hier echter al afgehaakt. Er moet nu werk gemaakt worden van een intensieve opleiding van die intermediairen, liefst in samenwerking met het Ministerie van Onderwijs.

In het kader hiervan zouden we trouwens willen vragen of de Hoge Raad voor Coördinatie van de AIDS-bestrijding nog vergadert en zo ja, of er al verslagen van de verschillende werkgroepen beschikbaar zijn.

Ten derde, in het kader van een algemene sexuele opvoeding op school, is het stimuleren van condoomgebruik bij jongeren een absolute noodzaak. In het Antwerps stedelijk onderwijs werden condoomautomaten aangebracht. Hierdoor wordt ingespeeld op de realiteit en wordt een concreet middel aangereikt om aan preventie te doen bij een belangrijke en nog op te voeden doelgroep. Kan er binnen het AIDS-beleid Vlaanderen een verdere uitbreiding van dit initiatief overwogen worden naar de andere scholen toe, eventueel in samenspraak met de Minister van Onderwijs en in het kader van een globale campagne waar ook humanistische waarden aan bod moeten kunnen komen ?

Kortom, mijnheer de Minister, wij willen dus bij u aandringen op extra aandacht voor de grote risicogroepen, met name de druggebruikers en de jongeren, en voor concrete maatregelen op dit vlak.

De Voorzitter : De heer Van Durme heeft het woord.

De heer W. Van Durme (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, vooraf wil ik stellen dat de AIDS-preventiecampagne van de overheid momenteel door STAG wordt gedaan, met de medewerking van de media en de affichagefirma's.

Wij vinden het beschamend dat de campagne „AIDS, praat erover” geen steun kreeg van het Gemeenschapsministerie van Volksgezondheid.

België telt vandaag inderdaad 519 personen die lijden aan AIDS. Jaar-

Weckx

woordigd : medici en virologen, ethici, gezondheidspsychologen en medische juristen.

Naast de Wetenschappelijke Stuurgroep werd in de bewuste periode het Interprovinciaal AIDS-coördinaat IPAC opgericht. Het IPAC functioneert enerzijds als secretariaat van de Wetenschappelijke Stuurgroep met als opdracht het verzamelen van elementen om de gevraagde adviezen wetenschappelijk te ondersteunen, het voorbereiden van de vergaderingen en het voorbereiden van de ontwerp teksten. Anderzijds werd het IPAC opgericht als coördinatieorgaan van de provinciale coördinatiecentra en als inhoudelijk steunpunt van de diverse preventieprojecten. Regelmatig organiseert het IPAC het AIDS-overleg waarbij alle voorzieningen en diensten worden betrokken die in de AIDS-preventie actief zijn of counseling verzorgen voor seropositieven.

Eén van mijn eerste beleidsmaatregelen na de aanvaarding van de bevoegdheid en verantwoordelijkheid voor de Volksgezondheid bestond erin het IPAC-secretariaat te versterken met een documentalist en een deskundige inzake gezondheidsvoorlichting en -opvoeding.

Een andere belangrijke functie die de Wetenschappelijke Stuurgroep en IPAC samen vervullen is het op peil houden van de meest recente informatie omtrent de stand van zaken in het wetenschappelijk onderzoek.

Het feit dat de Vlaamse AIDS-referentiecentra vertegenwoordigd zijn in de Wetenschappelijke Stuurgroep en de talloze internationale contacten van leden van de Stuurgroep en van IPAC, al dan niet in het kader van de Wereldgezondheidsorganisatie, staan borg voor een snelle informatiedoorstroming. In opvolging van de brochure „100 vragen en antwoorden over AIDS” wordt door IPAC en de Wetenschappelijke Stuurgroep de laatste hand gelegd aan een AIDS-vademecum waarin de informatie is herwerkt rekening houdend — en dat is belangrijk — met de meest recente wetenschappelijke bevindingen.

De middelen die ter beschikking zijn gesteld van de Wetenschappelijke Stuurgroep en het IPAC bedragen dit jaar 7.080.000 frank en worden volgend jaar opgetrokken tot 7,5 miljoen zoals u in de ontwerp-begroting kon lezen.

Zonder het met zoveel woorden te zeggen wilde de heer Van Durme laten uitschijnen dat IPAC alleen dossiers te beoordelen zou krijgen die eerst gefilterd worden door het Kabinet. In de loop van de maand juni hebben wij op mijn Kabinet een heel belangrijke vergadering georganiseerd met alle verantwoordelijken van IPAC. Wij hebben toen een aantal procedures afgesproken. Zo zijn wij overeengekomen dat aanvragen voor projecten inzake voorkoming van AIDS ingediend worden via het Kabinet bij de bevoegde Minister. De bevoegde Minister zal die dossiers dan, zoals altijd is gebeurd, voor advies overmaken aan IPAC.

Immers, wij hadden in het verleden meegemaakt dat wij op het einde van het jaar nog een advies kregen van IPAC in verband met twee of drie kleinere projecten en dat er op dat ogenblik geen budgettaire middelen meer beschikbaar waren omdat de vastleggingen reeds waren gebeurd. Wij hebben dus met hen, in volledige consensus, deze procedure afgesproken. Ik wil dit hier duidelijk stellen. Ik meen dat dit in het belang is van de mensen die op het terrein inzake deze vreselijke ziekte een voorkomingsbeleid trachten te voeren.

Een derde belangrijk luik in het AIDS-preventiebeleid zijn projecten. Hierin zijn 3 soorten projecten te onderscheiden :

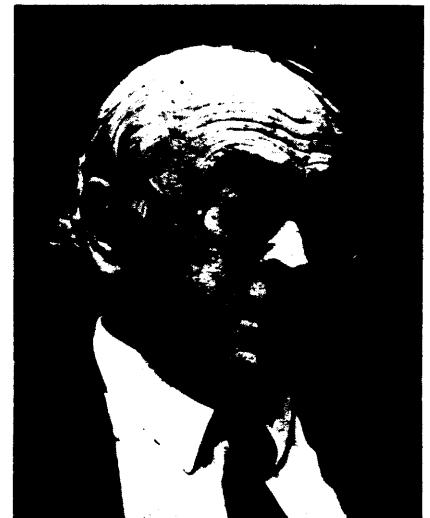
ten eerste, projecten die zich uitsluitend met AIDS-preventie bezighouden ;

ten tweede, een project dat zich uitsluitend richt op de medische en sociale begeleiding van seropositieven en AIDS-patiënten ;

ten derde, projecten en voorzieningen die binnen een meer algemeen opzet van gezondheidsvoorlichting een niet onbelangrijk luik aan AIDS-preventie voorbehouden.

Wat de eerste reeks preventieprojecten betreft werden tot hertoe, na advies van de Wetenschappelijke Stuurgroep voor een totaal bedrag van 7.563.000 frank projecten goedgekeurd en de desbetreffende besluiten of overeenkomsten werden ondertekend en zijn in uitvoering. Het betreft hier onder meer de AIDS-telefoon en een aantal projecten die zich tot specifieke risicogroepen richten : jongeren, intraveneuze druggebruikers en homoseksuelen.

Ik protesteer met klem tegen het feit dat men, in verband met de AIDS-telefoon en het belangrijk initiatief van STAG, waar ook de nationale Minister voor RTT een niet onbelangrijke bijdrage heeft geleverd, op een persconferentie, waar een afgevaardigde van dit kabinet aanwezig was, heeft durven zeggen dat men slechts 300.000 frank krijgt op de begroting 1989, terwijl men pertinent weet dat het gaat over een bedrag van 2.100.000 frank om toe te laten het loon voor de telefonisten die 24 uur op 24 uur moeten kunnen functioneren te betalen. Dit is de waarheid en al de rest is pure fantasie en heeft te maken met tendenzen die ingaan te



De heer H. Weckx (CVP), Gemeenschapsminister van Volksgezondheid en Brusselse Aangelegenheden, lichtte zijn preventiebeleid inzake AIDS uitvoerig toe

Weckx

gen het beleid en allesbehalve gerechtvaardigd zijn omdat ze niet stroken met de waarheid.

In dezelfde categorie projecten zijn er nog een vijftal die voor advies bij de Wetenschappelijke Stuurgroep werden ingediend waaronder een langspeelfilm voor jongeren.

Ik heb vorige week nog aangedrongen opdat wij deze adviezen dringend zouden krijgen. Immers wij naderen het einde van het jaar en het is natuurlijk belangrijk om nog bepaalde vastleggingen te kunnen doen.

Het project dat zich met begeleiding bezighoudt van seropositieven en vooral AIDS-patiënten is The Foundation. Dit initiatief bekam dit jaar in totaal een toelage van 1.610.000 frank.

Voor de derde categorie van projecten is het moeilijker precies aan te geven welk het precieze aandeel is van de AIDS-preventie in hun globale opdracht. Het is echter duidelijk dat bijvoorbeeld de Vereniging voor Alcohol- en Drugproblemen voor haar specifieke doelgroep met AIDS-risico's een onmisbare preventieve AIDS-dimensie in haar werking opneemt en daartoe ook door ons betaald wordt.

Een gelijkaardige redenering gaat op voor bijvoorbeeld de Centra voor Levens- en Gezinsvragen die in het kader van hun hulpverleningsopdracht duidelijk bijzondere aandacht hebben voor AIDS-preventie. Hoewel zij onder de bevoegdheid vallen van collega Lenssens werken zij met IPAC samen in het kader van de deskundigheidsbevordering van hun hulpverleners. Een ander voorbeeld van informatieverstrekking via niet specifieke AIDS-preventiekanalen zijn de BRT-initiatieven ter zake.

Men zou eigenlijk eens de rekening moeten maken van wat naar AIDS-preventie gaat, ook op andere artikelen van de begroting van de Vlaamse Gemeenschap. Immers, ook het geld voor de initiatieven van de BRT komt via de dotatie die deze Vlaamse Gemeenschap ter beschikking stelt van de openbare omroep.

Ook in dit geval is onder meer van de deskundigheid van het IPAC en de AIDS-referentiecentra gebruik gemaakt om informatie en duiding over AIDS via de media te verstrekken. Er zouden verscheidene gelijkaardige voorbeelden te geven zijn.

Het vierde luik betreft de AIDS-referentiecentra. Deze centra hebben als hoofdplicht confirmatietesten inzake seropositiviteit uit te voeren en seropositieven te begeleiden. De AIDS-referentiecentra ontvangen dit jaar een toelage van 45,2 miljoen. Deze toelage werd vroeger verleend via de nationale begroting. Zij wordt in 1989 voor het eerst in de begroting van de Vlaamse Gemeenschap ingeschreven.

Ik heb in dit verband een interessant gesprek gehad met de nationale Minister van Sociale Zaken, de heer Busquin. Ik heb hem voorgesteld de controletest terug te betalen langs het RIZIV. Dit is mijns inziens niet meer dan logisch. Aldus zou heel wat geld kunnen vrijkomen op de begroting van de AIDS-referentiecentra. Dit geld is op het ogenblik inderdaad grotendeels bestemd voor de confirmatietesten. Het zou ons ook in staat stellen ons preventiebeleid sterker uit te bouwen.

Enkele dagen geleden heb ik van de nationale Minister een brief ontvangen waarin hij om advies vraagt aan de bevoegde Commissie van het RIZIV. Hij liet mij tussen de regels verstaan dat hij in principe akkoord gaat om de controletest via de ziekteverzekering terug te betalen. Ik hoop daarover in de komende weken meer inlichtingen te kunnen verschaffen.

Naast de 45,2 miljoen voor de AIDS-referentiecentra wordt nog 9,8 miljoen besteed aan wetenschappelijk onderzoek in de strijd tegen AIDS.

Ik wil daarbij aanstippen dat uit het verslag van een studiereis naar de Verenigde Staten van een verantwoordelijke van ons Departement blijkt dat de federale Regering in de Verenigde Staten nog uitsluitend geld besteedt — maar dan zeer veel geld — aan het wetenschappelijk onderzoek in de strijd tegen AIDS. De staten, de steden en de lokale besturen

moeten zelf hun verantwoordelijkheid opnemen inzake AIDS-preventie.

Zoals uit mijn opsomming blijkt, wordt in de Vlaamse Gemeenschap door de Executieve dit jaar en tot hiertoe aan de AIDS-preventie en de strijd tegen AIDS rechtstreeks minstens een bedrag besteed van 71.253.000 frank. Dit is een zeer aanzienlijk bedrag dat zelfs de middelen overschrijdt die door de Executieve aan kankerpreventie wordt besteed. Sommige collega's zijn beter geplaatst dan ik om te weten hoe veel mensen jaarlijks in onze Gemeenschap en in ons land sterven aan kanker.

Het beleid dat de Vlaamse Gemeenschap inzake AIDS-preventie voert is in overeenstemming met EG-resolutie nummer 119 van 13 november jongstleden betreffende het beleid inzake de bestrijding van AIDS. Op de Raad van Ministers van Volksgezondheid heb ik duidelijk kunnen vaststellen dat de Vlaamse Gemeenschap inzake preventie, gebruik van opsporingstests, medische en sociale begeleiding, wetenschappelijk onderzoek, internationale samenwerking en epidemiologisch onderzoek vooruit is gelopen op de aanbevelingen van deze resolutie die vorige maandag werd goedgekeurd.

Tenslotte nog dit : wetenschappelijk onderzoek heeft uitgewezen dat preventiecampagnes inzake AIDS, gericht op de totale bevolking hun doel voorbijschieten eenmaal de basisinformatie reeds ruim verspreid werd.

Er is evenwel een internationale consensus om de inspanningen te concentreren op risicogroepen, intraveneuze druggebruikers, jongeren en homoseksuelen. Althans wat deze laatste groep betreft zijn er gelukkig signalen dat de boodschap is doorgelopen en dat gemiddeld gesproken deze personen hun gedrag hebben aangepast en aanpassen.

Mijnheer de Voorzitter, geachte collega's, uit mijn antwoord aan de heer De Groot hebt u kunnen opmaken welke de hefbomen zijn van het huidige AIDS-preventiebeleid in de Vlaamse Gemeenschap. Uw interpellatie is dus al gedeeltelijk beantwoord

Weckx

maar stelt mij in de gelegenheid enige accenten van het toekomstig AIDS-beleid mede te delen.

De strategie die de Vlaamse Gemeenschap tot hiertoe heeft gevolgd in samenwerking met de Wetenschappelijke Stuurgroep, IPAC, AIDS-referentie-centra en de onderscheiden projecten wordt **internationaal** gewaardeerd. Dit kader wens ik verder te bewaren en van de gelegenheid gebruik te maken om alle betrokken instanties te danken voor hun medewerking.

Omdat op de lauweren rusten echter geen goed beleid is heb ik de Wetenschappelijke Stuurgroep gevraagd een aantal criteria samen te stellen die als toets kunnen fungeren voor de evaluatie van ingediende of verlopen projecten. Eens deze checklist gestabiliseerd kan over een tweetal jaar een reglementaire basis worden overwogen. Ik ben van mening dat dit zeer belangrijk is voor de continuïteit en de rechtszekerheid.

U merkt dat ik zeer veel belang hecht aan wetenschappelijke evaluatie van preventiestrategieën op het niveau van effectiviteit en efficiëntie, in die mate zelfs dat ik op de EG-Ministeraad ben tussengekomen om dit punt in het bijzonder te onderstrepen, zodat ook een internationaal evaluatie-instrument binnen het kader van Europa kan worden ontwikkeld. Het AIDS-probleem is mijn inziens te ernstig om ons niet permanent af te vragen of de preventie, voorlopig ons enig verweer, wel adequaat is.

Op mijn voorstel zal de evaluatie van de lopende projecten en de gegevens uit wetenschappelijk onderzoek door de Wetenschappelijke Stuurgroep in een ontwerp van actieplan worden gegoten waarin prioriteiten en actiemiddelen voor de komende vijf jaar worden vastgelegd.

Ten slotte heeft de Wetenschappelijke Stuurgroep ook opdracht gekregen om adequaat materiaal te verzamelen om gezondheidswerkers — ik denk hier vooral aan het Medisch Schooltoezicht — te trainen in effectieve AIDS-preventiestrategieën.

Zodra de gevraagde adviezen ter zake in mijn bezit zijn wens ik deze in een beleidsnota te gieten en deze ter discussie te stellen in de Vlaamse Raad.

Wat ten slotte uw vraag naar privacy en anonimiteit betreft zal het voor u ook duidelijk zijn dat mijn bevoegdheid ter zake en deze van de Executieve zeer beperkt is. Toch wens ik daar ter verduidelijking aan toe te voegen dat tot hiertoe het systeem dat gehanteerd is in de AIDS-referentiecentra efficiënt is gebleken in twee richtingen : de codering is dusdanig dat enerzijds anonimiteit gewaarborgd en, anderzijds, dubbel telling in het kader van de epidemiologie worden uitgesloten.

U zal begrijpen dat het privacyprobleem mij nauw aan het hart ligt en ik laat dan ook geen kans voorbijgaan om hiervoor aandacht te vragen op het niveau van de nationale Regering en van de Europese Gemeenschap.

De Voorzitter : De heer De Groot heeft het woord.

De heer E. De Groot (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, heren Ministers, collega's, eerst en vooral wil ik Minister Weckx danken voor zijn antwoord, maar toch wil ik nog enkele opmerkingen maken.

Mijnheer de Minister, ik heb u daarstraks reeds gezegd dat ik niet twijfel aan uw goede bedoelingen. Mijn vrees is echter dat AIDS-preventie zou worden gereduceerd tot het binnenskamers palaveren van een aantal eminente geleerden die wel een evaluatie maken en misschien wetenschappelijk op peil staande brochures voor een beperkte kring uitbrengen, maar die niet op grote schaal tot preventie kunnen komen voor jongeren. Wanneer aan de scholen brieven worden toegestuurd met de vermelding dat men een brochure of videofilm kan bekomen, dan hangt het alleen af van het initiatief van directies en leraars of de informatie wordt doorgegeven. Het gaat niet op dat men het thema alleen op een bepaald niveau behandelt en de jongeren, die onze toekomst zijn, gevaar blijven lopen wanneer zij bijvoorbeeld op

vakantie gaan naar het buitenland. Ook in het binnenland dreigt het gevaar.

Er moet dus duidelijke taal worden gesproken. Ik zou hier een vergelijking willen maken met de tabakscampagne. In het begin heeft iedereen er de spot mee gedreven en vond men dat bepaalde personen overdreven. Hoe langer hoe meer heeft de campagne impact op de burger. Ook in verband met de AIDS-preventie is het volgens mij nodig spots ter preventie te herhalen, zodat de burger gaat beseffen hoe groot het gevaar wel is. Op dit ogenblik weet iedereen wel dat er preventieve maatregelen bestaan maar niemand beseft het werkelijk. Daar precies schuilt het gevaar. Het is niet voldoende de preventieve maatregelen te kennen.

Als jongere moet men weten waar men zich bijvoorbeeld condoemen kan aanschaffen. Uit een recente studie bleek dat verscheidene apothekers dergelijke zaken niet verkopen of dat de helft van de apothekers niet op de hoogte was van het feit dat er, speciale condooms voor homoseksuelen bestonden. Het komt er niet alleen op aan een wijsheid over te dragen. Men moet ten velde over de mogelijkheid beschikken om aan preventie te doen.

Ik hoop dat u op dat vlak concrete acties zult ondernemen.

Indiening van moties

De Voorzitter : Door de heer Berben werd tot besluit van deze interpellatie een met redenen omklede motie ingediend die luidt als volgt :

..De Vlaamse Raad,

- gehoord de interpellatie van de heer De Groot tot de Gemeenschapsminister van Volksgezondheid over het gebrekkig beleid inzake AIDS-preventie in Vlaanderen ;

- dringt er bij de Vlaamse Executieve op aan dat

1. onmiddellijk werk wordt gemaakt van een permanente AIDS-preventiecampagne ;

2. in overleg tussen de Gemeen-

Voorzitter

schapsministers van Onderwijs en Volksgezondheid gestalte wordt gegeven aan een daadwerkelijke AIDS-preventiecampagne voor de jongeren :

3. voldoende financiële middelen worden vrijgemaakt om een efficiënte AIDS-preventiecampagne mogelijk te maken”.

De Raad zal zich daarover tijdens een volgende openbare vergadering moeten uitspreken.

Door de heer Verhaegen werd tot besluit van deze interpellatie een eenvoudige motie ingediend die luidt als volgt :

„De Vlaamse Raad.

- gehoord de interpellatie van de heer E. De Groot tot de heer H. Weckx, Gemeenschapsminister van Volksgezondheid en Brusselse Aangelegenheden, over het gebrekkig beleid inzake AIDS-preventie in Vlaanderen ;

- gehoord het daarop door de Minister verstrekt antwoord ;

- gaat over tot de orde van de dag.”

De Raad zal zich daarover eveneens tijdens een volgende openbare vergadering moeten uitspreken.

Het incident is gesloten.

VERWELKOMING VAN EEN BUITENLANDSE DELEGATIE

De Voorzitter : Collega's ik begroet in onze tribune de heer doctorandus Pretaapnarain Radhakishun. Minister van Natuurlijke Hulpbronnen van de Republiek Suriname

Ik wens hem hartelijk welkom in ons Vlaams Parlement. (Applaus)

VOORSTEL VAN RESOLUTIE van de heer J. Geysels c.s. betreffende het Internationaal Jaar van de Strijd tegen het Analfabetisme (1990)

- 262 (1989-1990) - Nr. 1

Voorstel tot aanvulling van de agenda

De Voorzitter : Dames en heren, de heer Geysels heeft gevraagd onze agenda aan te vullen met de behandeling van zijn voorstel van resolutie betreffende het Internationaal Jaar van de Strijd tegen het Analfabetisme, dat in Commissie is afgehandeld.

Is de Raad het eens met dit voorstel tot aanvulling van de agenda ? (*Ja*)

Dan stel ik voor dat het voorstel van resolutie onmiddellijk wordt behandeld. (*Instemming*)

Bespreking

De Voorzitter : Aan de orde is het voorstel van resolutie van de heer Geysels c.s. betreffende het Internationaal Jaar van de Strijd tegen het Analfabetisme.

De bespreking is geopend.

De heer Sarens heeft het woord om namens de Commissie voor Onderwijs en Vorming mondeling verslag uit te brengen.

De heer F. Sarens, verslaggever (*op de tribune*) : Mijnheer de Voorzitter, de Commissie voor Onderwijs en Vorming besprak op dinsdag 14 november jongstleden de beslissing van de Openbare Vergadering van 31 oktober 1989 om dit voorstel een voorrangbehandeling in de Commissie te verlenen. De Executieve sloot zich bij monde van de Gemeenschapsminister van Onderwijs, bij deze resolutie aan.

Procedureel werd afgesproken dat, in het kader van de begrotingswerkzaamheden, de Gemeenschapsminister van Onderwijs voorafgaandelijk de vragen en opmerkingen rond de basiseducatie zou beantwoorden en het beleid van de Executieve op dit domein zou uiteenzetten.

Op het einde van de begrotingswerkzaamheden rond de basiseducatie en de Vlaamse alfabetiseringsprojecten

belichtte een lid dat niet tot de Commissie behoort, tevens mede-indiener van het voorstel van resolutie, de beweegredenen van de indieners van dit voorstel.

Hij wees op de resolutie die op 7 december door de Algemene Vergadering van de Verenigde Naties werd aangenomen, waarin 1990 wordt uitgeroepen tot Internationaal Jaar van de Strijd tegen het Analfabetisme. In Vlaanderen zelf schaarde een vijftigtal lokale initiatieven zich achter deze resolutie en deden een oproep om dit Internationaal Jaar te ondersteunen. Het analfabetisme is immers ook in Vlaanderen niet verdwenen. Bovendien waren de indieners ongerust omtrent de geplande inspanningen van de Vlaamse Executieve. Vandaar wordt in deze resolutie gevraagd dat de Executieve :

de resolutie 42/104 van de Verenigde Naties zou steunen ;

de middelen zou vrijmaken om een volwaardig actie- en onderzoeksplan met betrekking tot het analfabetisme op het getouw te zetten ;

onmiddellijk een interdisciplinair officieel comité voor het Internationaal Jaar van de Strijd tegen het Analfabetisme zou instellen.

Dit voorstel van resolutie werd vervolgens zonder verdere opmerkingen door de Commissie voor Onderwijs en Vorming met 10 stemmen bij 1 onthouding aangenomen. (*Applaus*)

De Voorzitter : De heer Geysels heeft het woord.

De heer J. Geysels (*op de tribune*) : Mijnheer de Voorzitter, heren Ministers, collega's, in de eerste plaats dank ik de rapporteur voor zijn verslag

Ik zal kort nog even herhalen wat de bedoeling is van de indieners van dit voorstel van resolutie betreffende de strijd tegen het analfabetisme.

De goedkeuring van deze resolutie is een signaal om vanuit de Vlaamse Raad aan de publieke opinie duidelijk te maken dat de VN-resolutie, waarbij 1990 wordt uitgeroepen tot het Jaar van de Strijd tegen het Anal-

Geysels

fabetisme, hier niet ongemerkt voorbijgaat en **dat** deze strijd tegen het analfabetisme au sérieux moet worden genomen.

Deze resolutie is ook een signaal naar de Vlaamse Executieve om van deze wens van de Vlaamse Raad werk te maken.

Vandaag werd **in** de kranten gepubliceerd dat de Executieve een stuurgroep zal oprichten. Vandaag is ook de 45ste dag vóór het begin van het jaar 1990. Wij dringen er op aan dat deze stuurgroep zo vlug mogelijk initiatieven onderneemt, zodat wij dit jaar niet beginnen op 1 april 1990.

Er wordt wel eens gezegd dat het waardevolle weerloos is. Als deze resolutie wordt goedgekeurd, geeft de Vlaamse Raad in elk geval een waardevol signaal aan de weerlozen. Analfabetisme is weerloosheid. Analfabetisme is niet alleen een kritiek op ons onderwijs, maar ook op de ganse Vlaamse samenleving. (*Applaus*)

De Voorzitter : Zijn er nog opmerkingen (Neen)

De bespreking is gesloten.

De hoofdelijke stemming over dit voorstel van resolutie zal onmiddellijk worden gehouden.

Hoofdelijke stemming

De Voorzitter : Aan de orde is de hoofdelijke stemming over het voorstel van resolutie van de heer Geysels c.s. betreffende het Internationaal Jaar van de Strijd tegen het Analfabetisme.

De heer Beysen heeft het woord voor een verklaring vóór de stemming.

De heer E. Beysen (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, heren Ministers, collega's, het spreekt vanzelf dat de PVV-fractie bijzonder bezorgd is over het analfabetisme. Ze prijst ook alle inspanningen die geleverd worden om dit euvel te helpen voorkomen en vooral om de ontwikkeling ervan te beletten. Met het principe van de resolutie kunnen wij dus vol-

mondig akkoord gaan. Het moet evenwel meerdere collega's zijn opgevallen dat wij in het kader van het onderwijs niet onaanzienlijke middelen ter beschikking stellen en dat wij ter gelegenheid van de bespreking van de begroting 1990, mijnheer de Minister van Onderwijs, nog hebben vastgesteld dat deze begroting niet minder dan 178 miljard kredieten voortziet. Ik denk dus dat ons geen blaam treft, zoals hier door collega Geysels ten onrechte gesuggereerd is. Als Vlaamse Gemeenschap hebben wij alle middelen aangewend om op een zo efficiënt mogelijke manier het analfabetisme te bestrijden. Ik zie noch in het Internationaal Jaar van de Strijd tegen het Analfabetisme, noch in een resolutie die wij hier ter stemming voorgelegd krijgen, een middel om meer te doen dan wij nu al doen. Dit moet eens duidelijk worden onderstreept. Tevens moet worden gewezen op de grote inspanningen die wij gedurende ettelijke jaren leveren maar die blijkbaar niet altijd het verhoopte resultaat bereiken.

De Vlaamse Gemeenschap treft geen enkel verwijt inzake de strijd tegen het analfabetisme. Wij achten het daarom inopportuun om, op een vrij ongelukkige wijze, deze resolutie afzonderlijk te behandelen, zonder dat daaraan een gesprek ten gronde is voorafgegaan, dat beter had gekaderd in de bespreking van de begroting van Onderwijs. De PVV zal zich derhalve bij de stemming onthouden.

De Voorzitter : Begin van de stemming.

Heeft iedereen gestemd ? (*Ja*)

Einde van de stemverrichtingen.

Ziehier het resultaat :

123 leden hebben aan de stemming deelgenomen :

99 leden hebben ja geantwoord ;
24 leden hebben zich onthouden.

JA hebben geantwoord :

Ansoms J.
Bartholomeeussen M.
Beckers A.
Beerden G.
Bockstal E.
Bosmans F.

Bosmans Jos
Bossuyt G.
Brepoels F. (mevr.)
Breyne P.
Candries H.
Capoen M.
Cardoen G.
Caudron J.
Cauwenberghs F.
Coens D.
Content W.
Cooreman E.
Coveliers H.
Cuyvers J.
De Batselier N.
De Beul A.
De Meyer M. (mevr.)
Deneir A.
Deprez P.
De Roo J.
Derycke E.
De Seranno J.
Detiège L. (mevr.)
De Vlieghere W.
De Wulf R.
Dhoore L.
Didden M.
Dufaux J.
Dumez P.
Dupré J.
Duroi-Vanhelmont A.
Garcia R.
Geens G.
Gesquière M.
Geysels J.
Gryp E.
Hancké L.
Hermans P.
Janzegers G.
Kelchtermans T.
Laridon A.
Lauwers H.
Lenssens J.
Leysen A. (mevr.)
Lisabeth C.
Loones J.
Luyten W.
Maes N. (mevr.)
Marchand C.
Merckx-Van Goey T.
Moors C.
Nelis-Van Liedekerke L.
Olivier M.
Op 't Eynde A.
Peeters L.
Peeters W.
Peuskens V.
Pinoie E.
Sarens F.
Schellens A.
Seeuws W.

Voorzitter

Sleeckx J.
Suykerbuyk H.
Swaelen F.
Timmermans J.
Tyberghien-Vandenbussche M.
Uyttendaele R.
Valkeniers J.
Vandebosch E.
Van den Bossche L.
Van der Maelen D.
Van der Sande J.
Van Dienderen H.
Van Durme W.
Van Eetvelt J.
Vangansbeke P.
Van Hecke J.
Vanhorenbeek L.
Vankeirsbilck E.
Van Looy J.
Van Nevel A.
Vannieuwenhuyze R.
Van Parys T.
Van Peel M.
Van Rompaey H.
Van Rompaey R.
Van Rompuy E.
Vanvelthoven L.
Van Wambeke H.
Verhaegen G.
Verheyden J.
Vogels M. (mevr.)
Willockx F.

Zich ONTHOUDEN hebben :

Annemans G.
Berben P.
Beysen E.
Bosmans Jozef
Bril L.
Cortois W.
Daems R.
De Groot E.
Denys A.
Deswaene R.
Devolder J.
Dewael P.
Dewinter F.
Flamant E.
Mahieu M.
Sprockeels G.
Taelman W.
Van Aperen A.
Vandermarliere J.
Vandersmissen E.
Van houtte M.
Verreycken W.
Vreven A.
Waltiel L.

Dientengevolge neemt de Raad het voorstel van resolutie aan.

De resolutie zal aan de Vlaamse Executieve worden overgezonden.

MOTIES tot besluit van de interpellatie van de heer A. Denys tot de heer T. Kelchtermans, Gemeenschapsminister van Leefmilieu, Natuurbehoud en Landinrichting, over de problematiek van de waterzuivering in Vlaanderen

Hoofdelijke stemming

De Voorzitter : Aan de orde is de hoofdelijke stemming over de met redenen omklede motie van de heer Jozef Bosmans, enerzijds, en de eenvoudige motie van de heren Capoen, Timmermans en Van Looy, anderzijds, tot besluit van de interpellatie van de heer Denys tot de heer Theo Kelchtermans, Gemeenschapsminister van Leefmilieu, Natuurbehoud en Landinrichting, over de problematiek van de waterzuivering in Vlaanderen.

Wij stemmen eerst over de eenvoudige motie van de heren Capoen, Timmermans en Van Looy, die voorrang heeft.

De heer Denys heeft het woord.

De heer A. Denys (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, onze motie is bijzonder actueel geworden. In deze motie vragen wij dat er geen milieubelastingen zouden worden ingevoerd alvorens wij in de Vlaamse Raad het aangekondigde grote maatschappelijke debat zouden kunnen voeren waarbij wij de discussie over de kostprijs van ons leefmilieu op een meer globale wijze zouden aanpakken. Wij stellen vast dat in het programmadecreet, dat inmiddels werd ingediend, hiervan op een duidelijke wijze wordt afgeweken en dat er voor 2,7 miljard milieubelastingen stiekem worden ingevoerd, zonder dat wij dit debat kunnen voeren.

Alle partijvoorzitters, ook uw partijvoorzitter, mijnheer Olivier, dringen

aan op dit grote maatschappelijke debat over het prijsticket van ons leefmilieu. Wij wensen een ernstig milieudebat waarbij wordt gepraat over de aangelegenheden die de kern vormen van het leefmilieubeleid. Zowel de SP als de CVP wensen thans de eer op te strijken door te spreken over nieuwe accenten inzake leefmilieu die worden gelegd op het budget van de Vlaamse Regering. Er worden echter geen nieuwe accenten gelegd, maar er wordt een nieuwe verkapt vorm van belastingen ingevoerd. Er worden voor 2,7 miljard meer middelen gevraagd voor de waterzuivering. Uit het antwoord van de Minister heb ik kunnen afleiden dat de VMZ voor 1990 niet in staat is om meer dan 0,5 miljard te investeren op het vlak van de waterzuivering. Men vraagt dus gewoon meer belastingen zonder dat daartegenover meer investeringen op het vlak van de waterzuivering zullen worden gedaan.

Geachte collega's, ik vraag met aandrang het aangekondigde milieudebat niet uit te stellen en daarom verzoek ik u, samen met ons, de motie goed te keuren. (*Applaus bij de PVV*)

De Voorzitter : Begin van de stemming.

Heeft iedereen gestemd ? (*Ja*)

Einde van de stemverrichtingen.

Ziehier het resultaat :

122 leden hebben aan de stemming deelgenomen ;
90 leden hebben ja geantwoord ;
30 leden hebben neen geantwoord ;
2 leden hebben zich onthouden.

JA hebben geantwoord :

Ansoms J.
Bartholomeussen M.
Beckers A.
Beerden G.
Bockstal E.
Bosmans F.
Bosmans Jos
Bossuyt G.
Brepoels F. (mevr.)
Breyne P.
Candries H.
Capoen M.
Cardoen G.

Voorzitter

Caudron J.
Cauwenberghs F.
Coens D.
Content W.
Cooreman E.
Coveliers H.
De Batselier N.
De Beul A.
Demeester-De Meyer W.
De Meyer M. (mevr.)
Deneir A.
Deprez P.
De Roo J.
Derycke E.
De Seranno J.
Detiège L. (mevr.)
De Wulf R.
Dhoore L.
Didden M.
Dufaux J.
Dumez P.
Dupré J.
Duroi-Vanhelmont A.
Geens G.
Gesquière M.
Hancké L.
Hermans P.
Kelchtermans T.
Laridon A.
Lauwers H.
Lenssens J.
Leysen A. (mevr.)
Lisabeth C.
Loones J.
Luyten W.
Maes N. (mevr.)
Marchand C.
Merckx-Van Goey T.
Moors C.
Nelis-Van Liedekerke L.
Olivier M.
Op 't Eynde A.
Peeters L.
Peeters W.
Peuskens V.
Pinoie E.
Sarens F.
Seeuws W.
Sleeckx J.
Suykerbuyk H.
Swaelen F.
Timmermans J.
Tyberghien-Vandenbussche M.
Uyttendaele R.
Valkeniers J.
Vandebosch E.
Van den Bossche L.
Van der Maelen D.
Van der Sande J.

Van Eetvelt J.
Vangansbeke P.
Van Hecke J.
Vanhorenbeek L.
Vankeirsbilck E.
Van Looy J.
Van Nevel A.
Vannieuwenhuyze R.
Van Parys T.
Van Peel M.
Van Rompaey H.
Van Rompaey R.
Van Rompuy E.
Vanvelthoven L.
Van Wambeke H.
Verhaegen G.
Verheyden J.
Willockx F.

NEEN hebben geantwoord :

Annemans G.
Berben P.
Beysen E.
Bosmans Jozef
Bril L.
Cortois W.
Cuyvers J.
Daems R.
De Groot E.
Denys A.
Deswaene R.
De Vlieghe W.
Devolder J.
Dewinter F.
Flamant E.
Geysels J.
GryP E-
Janzegers G.
Mahieu M.
Sprockeeis G.
Taelman W.
Van Aperen A.
Vandermarliere J.
Vandersmissen E.
Van Dienderen H.
Van Durme W.
Van houtte M.
Verreycken W.
Vogels M. (mevr.)
Vreven A.

Zich ONTHOUDEN hebben :

Dewael P.
Waltniel L.

Dientengevolge neemt de Raad de motie aan.

De met redenen omklede motie van

de heer Jozef Bosmans is bijgevolg verworpen.

INTERPELLATIES (R.v.O. art. 72) (Voortzetting)

Interpellatie van de heer A. Laridon tot de heer D. Coens, Gemeenschapsminister van Onderwijs, over de berekening van de duur van de aanstelling van het deeltijds wetenschappelijk personeel aan de universiteiten

De Voorzitter : Aan de orde is de interpellatie van de heer Laridon tot de heer Coens, Gemeenschapsminister van Onderwijs, over de berekening van de duur van de aanstelling van het deeltijds wetenschappelijk personeel aan de universiteiten.

De heer Laridon heeft het woord.

— *De heer A. De Beul, Ondervoorzitter, treedt als Voorzitter op.*

De heer A. Laridon (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, heren Ministers, geachte collega's, sinds ettelijke jaren wordt in verschillende universiteiten een beroep gedaan op deeltijds wetenschappelijk personeel. Het is de bedoeling dat personen uit de praktijk, zonder bijzondere academische ambitie, de studenten praktijkgerichte toelichting geven bij de theorie.

Wanneer ik spreek over personen in de praktijk zonder individuele ambitie, dan heb ik het over personen, die niet noodzakelijk de ambitie hebben hoogleraar te worden en evenmin om te doctoreren.

Zij zijn vooral terug te vinden in faculteiten en scholen zoals lichamelijke opvoeding, bijvoorbeeld voor de sportvakken : economie, met betrekking tot de bedrijfsrevisoren ; rechten, in verband met de gerechtelijke procedure. Hun toestand heeft reeds vroeger tot problemen aanleiding gegeven. Tijdens de voorbije weken werd gevreesd dat er zich na een specifiek ingrijpen van de Minister van Onderwijs opnieuw moeilijkheden

Laridon

zouden voordoen, meer bepaald voor wat de berekening van de duur van hun aanstelling betreft.

Vóór 21 juni 1985, toen de wet betreffende het onderwijs nog niet was goedgekeurd, was de toestand van het deeltijds wetenschappelijk personeel statutair niet expliciet geregeld.

Nochtans kenden meerdere universiteiten van oudsher een stelsel van bezoldigde deeltijdse assistenten, vooral voor vakgebieden waar een praktijkinbreng aangewezen was.

Voor bepaalde periodes werd op grond van ministeriële brieven de aanrekening van deze bezoldigingen op de werkingstoelage toegelaten wegens het lang uitblijven van een expliciete wettelijke regeling. Dat gebeurde in een brief van Minister Geens van 2 juni 1981 gericht aan de VUB.

Slechts met artikel 41 van de wet van 21 juni 1985, dat artikel 50 van de wet van 28 april 1953 betreffende de inrichting van het universitair onderwijs door de Staat met dit doel aanpast, kon op expliciete wettelijke basis de statutaire benoeming ten laste van werkingstoelagen worden aanvaard. Deze regeling gold niet retroactief en werd van toepassing vanaf 1 oktober 1985.

Er werden na de wet van 21 juni 1985 geen algemene richtlijnen uitgevaardigd geldend voor alle instellingen. Op de vragen en opmerkingen met betrekking tot de tekst en de te geven interpretaties, werd hier en daar geantwoord, onder meer onder de vorm van briefwisseling. Vele problemen zijn nog hangend.

Dit geldt ook voor de duur van de aanstellingen als deeltijds assistent. Volgens één zienswijze zijn de bepalingen die gelden voor de voltijdse assistenten ook ten aanzien van de deeltijdse van toepassing. Dit zou betekenen dat overeenkomstig artikel 9 van het koninklijk besluit van 31 oktober 1953 tot vaststelling van het statuut van de geaggregeerden, de repetitors en het wetenschappelijk personeel bij de Rijksuniversiteiten, ook de deeltijdse assistenten voor maxi-

maal 3 x 2 jaar — eventueel te verlenen met 4 x 1 jaar in het geval van uitzonderlijke omstandigheden — kunnen worden aangesteld. Het is twijfelachtig of deze situatie tegemoetkomt aan een aantal bijzondere behoeften van het universitair onderwijs. De vraag rijst of het koninklijk besluit van 31 oktober 1953 in verband met het statuut van het wetenschappelijk personeel van de universiteiten niet moet worden aangepast aan de wet van 21 juni 1985 ? Dit is uiteindelijk het probleem ten gronde en het kernprobleem.

Indien wordt aangenomen dat de bepalingen van het koninklijk besluit van 31 oktober 1953 hic et nunc ook voor de deeltijdse assistenten gelden, rijzen nog problemen in verband met de concrete berekening van de aanstellingstermijnen. Dit is het kernprobleem dat zelfs, na een brief van de WB-Rector van 30 oktober 1989 nog altijd blijft bestaan. Volgens een zienswijze kan de statutaire loopbaan, kader werkingstoelagen, van deeltijdse WP slechts ingaan op 1 oktober 1985, datum van invoege treden van de wet van 21 juni 1985 met alle vóór- en nadelen vandien. Dit lijkt vanzelfsprekend, gezien de wet.

Als mandaatjaren voor de toepassing van artikel 9 van het koninklijk besluit van 1953 en bijbehorende ministeriële brieven, zouden dus worden aangerekend :

— voltijdse mandaatjaren ten laste van de werkingstoelagen ;

— deeltijdse mandaten met ingang van 1 oktober 1985.

Zij worden desgevallend opgeteld en slechts toegekend volgens de bepalingen van artikel 9 en maximaal dus ten belope van 10 jaar.

Niet statutaire aanstellingen worden hierbij niet aangerekend. Dit laatste werd herhaaldelijk door de bevoegde Ministers bevestigd.

Dit heeft tot praktisch concreet gevolg dat voor deeltijds wetenschappelijk personeel dat nooit een voltijdse aanstelling op werkingstoelagen had voor 1 oktober 1985, benoemd met ingang van 1 oktober 1985 op het ka-

der werkingstoelagen, nu per 1 oktober 1989 het derde mandaat ingaat. In 1991 zouden zich alleszins ernstige problemen stellen, indien het koninklijk besluit van 31 oktober 1953 nog niet gewijzigd zou zijn, aangezien dan slechts wegens uitzonderlijke omstandigheden — dus zeker geen algemene regel — een verlenging van één jaar zal mogen worden toegestaan.

Thans vernemen wij dat u, mijnheer de Minister, de bedoeling heeft het thans erkende statuut van deeltijds assistent retroactief toe te passen. Het zou de bedoeling zijn de jaren die vóór 1 oktober 1983 als niet-erkend deeltijds assistent werden gepresteerd mee te laten tellen, ook indien hun bezoldigingen niet op de werkingstoelage werden aangerekend.

Dergelijke interpretatie, die juridisch beslist aanvechtbaar is, zou aanleiding geven tot grote en onverwachte moeilijkheden in verschillende universitaire instellingen en meer bepaald in die richtingen waar een praktijkinbreng aangewezen is.

Uit een brief aan de WB-Rector blijkt dat u uw bedoelingen niet doorzet en de interpretatie betreffende de niet-retroactieve werking van de wet van 1985 aanvaardt. Het zou evenwel nuttig zijn dat u thans deze zienswijze bevestigt, aangezien het niet zeker is dat andere universiteiten hiervan in kennis werden gesteld. Overigens zullen de moeilijkheden in verband met de duur van de aanstelling van deeltijdse WP-ers zich vanaf 1991 opnieuw stellen. Een toezegging van de Minister betreffende de erkenning van de noodzaak van een specifiek statuut van het deeltijds WP blijft wenselijk.

Kan de Minister zijn bedoelingen in dit verband toelichten. Verdient het geen aanbeveling dat de specifieke problematiek van de deeltijdse assistenten die voor de praktijkinbreng instaan, op te nemen in de aangelegenheden die ten gronde moeten geregeld worden in het aangekondigde decreet op het universitair onderwijs.

De Voorzitter : Minister Coens heeft het woord.

Minister D. Coens (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, ik zal een

Coens

zeer duidelijk antwoord geven op de vragen van de heer Laridon. De problematiek waarover hij heeft gesproken, werd ingeleid door een brief van de Rector van de WB van 20 juni waarin hij mij vroeg om de juiste interpretatie van de berekening van de mandaatjaren van deeltijdse assistenten in zijn instelling. Om daar een precies antwoord op te geven en ervoor te zorgen dat de reglementering in alle universitaire instellingen op dezelfde wijze wordt toegepast, heb ik de Regeringscommissaris van de WB om advies gevraagd. Deze deed de bijzonder interessante suggestie om met alle Regeringscommissarissen en afgevaardigden samen de vigerende reglementering eenvormig te interpreteren. Zij hebben dit inderdaad gedaan en een eenvormig advies werd op 26 oktober jongstleden verleend. Conform dit eenparig advies heb ik de Rector van de WB op 31 oktober jongstleden geantwoord.

Voor alle duidelijkheid herhaal ik de drie elementen van mijn antwoord.

Ten eerste, zijn alle mandaten van het tijdelijk wetenschappelijk personeel volgens de wet duidelijk gericht op het verwerven van een doctoraat. De wet maakt met andere woorden geen onderscheid tussen de zogenaamde praktijkassistenten en de doctoraatsassistenten. Alle assistenten, ook de deeltijdse, hebben wettelijk de verplichting een doctoraat te maken.

Ten tweede bepaalt de wet duidelijk dat de tijdelijke loopbaan als lid van het wetenschappelijk personeel beperkt is tot maximum tien jaar. Dit wil zeggen drie gewone mandaten van twee jaar en eventueel vier mandaten van telkens één jaar. Uitzonderlijke omstandigheden kunnen enkel worden ingeroepen wanneer het gaat om objectief vast te stellen feiten zoals militaire dienst.

Ten derde, geldt deze regeling niet alleen voor voltijdse assistenten, maar ook voor deeltijdse, van wie de mandaatjaren dus als volle kalenderjaren moeten worden aangerekend. Dit is zeer duidelijk en werd door mij in het verleden ook steeds aldus geïn-

terpreteerd. Nu is er bovendien vanuit de diverse universiteiten een uniform standpunt dat overal moet worden toegepast. Hetzelfde geldt overigens voor meerdere zaken die in alle universiteiten op eenzelfde manier moeten worden toegepast.

Er zijn echter problemen met een twintigtal deeltijdse assistenten van de VUB die vóór de wet van 21 juni 1985 zijn aangesteld. Eigenlijk werd de formule van deeltijdse assistenten door de wet van 21 juni 1985 gecreëerd. Vroeger bestond zij wettelijk niet. Vermits de benoeming van deeltijds wetenschappelijk personeel juridisch gezien vroeger onmogelijk was, is elk personeelslid full-time aangesteld, wat ook het niveau van de bezoldiging was. Nu blijkt dat een aantal assistenten van de VUB langer dan zes jaar en soms langer dan tien jaar deeltijds werkzaam zijn zonder dat reeds enig teken van een doctoraat te bespeuren valt. Een strikte toepassing van deze principes betekent voor de betrokken assistenten dat de Raad van Bestuur van de WB hen thans geen nieuw mandaat kan verlenen.

Wij staan erop dat deze uniforme wetgeving correct wordt toegepast in alle universitaire instellingen. Er zijn echter uitzonderingsgevallen waarvoor een verantwoorde en billijke oplossing moest worden gevonden. Ik heb aan de Rector van de WB meegedeeld dat ik mij principieel houd aan het wettelijk standpunt en de regeling afgesproken tussen de Regeringscommissarissen, maar dat ik wel, als uitzondering een allerlaatste verlenging van twee jaar van deze deeltijdse assistenten aan de VUB kan aanvaarden, om redenen van billijkheid. Er kan dus geen sprake zijn van een nieuwe decretale reglementering, zoals hier werd gevraagd. De interpretatie is duidelijk en zal overal en op dezelfde wijze worden toegepast.

Mijnheer Laridon, ik kan mij niet voorstellen dat u aan deze deeltijdse assistenten geen verlenging van twee jaar zou geven. Dit is beslist een oplossing; al moeten wij ons toch houden aan de voor iedereen geldende reglementering.

De Voorzitter : De heer Laridon heeft het woord.

De heer A. Laridon : Mijnheer de Minister, het is zeker niet mijn bedoeling om de toegestane afwijking voor twee jaar te kritiseren. Ik ga daar volledig mee akkoord. Is het echter wel de juiste oplossing voor de praktijkgerichte vakken? Was het niet beter geweest voor de categorie van deeltijdse assistenten wel een verlenging toe te staan? Zij komen soms pas op middelbare leeftijd bij de universiteit, niet om te doctoreren, maar zij bewijzen wel belangrijke en nuttige diensten aan de universiteiten.

De Voorzitter : Minister Coens heeft het woord.

Minister D. Coens : Mijnheer de Voorzitter, naast een dienstverlenende taak in de universiteiten hebben de assistenten ook het recht en de plicht om hun eigen wetenschappelijke mogelijkheden te valoriseren en dus te doctoreren.

De heer Laridon herleidt hun taak tot een dienstverlenende opdracht. Wij moeten hen echter beschermen en hen, naast hun taakvervulling, voldoende tijd en mogelijkheden bieden om effectief te doctoreren.

De Voorzitter : Het incident is gesloten.

Interpellatie van mevrouw De Meyer tot de heer D. Coens, Gemeenschapsminister van Onderwijs, over de beperkte studiekeuze voor meisjes

De Voorzitter : Aan de orde is de interpellatie van mevrouw De Meyer tot Minister Coens over de beperkte studiekeuze voor meisjes.

Mevrouw De Meyer heeft het woord.

Mevrouw M. De Meyer (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, het gaat weer beter met onze economie. De vraag naar arbeidskrachten neemt toe; het bedrijfsleven slaat zelfs alarm in verband met het tekort aan technisch geschoolde arbeidskrachten. Het VBO stelt een gebrek vast aan burgerlijke en industrieel

De Meyer

ingenieurs en hogeschoolden, informatici, geïndustrialiseerde bouw, chemie, elektronica en textiel. Voor afgestudeerden van het secundair technisch onderwijs is de nood al even groot. Een reden te meer voor Gemeenschapsminister De Wulf om jongeren op te roepen om voor technische richtingen te kiezen, al van in het middelbaar onderwijs. Zijn oproep richtte zich voornamelijk tot meisjes en jonge vrouwen omdat de werkloosheid van vrouwen in Vlaanderen nog steeds hoog is.

Is het feit dat meisjes witte raven blijven in technische, toekomstgerichte opleidingen echter alleen te wijten aan maatschappelijke vooroordelen en traditionele opvoedingspatronen ?

Uit een recente studie van het Limburgs Instituut voor Onderwijs en Onderzoek blijkt immers dat de ongelijke verdeling van jongens en meisjes over bepaalde studierichtingen niet alleen een kwestie is van mentaliteit, maar ook, en misschien vooral, van mechanismen in het onderwijs en de onderwijsstructuur. Dat in 1987 bij voorbeeld slechts 214 meisjes het diploma van industrieel ingenieur in de wacht sleepten tegenover 1.566 jongens, zou eigenlijk al van in het secundair onderwijs worden bepaald. Het is in dit secundair onderwijs dat meisjes duidelijk ondervertegenwoordigd zijn in industriële, wetenschappelijke, of sterk technische richtingen. We willen het hier hebben over de structurele oorzaken die hieraan ten grondslag liggen.

Technisch onderwijs en beroepsonderwijs worden — jammer genoeg — nog altijd grotendeels gegeven in scholen voor jongens en scholen voor meisjes. Ook al is de gelijke toegang tot alle beroepsopleidingen bij wet vastgelegd, toch zijn heel veel „sexescholen” blijven bestaan. Nog een feit is dat de gemiddelde meisjesschool veelal kleiner is dan de gemiddelde jongensschool, met desastreuze gevolgen voor de meisjesleerlingen.

In een kleine school is men veel minder geneigd om een bepaalde studierichting af te schaffen wegens bij-

voorbeeld het gebrek aan toekomstkansen, of omdat dan het probleem van de tewerkstelling van leerkrachten op de proppen komt. In een grotere school kan men immers makkelijker een overbodig geworden leerkracht opvangen. In een kleinere school daarentegen zullen de betrokken leerkracht en de schooldirectie met hand en tand de studierichting blijven verdedigen, waarbij de tewerkstelling en school vaak primeren op de latere tewerkstellingskansen van de leerlingen. Het hemd is nu eenmaal nader dan de rok.

Een ander probleem is, nog volgens de auteur van de studie, dat de wijze waarop in het katholiek onderwijs het regionaal overleg is georganiseerd over de programmering van het studieaanbod in de regio, behoudsgezind werkt. Dit regionaal overleg waakt er immers over dat de scholen van de regio niet met elkaar in concurrentie komen : nieuwe studierichtingen worden niet toegestaan als men zou kunnen recruterende uit andere scholen. Vermits bovendien in dit regionaal overleg de grote technische jongensscholen vaak een machtsverhouding hebben, wordt een aanvraag voor een technische opleiding in omliggende kleinere meisjesscholen nooit toegestaan vermits dit een onmiddellijke bedreiging zou betekenen. Het feit dat meisjesscholen hun traditionele richtingen blijven behouden — zoals snit en naad, huishoudkunde en personenverzorging — die regelrecht naar het stempellokaal leiden, wordt meestal gemotiveerd door het feit dat meisjes of ouders ernaar vragen. Wie denkt dat gemengde scholen de oplossing bieden, komt volgens de studie bedrogen uit. Gemengde scholen moeten vaak bekeken worden als een meisjes- en jongensschool onder één dak, elk met zijn eigen kenmerken en rationaliteiten.

Het is inderdaad een kwestie van mentaliteit, zowel bij leerlingen, ouders, leerkrachten en PMS-consulenten, maar het is dus niet alleen dat het zit hem ook in de structuur van ons onderwijs. Om een echte gelijkheid van kansen te creëren moet er ingegrepen worden in het studieaanbod voor meisjes in het technisch en beroepsonderwijs. De studiekeuze

moet losgekoppeld worden van het studieaanbod.

Ook de adviesverlening voor het maken van die keuze moet gericht zijn op meer toekomstgerichte opleidingen. Maar hier knelt precies het schoentje : vandaag bestaat er immers een contractuele relatie tussen een school en een PMS. Ofschoon het koninklijk besluit van 13 augustus 1962 — gewijzigd in het koninklijk besluit van 24 augustus 1981 — wettelijk regelt dat het besuur van een PMS-centrum onafhankelijk werkt van schoolstructuren, geldt voor alle PMS-centra dat op basis van een contract met een school, het personeelsbestand bepaald wordt. Dit impliceert dat het bestaan van een PMS-centrum afhankelijk is van het contract met een school. De omkadering en de betoelaging van PMS-centra zijn afhankelijk van het aantal leerlingen in de school waarvan zij de begeleiding op zich neemt. Het gevolg hiervan is dat het advies niet of niet voldoende onafhankelijk van de school gebeurt.

Uit een analyse van diepte-interviews met PMS-consulenten is gebleken dat over het algemeen de door hen verstrekte informatie betrekking heeft op het onderwijsaanbod van de desbetreffende school. Dit betekent dat PMS-centra, verbonden aan de meestal kleinere meisjesscholen, ook enkel het beperkte aanbod van die scholen in hun adviezen zullen toelichten.

Belangrijk is dat bijna alle respondenten van die interviews te kennen gaven dat in scholen interventies plaatshebben ten voordele van bedreigde studierichtingen. Hier moet dus dringend structureel ingegrepen worden om de band tussen PMS-centra enerzijds en scholen anderzijds los te koppelen.

Naast PMS-consulenten hebben ook leerkrachten een grote invloed op de studiekeuze. De bezorgdheid om de eigen tewerkstelling in stand te houden mag niet primeren op de latere tewerkstellingskansen van de leerlingen door niet toekomstgerichte richtingen in stand te houden. De navorming van leerkrachten kan een belangrijke rol spelen om ervoor te zor-

Coens

zeer duidelijk antwoord geven op de vragen van de heer Laridon. De problematiek waarover hij heeft gesproken, werd ingeleid door een brief van de Rector van de WB van 20 juni waarin hij mij vroeg om de juiste interpretatie van de berekening van de mandaatjaren van deeltijdse assistenten in zijn instelling. Om daar een precies antwoord op te geven en ervoor te zorgen dat de reglementering in alle universitaire instellingen op dezelfde wijze wordt toegepast, heb ik de Regeringscommissaris van de WB om advies gevraagd. Deze deed de bijzonder interessante suggestie om met alle Regeringscommissarissen en afgevaardigden samen de vigerende reglementering eenvormig te interpreteren. Zij hebben dit inderdaad gedaan en een eenvormig advies werd op 26 oktober jongstleden verleend. Conform dit eenparig advies heb ik de Rector van de WB op 31 oktober jongstleden geantwoord.

Voor alle duidelijkheid herhaal ik de drie elementen van mijn antwoord.

Ten eerste, zijn alle mandaten van het tijdelijk wetenschappelijk personeel volgens de wet duidelijk gericht op het verwerven van een doctoraat. De wet maakt met andere woorden geen onderscheid tussen de zogenaamde praktijkassistenten en de doctoraatsassistenten. Alle assistenten, ook de deeltijdse, hebben wettelijk de verplichting een doctoraat te maken.

Ten tweede bepaalt de wet duidelijk dat de tijdelijke loopbaan als lid van het wetenschappelijk personeel beperkt is tot maximum tien jaar, dit wil zeggen drie gewone mandaten van twee jaar en eventueel vier mandaten van telkens één jaar. Uitzonderlijke omstandigheden kunnen enkel worden ingeroepen wanneer het gaat om objectief vast te stellen feiten zoals militaire dienst.

Ten derde, geldt deze regeling niet alleen voor voltijdse assistenten, maar ook voor deeltijdse, van wie de mandaatjaren dus als volle kalenderjaren moeten worden aangerekend. Dit is zeer duidelijk en werd door mij in het verleden ook steeds aldus geïnterpreteerd.

Nu is er bovendien vanuit de diverse universiteiten een uniform standpunt dat overal moet worden toegepast. Hetzelfde geldt overigens voor meerdere zaken die in alle universiteiten op eenzelfde manier moeten worden toegepast.

Er zijn echter problemen met een twintigtal deeltijdse assistenten van de VUB die vóór de wet van 21 juni 1985 zijn aangesteld. Eigenlijk werd de formule van deeltijdse assistenten door de wet van 21 juni 1985 gecreëerd. Vroeger bestond zij wettelijk niet. Vermits de benoeming van deeltijdse wetenschappelijk personeel juridisch gezien vroeger onmogelijk was, is elk personeelslid full-time aangesteld, wat ook het niveau van de bezoldiging was. Nu blijkt dat een aantal assistenten van de WB langer dan zes jaar en soms langer dan tien jaar deeltijds werkzaam zijn zonder dat reeds enig teken van een doctoraat te bespeuren valt. Een strikte toepassing van deze principes betekent voor de betrokken assistenten dat de Raad van Bestuur van de WB hen thans geen nieuw mandaat kan verlenen.

Wij staan erop dat deze uniforme wetgeving correct wordt toegepast in alle universitaire instellingen. Er zijn echter uitzonderingsgevallen waarvoor een verantwoorde en billijke oplossing moest worden gevonden. Ik heb aan de Rector van de WB meegedeeld dat ik mij principieel houd aan het wettelijk standpunt en de regeling afgesproken tussen de Regeringscommissarissen, maar dat ik wel, als uitzondering een allerlaatste verlenging van twee jaar van deze deeltijdse assistenten aan de VUB kan aanvaarden, om redenen van billijkheid. Er kan dus geen sprake zijn van een nieuwe decretale reglementering, zoals hier werd gevraagd. De interpretatie is duidelijk en zal overal en op dezelfde wijze worden toegepast.

Mijnheer Laridon, ik kan mij niet voorstellen dat u aan deze deeltijdse assistenten geen verlenging van twee jaar zou geven. Dit is beslist een oplossing; al moeten wij ons toch houden aan de voor iedereen geldende reglementering.

De Voorzitter : De heer Laridon heeft het woord.

De heer A. Laridon : Mijnheer de Minister, het is zeker niet mijn bedoeling om de toegestane afwijking voor twee jaar te kritiseren. Ik ga daar volledig mee akkoord. Is het echter wel de juiste oplossing voor de praktijkgerichte vakken? Was het niet beter geweest voor de categorie van deeltijdse assistenten wel een verlenging toe te staan? Zij komen soms pas op middelbare leeftijd bij de universiteit, niet om te doctoreren, maar zij bewijzen wel belangrijke en nuttige diensten aan de universiteiten.

De Voorzitter : Minister Coens heeft het woord.

Minister D. Coens : Mijnheer de Voorzitter, naast een dienstverlenende taak in de universiteiten hebben de assistenten ook het recht en de plicht om hun eigen wetenschappelijke mogelijkheden te valoriseren en dus te doctoreren.

De heer Laridon herleidt hun taak tot een dienstverlenende opdracht. Wij moeten hen echter beschermen en hen, naast hun taakvervulling, voldoende tijd en mogelijkheden bieden om effectief te doctoreren.

De Voorzitter : Het incident is gesloten.

Interpellatie van mevrouw De Meyer tot de heer D. Coens, Gemeenschapsminister van Onderwijs, over de beperkte studiekeuze voor meisjes

De Voorzitter : Aan de orde is de interpellatie van mevrouw De Meyer tot Minister Coens over de beperkte studiekeuze voor meisjes.

Mevrouw De Meyer heeft het woord.

Mevrouw M. De Meyer (op de tribune): Mijnheer de Voorzitter, het gaat weer beter met onze economie. De vraag naar arbeidskrachten neemt toe; het bedrijfsleven slaat zelfs alarm in verband met het tekort aan technisch geschoolde arbeidskrachten. Het VBO stelt een gebrek vast aan burgerlijke *en* industrieel

De Meyer

gen dat leerkrachten met een goede basisvorming ook kansen hebben om les te geven in nieuwe studierichtingen. Hiervoor zouden stimuli moeten worden ingebouwd.

Tenslotte zou men, om te verhinderen dat scholen behoudsgezind reageren om hun bestaande infrastructuur te kunnen benutten, extra middelen kunnen toekennen aan scholen die echt roldoorbrekend werken. Er zouden incentives kunnen gegeven worden via de werkingsmiddelen, bij voorbeeld het eerste jaar dat je meisjes toelaat in een zogenaamd typische jongensrichting of als je bijvoorbeeld 10 procent meisjes hebt in een jongensrichting, en dergelijke.

De opbrengst van het koninklijk besluit nummer 296 zou ook in dit licht kunnen aangewend worden : dit gaat grotendeels naar modernisering van de uitrusting. Men zou dit ook selectief kunnen maken naar het roldoorbrekend karakter toe.

Tot daar, mijnheer de Minister, een aantal voorstellen tot structurele ingrepen om ervoor te zorgen dat meisjes écht gelijke kansen krijgen in ons onderwijs.

De Voorzitter : Mevrouw Brepoels heeft het woord.

Mevrouw F. Brepoels (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, met betrekking tot de thematiek van de studiekeuze bij meisjes is het inderdaad zo dat meisjes zich vaker in het beroepsonderwijs, gekenmerkt door een hoge werkloosheidsgraad, bevinden dan in het technisch onderwijs en zich in een beperkt aantal sexespecifieke studierichtingen met slechte tewerkstellingsperspectieven concentreren. De studiekeuze van meisjes mag echter niet alleen als een probleem van verkeerde keuze van de leerlingen zelf worden gezien. De geslachtsrolsocialisatie in het gezin en in de klaspraktijk hebben weliswaar hun effect op de keuze maar uit onderzoek dat het Hoger Instituut voor de Arbeid recent deed met betrekking tot de Limburgse situatie blijkt dat de keuze tevens sterk beïnvloed wordt door het onderwijsaanbod in



Verdient het geen aanbeveling, aldus de slotvraag van SP-interpellant A. Laridon (vooraan rechts), de specifieke problematiek van de deeltijdse assistenten die voor de praktijkinbreng instaan, op te nemen in aangelegenheden die ten gronde moeten geregeld worden in het aangekondigde decreet op het universitair onderwijs ? Links (achter elkaar) : SP-leden W. Seeuws, H. De Loor (Secretaris van de Raad), J. De Bremaeker en R. Van Steenkiste

de onderwijsstructuur zelf. Een aantal conclusies, die uit dit onderzoek kunnen getrokken worden, zijn de volgende.

De keuze van de meisjes gebeurt vaak in één school op basis van de beeldvorming omtrent de studierichtingen in die school. Meisjesscholen met toekomstloze studierichtingen ervaren grote moeilijkheden in de planning van hun aanbod als ze het aanbod willen wijzigen. Dit geldt vooral voor gelijkaardige homogene scholen of toekomstgerichte homogene jongensscholen. Ten voordele van in de school bedreigde studierichtingen — lees ook leerkrachten — vinden in de scholen interventies plaats in de studiekeuze van de leerlingen, zowel via leerkrachten als klasseraden. De de facto contractuele afhankelijkheid van de PMS-centra ten opzichte van een scholenregio bewerkstelligt enerzijds de concurrentie tussen verschillende scholen, waardoor een school geen informatie meer verstrekt over richtingen die niet in de school aanwezig zijn en anderzijds kan de doorverwijzing naar bepaalde studierichtingen, omwille van de

overeenkomst school/PMS, niet voldoende onafhankelijk gebeuren.

Het gaat dus om een structureel probleem dat duidelijk om een structureel antwoord vraagt. De Volksuniefractie is van mening dat wanneer we de kansen van vrouwen op de actuele arbeidsmarkt willen verhogen en willen inspelen op nieuwe mogelijkheden in de bedrijven en noden in de samenleving, de studiekeuze van meisjes moet worden verruimd. Een verruimd aanbod in het meisjesonderwijs, mijnheer de Minister, veronderstelt een rationalisatieplan voor het meisjesonderwijs. Enerzijds zou de samenwerking tussen de scholen moeten bevorderd worden. De concurrentiële positie kan ten dele doorbroken worden door het vormen van onderwijseenheden, die meerdere scholen bevatten. Anderzijds zou een verruiming van het aanbod moeten gerealiseerd worden, vooral naar arbeidsmarktgerichte TSO-richtingen. Om de studie-oriëntaties van meisjes te verruimen, is het cruciaal dat de eerste twee jaar in het secundair onderwijs zoveel mogelijk gemengd en polyvalent lopen. Het verborgen

Brepeels

leerplan in het onderwijs — een belangrijke hinderpaal om voor een niet-traditionele richting te kiezen — moet bij de uitbouw van het secundair onderwijs rekening houden met de structurele eisen die gesteld worden om onbelemmerd niet-traditioneel te kunnen kiezen.

Wat de contractuele band tussen PMS en school betreft is ook de Volksunie van mening dat deze moet losgemaakt worden. Met de huidige contractuele band is de personeelssterkte van een PMS afhankelijk van het aantal leerlingen in de regio waarvoor het PMS bevoegd is. Volgende onafhankelijke adviezen in verband met doorverwijzingen naar bepaalde studierichtingen moeten kunnen gegeven worden.

Mijnheer de Minister, ook ik zou u willen vragen hiervoor de nodige stappen te doen opdat spoedig een gelijkheid van kansen kan gerealiseerd worden. (*Applaus*)

De Voorzitter : Minister Coens heeft het woord.

Minister D. Coens (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, ik ben mevrouw De Meyer en mevrouw Brepeels dankbaar omdat ze de aandacht gevestigd hebben op een bijzonder belangrijk maatschappelijk probleem. Zij hebben niet alleen een analyse gemaakt van het probleem, maar ook interessante suggesties aangereikt. In onze Commissie Onderwijs hadden wij al herhaaldelijk de gelegenheid deze problematiek te bespreken, met medewerking van de diverse partijen. Dit is nog onlangs het geval geweest.

Ik ga mij vandaag niet inlaten met een analyse van het probleem. Ik wil enkel zeer concreet in een zevental punten zeggen wat wij als beleidsverantwoordelijke inzake onderwijs doen.

Ten eerste, zoals mevrouw De Meyer en mevrouw Brepeels maar ook andere collega's van de Commissie, pleit ik voor een uitstel van de studiekeuze in het secundair onderwijs. Dit is trouwens de fundamente-

le betekenis van het nieuwe kader van het secundair onderwijs. De eerste twee jaar zijn polyvalent en geven een gemeenschappelijke basisvorming aan iedereen. Langzaam maar zeker en nadat ze kennis hebben genomen van de inhoud van de vakken en van hun eigen mogelijkheden stappen de leerlingen over naar de oriëntatie. Ik denk overigens dat iedereen die heeft nagedacht over de toekomst van onze samenleving dit als een goede beslissing beschouwt.

Ten tweede, met deze hervorming van het secundair onderwijs worden pas nu nieuwe studierichtingen gecreëerd, wat natuurlijk ook het afschaffen veronderstelt van voorbijgestreefde studierichtingen die geen toekomst meer bieden. Deze afschaffing is nu mogelijk omdat het normenstelsel waar we vroeger aan gebonden waren, opgeheven is. Dit stelsel is vervangen door dat van de leerlingencoëfficiënt met de vrije mogelijkheden van programmatie en van rationalisatie. Een onderwijsrichting kan niet alle richtingen bieden, ze moet ook rekening houden met het aantal leerlingen waarvoor ze beschikt en op basis daarvan zien welke interessante richtingen ze kan aanbieden. Ik ben het ook met beide sprekers eens dat we daarbij niet kortzichtig mogen optreden en alleen rekening houden met de gegevens van het ogenblik. Een school moet denken aan de toekomst van haar leerlingen. De programmatie moet rekening houden met de toekomst van de jongeren. Ik hoop dat vanuit de structurering van de participatie niet alleen met de school als een eng gegeven zal worden rekening gehouden, maar ook met de gegevens die vanwege de ouders, vanuit het bedrijfsleven en de socio-economische milieus worden aangereikt om zo de nieuwe studierichtingen inhoudelijk uit te bouwen.

Ten derde, hebben wij nu, in het verleden overigens van dit nieuwe kader van het secundair onderwijs, een herziening van de bekwaamheidsbeelden van de leraren. Daarmee aansluitend hebben wij de navorming voor de leraren structureel ingebouwd. Door het feit dat leraren

thans meer bevoegdheden krijgen voor ook andere vakken, mits de nodige navorming, kan men niet meer zeggen dat omwille van de leraren en hun job aan bepaalde richtingen wordt vastgehouden. Dat veronderstelt evenwel dat de leraren zich ook dynamisch inschrijven in het aanpassingsproces waartoe iedereen gedwongen is, gezien de dynamiek van onze samenleving en dus ook van het onderwijs. Dat zijn twee zaken die vrij recent mogelijk zijn geworden en die een oplossing bieden voor de door u gestelde problematiek.

Ten vierde, hebben wij sinds jaar en dag, en nu nog versterkt, een campagne uitgaande van onze Commissie „gelijke kansen voor jongens en meisjes in het onderwijs”. Deze Commissie levert bijzonder veel verdienstelijk werk in overleg en samenwerking met het Staatssecretariaat voor Emancipatie. Er zijn niet alleen de heel sprekende affiches maar er zijn ook de acties in de scholen. Ik denk dat de sensibilisering in geen enkel ander domein zo efficiënt is omdat ze gedragen wordt door elkeen. Wij hopen dan ook dat dit de nodige resultaten geeft. Het gaat er niet om iets te doen en dan te zien wat het geeft. Er is een volgehouden actie noodzakelijk, een campagne die men nog jaren zal moeten voeren en waarvoor wij de nodige middelen moeten uittrekken, middelen, die natuurlijk zoals altijd, voor dit en voor andere belangrijke dingen altijd te bescheiden zijn. Men zou zoveel meer willen doen, maar men moet rekening houden met de middelen waarover men beschikt. Vandaar de keuze en de kwaliteit van de acties die worden ondernomen.

Ten vijfde hebben wij sinds jaar en dag een Hoge Raad voor Technisch en Beroepsonderwijs, waar men nu in overleg en samenwerking met het bedrijfsleven, werkgevers, werknemers en mensen van onderwijs de opleidingsprofielen opmaakt, conform de beroepsprofielen in de diverse sectoren. Dit is een bijzonder belangrijk en dieptewerk voor de oplossing van de problemen. Men weet dan wat men niet alleen vandaag maar ook morgen in het bedrijfsleven zal nodig hebben. Dit wordt vertaald in grote

Coens

profielen, vrij polyvalent, binnen de sectoren en dan wordt de vertaling gemaakt naar de opleidingsprofielen in ons technisch en beroepsonderwijs. Ik kan niet genoeg de nadruk leggen op dit belangrijk werk dat in overleg met het bedrijfsleven en het onderwijs tot stand komt. Dat is natuurlijk niet altijd even spectaculair, maar het is dieptewerk en van aard om de problemen grondig op te lossen.

Ten zesde, werd door u aandacht besteed aan een belangrijke instantie, met name de PMS-sector. Er valt daarover veel te zeggen en er wordt daarover, in diverse termen en omstandigheden, veel gezegd. Ik wens daarover het volgende te zeggen. Wij moeten inderdaad komen tot een grotere onafhankelijkheid van de PMS-sector ten opzichte van de bediende scholen waarmee men contractueel verbonden is. (*Onderbreking door de heer A. Denys*)

Ik neem die verantwoordelijkheid en zeg hier wat ik te zeggen heb. Wilt u even goed luisteren. Ik wens daarover twee zaken te zeggen. Ik ben ook bereid daarover lang en fundamenteel te spreken.

In de eerste plaats meen ik dat er een grotere onafhankelijkheid moet zijn van de PMS-centra ten opzichte van de scholen die zij bedienen, want anders gaat het, zoals aangeklaagd, te veel in de richting van het aanbod in de betrokken scholen.

In de tweede plaats moet men vooral inhoudelijk de begeleiding van de leerlingen plaatsen in het kader van het pedagogisch project eigen aan het Gemeenschapsonderwijs, het vrij onderwijs of welke andere vorm van onderwijs ook die wij dank zij de vrijheid van onderwijs hier kennen. Ik vind die verscheidenheid overigens een goede zaak en ik hoop dat de concurrentie enkel op basis van de kwaliteit wordt gevoerd.

De PMS-centra, de VDAB en de subregionale tewerkstellingscomités moeten beter samenwerken zodat men zeer goed weet wat in de samenleving leeft, zowel op subregionaal

vlak als op het vlak van de sectoren. De concrete begeleiding van de jonge mensen moet in de school zelf gebeuren. Daarbij moet geen onderscheid gemaakt worden tussen jongens of meisjes. Vooral de sociale dimensie speelt hier een rol. Sommige jongeren die het heel moeilijk hebben, hebben die extra steun en begeleiding werkelijk **nodig**. Ik pleit voor een loyale en open samenwerking tussen de diverse instellingen in een bepaalde regio, zonder daarbij afbreuk te doen aan de eigenheid van het pedagogisch project. De PMS-centra kunnen zich, wat dit betreft, niet neutraal of onafhankelijk opstellen wanneer het gaat om de concrete begeleiding van de leerling.

De globale situering is een andere zaak. Wij moeten ruimte scheppen voor een breed overleg met het oog op de valorisatie van de mogelijkheden waarover wij beschikken. Heel wat instellingen en zeer veel mensen zijn daarbij betrokken.

Ten zevende, het probleem dat u heeft aangehaald is één van de **talrijke** problemen waarmee wij worden geconfronteerd. Wij ervaren zeer vaak wanneer een probleem opduikt, dat men de oorzaak ervan en ook de oplossing gaat zoeken in het onderwijs. Onderwijs is ter zake inderdaad zeer belangrijk, maar onderwijs alleen volstaat niet. Wat baat het immers alle acties optimaal te verwezenlijken wanneer het bedrijfsleven daar niet optimaal op inspeelt? U heeft terecht aangestipt dat men op het ogenblik gemakkelijker vrouwen aanwerft omdat de economische situatie gunstig is. Wanneer het opnieuw moeilijker wordt zal de vrouw echter ook het eerste slachtoffer zijn.

Van gelijkwaardigheid is op dit vlak nog geen sprake. Het bedrijfsleven moet mannen en vrouwen op gelijke basis opnemen, met respect voor sommige specifieke sociale situaties die eigen zijn aan het moederschap. Dit is nog steeds een probleem, niet zozeer in formele en juridische zin, maar wel in de concrete realiteit van het bedrijfsgebeuren. Dit is een belangrijke verantwoordelijkheid, niet alleen van het bedrijfsleven maar ook van de ouders die de eerste en onvervangbare verantwoordelijken zijn

voor de opvoeding. Vaak oordelen de ouders over de studie- en beroepskeuze naar gelang van het geslacht van de kinderen. Voor jongens **wij** men nog een grotere inspanning leveren, daar waar men voor meisjes sommige studierichtingen ook al heel wat vindt. Dit zit diep ingeworteld in ons cultureel patroon. Er moet nog veel worden gedaan, niet alleen vanuit het onderwijs, om deze drempels te overstijgen en om een open vizier te ontwikkelen ten einde gelijkwaardige kansen te bieden aan alle jongeren. Er is geen enkele reden om een studierichting of een beroep eerder aan de ene dan aan de andere toe te wijzen. In dat opzicht is ook het **social-culturele** werk in het algemeen zeer belangrijk, zodat iedereen zijn mogelijkheden optimaal kan valoriseren. Wij moeten beseffen dat de Vlaamse Gemeenschap „krimpt”. De uitdaging waar wij nu voorstaan is de kwaliteit van de bevolking te bevorderen. Elke onderscheiding ter zake is bijgevolg zinloos omdat de problemen vaak van sociale aard zijn. Zulks mogen wij niet aanvaarden. Wij moeten deze actie als prioritair beschouwen om kansen te bieden aan hen die het in onze samenleving het moeilijkst hebben. Tot daar mijn bedenkingen aansluitend op hetgeen in de Commissie werd naar voren gebracht.

De Voorzitter : Het incident is gesloten.

Interpellatie van de heer F. Dewinter tot de heer D. Coens, Gemeenschapsminister van Onderwijs, over het dragen van hoofddoeken door islamitische meisjes in de Gemeenschapsscholen

De Voorzitter : Aan de orde is de interpellatie van de heer Dewinter tot Minister Coens over het dragen van hoofddoeken door islamitische meisjes in de Gemeenschapsscholen.

De heer Dewinter heeft het woord.

De heer F. Dewinter (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, mijnheer de

Dewinter

Minister, geachte collega's, het valt mij op, maar verwondert mij niet, dat de Gemeenschapsminister voor Onderwijs tot op heden nog steeds geen standpunt heeft ingenomen in verband met het al dan niet dragen van de hoofddoek en/of de tsjador, de halve sluier, door islamitische meisjes in het onderwijs in Vlaanderen.

Mijnheer de Minister, in bepaalde kranten hebt u verklaard dat u van oordeel was dat dit een zaak van de schooldirecties is. Met deze uitspraak plaatst u zich op dezelfde lijn als Migrantencommissaris Paula D'Hondt, die naar aanleiding van de recente viering van tien jaar Dar al Salam, dat is de vrouwenwerking van het Brusselse migrantencentrum De Foyer, verklaarde dat de discussie op lokaal vlak dient te worden gevoerd. De paraplu's worden opengezet !

Mevrouw D'Hondt is duidelijk niet van plan islamitische meisjes te verbieden een sluier te dragen op school.

Ook uw Waalse collega heeft hieromtrent reeds mededelingen gedaan. Hij is van oordeel dat de hoofddoek moet kunnen, de sluier niet.

Dat u zich zo opvallend op de vlakke houdt, verwondert mij niet. Het dragen van de hoofddoek door islamitische jongeren van de tweede en derde generatie, die heel dikwijls hier geboren zijn, is een terugrijpen naar tradities en geplogenheden uit het verleden, die thuishoren bij de meer traditionalistische vleugel van de islam. Het opnieuw dragen van een hoofddoek of van een halve sluier kadert in een hernieuwde belangstelling van de hier verblijvende islamitische gemeenschap in hun eigen tradities en waarden.

Dat dit gebeurt op een moment dat door allerlei instanties hopeloze pogingen tot integratie en assimilatie ondernomen worden en dat dit probleem vaak ter sprake komt, hoeft niemand te verwonderen.

Hoe meer over integratie en assimilatie gesproken wordt, hoe duidelijker het verzet van de in ons land verblij-

vende islamitische gemeenschap. Het oprichten van een eigen islamitische school, het opnieuw dragen van de hoofddoek en de tsjador en zoveel andere islamitische gebruiken die binnen deze gemeenschap opnieuw ingang vinden, tonen aan dat zij over integratie niet willen horen spreken. Evenmin willen zij horen spreken over een eventuele terugkeer die er volgens ons zou moeten aan verbonden zijn. Zij willen hier blijven maar dan wel met het behoud van hun cultuur, godsdienst, taal en gebruiken.

Feit is dat dit niet langer kan. Wij kunnen geen honderdduizenden islamitische vreemdelingen op ons grondgebied blijven tolereren. In die zin moet het volgens ons dan ook duidelijk zijn dat wie zo'n hoofddoek of tsjador draagt in feite een contract tekent dat de onmiddellijke terugkeer naar het land van herkomst inhoudt. De voorstanders van de integratie van de islamitische vreemdelingen in onze gemeenschap weigeren deze realiteit onder ogen te zien. Zij weigeren in te zien dat deze vreemdelingen helemaal niet van plan zijn zich aan te passen aan onze gebruiken en tradities. In plaats van deze realiteit te erkennen en er een gepast antwoord op te geven, schuiven onze beleidsverantwoordelijken hun verantwoordelijkheid liever door naar, wat zij noemen, een ander niveau.

Het zou naïef zijn de sluier-discussie af te doen als een detail, een debat in de marge van de discussie over de vreemdelingenproblematiek. De hoofddoek en de sluier is geen louter vestimentaire aangelegenheid. Zij zijn de uiterlijke tekenen van een hernieuwd islamtraditionalisme ; zij zijn het symbool van het afwijzen van de integratie. De hoofddoek-discussie is dan ook slechts het topje van de ijsberg. De discussie die ten gronde moet gevoerd worden, handelt over de vraag in hoeverre men deze Noordafrikaanse vreemdelingen zichzelf wil laten blijven of volledig wil assimileren. En dan dringt zich onmiddellijk een tweede vraag op : kan onze Gemeenschap een zo grote groep, die zich hier niet wil en niet kan integreren, blijven tolereren ?

U weet dat het standpunt van het Vlaams Blok hieromtrent aan duidelijke

lijkheden niets te wensen overlaat : in tegenstelling tot de andere traditionele partijen.

Wij pleiten — en ik zou zeggen nu meer dan ooit — voor de begeleide terugkeer van de niet-Europese vreemdelingen naar hun landen van herkomst. U weet ook dat wij het onderwijs beschouwen als de sleutel tot deze reïntegratie. De reïntegratie, de begeleide terugkeer van de Noordafrikaanse vreemdelingen begint inderdaad op school. Wij zijn er van overtuigd dat de gastarbeiderskinderen moeten opgevoed worden volgens de regels en gewoonten van hun eigen gemeenschap. Dergelijke opvoeding zal de terugkeer van de vreemdelingen naar hun eigen gemeenschap vergemakkelijken. Daarom is het ook noodzakelijk dat er werk wordt gemaakt van een eigen apart onderwijs voor gastarbeiderskinderen.

De heer A. Denys : U wil de spanningen aanscherpen.

De heer F. Dewinter : Integendeel, mijnheer Denys, wij willen die spanningen wegnemen, in tegenstelling tot de PW. De voorstellen van de PW zijn een mengelmoes van integratievoorstellen en terugkeervoorstellen. De spanningen kunnen alleen worden weggenomen door een terugkeer. Er moeten onderwijsprogramma's worden opgesteld die nauw aansluiten bij de cultuur en leefwereld van deze kinderen. Het komt erop aan dat men van in de aanvangsfase moet inspelen op de noden en behoeften van de verschillende landen van herkomst.

Het Vlaams Blok is er meer dan wie ook van overtuigd dat het naar huis sturen van de Noordafrikaanse vreemdelingen zonder enige voorbereiding catastrofale gevolgen zou hebben voor de derdewereldlanden. In de thuislanden van de gastarbeiders zijn immers geen opvangstructuren voorzien. Overigens helpen we landen zoals Marokko, Turkije, Tunesië en Algerije geen stap vooruit door hen op te zadelen met een groep ontwortelde analfabeten. Deze ontwikkelingslanden hebben nood aan geschoolde werkkrachten, aan jonge afgestudeerden, aan verpleegsters,

Dewinter

dokters, ingenieurs, . . . Wij hebben niet het recht om de tweede en derde generatie vreemdelingen hier te houden en hen gedwongen te laten integreren, zeg maar assimileren, in onze maatschappij. Het is onze plicht hen de kans te bieden al hun kwaliteiten en talenten ter beschikking te stellen van de eigen volksgemeenschap. *(Opmerkingen van de heer E. Van Rompuy)*

Dat is niet hypocriet, dat staat in ons programma, dat u wellicht nog nooit heeft gelezen. Wij zeggen niet dat wij hen willen integreren. U zou ons natuurlijk graag horen zeggen dat wij hen buiten willen. Maar ons programma is heel wat diepgaander. Ik zal mijn standpunt ter zake dadelijk verduidelijken. Hierbij kan ik mij laten bijstaan, niet alleen door mensen van mijn eigen partij, maar ook door een prominent Marokkaans journalist en auteur Abdessamad Moyhied-dine. Hij schreef niet zolang geleden in *Le Monde*: „Het is de morele plicht van de gastarbeiders terug te keren naar hun eigen landen en daar, met de hier verworven kennis, mee te helpen aan de ontwikkeling van het land en de verdere ontplooiing van het eigen volk”.

Ik ben er van overtuigd dat het al dan niet toelaten van een hoofddoek en/of tsjador moet worden geplaatst binnen het kader van een apart islamitisch onderwijsnet dat de leerlingen voorbereidt op de terugkeer naar hun eigen landen. Natuurlijk zou het absurd en idioot zijn de hoofddoek of de tsjador, een in de ogen van ons westerlingen, voor de vrouw verneiderend ritueel. toe te laten in ons eigen onderwijs. In het Gemeenschaps-, provinciaal- en stads- of gemeenteonderwijs moet de neutraliteit gewaarborgd zijn en blijven. Wij hoeven ons onderwijs aan niemand aan te passen. zeker niet aan een gemeenschap die hier niet thuishoort en nooit kan thuishoren. Wij moeten ter zake wel alternatieven voorstellen. Ik zie niet in waarom bepaalde scholen, waar veel islamitische kinderen school lopen, een aantal dingen afschaffen. Men heeft bij voorbeeld het klaarmaken van varkensvlees

van het lessenprogramma geschrapt, men verplicht meisjes en jongens opnieuw apart te gaan zwemmen, kruisbeelden worden weggehaald en in bepaalde geschiedenislessen spreekt men niet meer over het Beleg van Wenen, de Kruistochten en de Slag bij Poitiers.

Wanneer u, mijnheer de Minister, de jongste weken hebt geweigerd een standpunt in te nemen, dan is dat enkel en alleen te wijten aan het feit dat u zeer goed beseft dat het integratiebeleid, vooral dat van de Vlaamse Executieve, die ter zake de meeste bevoegdheden heeft, gefaald heeft, faalt en zal blijven falen. U weet zeer goed dat het dragen van kentekens, dus ook van een hoofddoek en tsjador, altijd al verboden is geweest, vroeger in het Rijksonderwijs en nu in het Gemeenschapsonderwijs. Ik hoef alleen maar te verwijzen naar het ministerieel besluit van 15 april 1929 houdende het huishoudelijk reglement van de Koninklijke Athenee en hetzelfde ministerieel besluit houdende het huishoudelijk reglement van de Rijksmiddelbare scholen.

U hebt, jaren geleden, als antwoord op een parlementaire vraag van de heer Baldewijns, die u vroeg in hoeverre het dragen van een kenteken op school niet in strijd is met de bestaande reglementering, eerder reeds geantwoord dat „het dragen van kentekens door leerlingen in de Rijksonderwijsinrichtingen verboden is”.

U voegde eraan toe dat het dragen van elk kenteken dat de neutraliteit van het Rijksonderwijs in het gedrag zou kunnen brengen, vermeden moet worden. Ik neem aan dat u die uitspraken voor wat het Gemeenschapsonderwijs betreft, handhaaft.

Nu doen alsof uw neus bloedt en geneeerd de andere kant opkijken zou onverantwoordelijk en hypocriet zijn. U zult mij misschien antwoorden dat de islam in dit land een erkende godsdienst is en dat het dragen van een hoofddoek of een tsjador deel uitmaakt van de godsdienstbeleving van deze mensen. Wanneer u mij dit antwoord zou geven, zal ik verplicht zijn u te wijzen op het feit dat men

dit soort situatie maar had moeten voorzien. Even hypocriet was het toen een pleiade van politici voor de televisiecamera's hun ergernis kwamen meedelen over de oprichting van een islamitische school.

— *De heer L. Vanvelthoven, Voorzitter, treedt opnieuw als Voorzitter op.*

Wanneer men eerst de islam als godsdienst erkent, moet men achteraf niet komen klagen en jammeren over het feit dat de islamieten van hun rechten, van al hun rechten, dus ook van het recht eigen onderwijsinstellingen op te richten, gebruik maken. In de volksmond zegt men dat wie zijn achterwerk verbrandt, op de blaren moet zitten.

U bent dus, langzaam maar zeker, tot het besef gekomen dat de tolerantie die de voorstanders van de integratie in het verleden aan de dag hebben gelegd, u nu parten speelt. Aan struisvogelpolitiek doen, zal hieraan echter niets veranderen. U moet weten wat u wil. Ofwel kiest u resoluut voor de gedwongen integratie, de assimilatie, met alle gevolgen vandien, *(Opmerking van de heer E. Van Rompuy)* ofwel kiest u voor een apart islamitisch onderwijsnet dat de hier verblijvende Noordafrikaanse vreemdelingen voorbereidt op de terugkeer naar hun landen van herkomst. Indien u kiest voor een eigen islamitisch onderwijsnet, dan kunt u het al dan niet toelaten van een hoofddoek en een tsjador overlaten aan de wijsheid van de islamitische gemeenschap zelf die dit onderwijs zal inrichten, iets wat zij momenteel in feite ook doet. *(Opmerking van de heer A. Denys)*

In het kader van de terugkeer is dat uitgesloten, mijnheer Denys. Waarom zouden zij zich moeten aanpassen. In het kader van wat wij zeggen, is dat uitgesloten. *(Opmerking van de heer E. Van Rompuy)* Niet in het kader van het feit dat zij zich niet willen aanpassen en wij hen bijgevolg kunnen terugsturen. Het ene gaat niet zonder het andere. *(Opmerking van de heer E. Van Rompuy)*

Voor eigen islamitische scholen, eigen studiebeurzen voor gastarbeiders om dokter of apotheker te kunnen worden. Dat betekent honderden miljoenen die zullen moeten worden

Dewinter

besteed aan een eigen islamitische opvoeding en een eigen beleid. Zij willen dit binnen een soort apartheidregime met hun islam, met hun hoofddoeken en tsjadors enzovoort.

De heer E. Van Rompuy : Het Vlaams Blok pleit voor tientallen miljoenen in de hoop dat er daardoor spanningen komen, dat er daardoor conflicten ontstaan zodat heel de zaak onleefbaar wordt. Dat is één van de meest valse en hypocriete stellingen die ik ooit heb gehoord. Het is zoals collega Denys heeft gezegd, een valsheid van een partij die dan weer voor andere punten zoals het recht op leven opkomt. (*Geroep door de heer G. Annemans*) (*Geroep op verschillende banken*)

De heer F. Dewinter : Mijnheer Van Rompuy, wil u zich even kalmeren ? Dit debat kan natuurlijk niet worden gevoerd met de emoties die u hier aan de dag legt. Het moet op een redelijke manier, met argumenten, plaatsvinden.

U spreekt over tientallen of honderden miljoenen die in de begroting moeten worden ingeschreven. De studie die wij hebben laten uitvoeren, spreekt over 60 miljard, mijnheer Denys en mijnheer Van Rompuy, voor jaarlijkse sociale zekerheid voor migranten, via werkloosheidsvergoedingen, kinderbijslagen en gezondheidszorg. U moet ons geen opmerkingen maken over de 100 miljoen die wij in de begroting willen laten inschrijven als u weet dat er jaarlijks 60 miljard op de kap van de belastingbetalers moet worden geïnd. Dat is geen demagogie, dat is de realiteit, dat zijn de cijfers en u kent ze blijkbaar niet.

De heer A. Denys : Ik ben ervan overtuigd dat het migrantenbeleid hoe dan ook geld zal kosten. Wat mij echter in uw uiteenzetting stoort, mijnheer Dewinter, is dat u zegt dat degenen die zich aan onze maatschappij willen aanpassen, dat niet mogen doen. U verkiest werkelijk de echte apartheid. U zegt : degenen die zich aan onze maatschappij willen aanpassen, kunnen dat niet, zij moeten tsjadors dragen en onderwijs vol-

gen in islamitische scholen. Ik wist niet dat dit uw standpunt was.

De heer F. Dewinter : Ik pleit voor het recht op apartheid. Dit zijn drie woorden die u duidelijk in uw oren moet knopen, mijnheer Denys.

De heer A. Denys : U heeft uw standpunt verduidelijkt, mijnheer Dewinter.

De heer F. Dewinter : Wat op dit ogenblik in onze maatschappij aan het gebeuren is, speelt zich voor uw ogen af en u doet er niets aan, u kunt er niets aan doen. Apartheid bestaat nu reeds. Er is in België een islamitische school. In Nederland en Engeland zijn er diverse islamitische scholen, daar wordt niet meer over gesproken, integendeel, men moedigt het aan. Door de islam als godsdienst te erkennen, hebt u de weg geopend. U moet nu niet hypocriet zijn en zeggen : wij hebben het niet geweten. Nu moet u de volle verantwoordelijkheid nemen.

De heer E. Van Rompuy : In Vlaanderen zijn er duizenden leerkrachten die zich op een sociale en heldhaftige manier inspannen om een aantal gastarbeiderskinderen in staat te stellen te studeren en zich maatschappelijk te ontwikkelen. U bent daartegen, mijnheer Dewinter. U bent voor kastescholen. U zet zich af tegen deze duizenden leerkrachten die, vaak met veel idealisme en geduld, trachten deze kinderen iets bij te brengen.

Als dat het Vlaanderen is — u noemt zich ook nationalist — waarin wij moeten leven als het separatisme is gerealiseerd, is het een kaakslag voor de hele geschiedenis van de Vlaamse beweging.

De heer F. Dewinter : Ik vind het grappig dit van een CVP'er te moeten horen.

De heer E. Van Rompuy : U zit hier, mijnheer Dewinter, dank zij de duizenden leerkrachten. In de lagere scholen, die de Vlaamse beweging hebben gemaakt. Zij hebben de Vlaamse jongens opgevoed, kennis en vermogen bijgebracht om zich maatschappelijk aan te passen. Nu komt u hier pleiten voor één van de

meest vulgaire systemen die er bestaan om een conflict in deze samenleving te veroorzaken. Dit is, zoals de heer Denys zegt, een verhelderend debat. Dit moet naar buiten worden gebracht dat men op die manier een maatschappij wil vernietigen en in de Vlaamse samenleving conflicten wil doen ontstaan. Dat is fascisme.

De heer F. Dewinter : Mijnheer Van Rompuy, laten wij toch even met de realiteit bezig zijn en met onze beide voeten op de grond blijven, in plaats van mekaar stereotiepe verwijten naar het hoofd te gooien. (*Onverstaanbare onderbreking*) Ik had het moeten weten dat de gaskamers er ook nog zouden aan te pas komen.

De heer W. Verreycken : Mijnheer de Voorzitter, ik neem het niet dat een CVP'er mij een fascist noemt (*Protest bij de leden van het Vlaams Blok en twistgesprekken tussen de heer E. Van Rompuy en de heer W. Verreycken*)

De Voorzitter : De heer Dewinter heeft het woord.

De heer F. Dewinter : Ik zei u dus, mijnheer de Minister, dat u inderdaad langzaam maar zeker tot het besef bent gekomen dat de integratie niet kan werken in dit land. Voldoende voorbeelden hiervan hebben dit de jongste tijd bewezen.

Van u had ik graag willen weten, mijnheer de Minister, welke prioriteiten u ter zake vooropstelt. Misschien wacht u op de voorstellen van mevrouw D'Hondt. Wij verwachten dat u, als politiek verantwoordelijke, die ter verantwoording kan worden geroepen — wat van mevrouw D'Hondt niet kan worden gezegd — uw verantwoordelijkheid ter zake zal nemen.

Wil u, mijnheer de Minister, ja dan neen, een algemeen verbod op het dragen van een hoofddoek of tsjador ? Of maakt u daar een onderscheid in, zoals uw Waalse collega dat doet ?

Welke zullen de sancties zijn wanneer islamitische meisjes, na een uitdrukkelijk verbod, van u of van een

Dewinter

schooldirectie, hun hoofddoeken blijven dragen ?

Zal u tolereren dat een schooldirectie islamitische leerlingen die, ondanks een uitdrukkelijk verbod, toch een hoofddoek blijven dragen, de toegang tot de school weigert ?

Welke zijn de conclusies die u uit dit zoveelste incident trekt ?

Bent u niet van oordeel dat dit incident het zoveelste levende bewijs is van het failliet van de integratie ?

De heer A. Denys : U komt op dezelfde lijn als de extreme islamieten.

De heer F. Dewinter : Integendeel, wij willen dit probleem oplossen binnen het eerste decennium en niet, zoals u, een aantal demagogische voorstellen formuleren die niet realiseerbaar zijn.

De heer A. Denys : U vraagt precies hetzelfde als de socialist.

De heer F. Dewinter : Dat is niet waar. U heeft niet goed geluisterd. Ik zou eens graag willen weten of de socialist de terugkeer van de vreemdelingen naar hun landen van herkomst bepleiten. (*Onderbrekingen door de heer A. Denys*). Wij bepleiten inderdaad het behoud van hun identiteit alleen in het kader van een begeleide en verplichte terugkeer.

De heer A. Denys : U vraagt wat de extreme islamieten vragen.

De heer F. Dewinter : Dat is niet waar, dat is demagogie. (*Applaus bij het Vlaams Blok*)

De Voorzitter : De heer Beysen heeft het woord.

De heer E. Beysen (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, heren Ministers, collega's, dit debat heeft aangetoond dat de overheid niet langer de gelegenheid mag bieden om, hetzij over de aangelegenheid van het dragen van een hoofddoek of over een andere aangelegenheid binnen de migrantenproblematiek, de tegenstellingen die hier thans heersen nog verder aan te wakkeren. Ik meen dat zulks de conclusie kan zijn van het

debat dat hier in alle heftigheid werd gevoerd. Zulks betekent dat zolang de overheid nalaat maatregelen te nemen of beslissingen te treffen in verband met de meest essentiële punten van het migrantenvraagstuk, diezelfde overheid uiteindelijk aan partijen zoals het Vlaams Blok de gelegenheid blijft bieden de tegenstellingen aan te wakkeren. Dat is de tweede conclusie die wij hier vanavond kunnen trekken. Het is duidelijk gebleken uit de uiteenzetting van de heer Dewinter dat het er bij het Vlaams Blok alleen om te doen is de spanningen tussen bepaalde bevolkingsgroepen niet alleen te handhaven, maar ook te accentueren. De hoofdrede daarvan is onder meer te zoeken in het feit dat het Vlaams Blok elke vorm van integratieproces afwimpelt.

De heer G. Annemans : Afraadt !

De heer E. Beysen : Laat ons klaar en duidelijk stellen dat dit niet realistisch is. Door dergelijke houding aan te nemen en in alle omstandigheden te blijven aankleven roept men verwachtingen op die niet kunnen worden ingelost. De heren van het Vlaams Blok weten dit zeer goed. Ik ga zelfs nog een stap verder : het gaat hier om de enige bestaansreden van hun partij. (*Protest*)

Mijnheer de Voorzitter, wij moeten ervan uitgaan dat een samenleving moet steunen op verdraagzaamheid. In de migrantenproblematiek moet daarbij worden onderstreept dat de uiting van verdraagzaamheid alleszins wederzijds dient te gebeuren, zoals dat algemeen maatschappelijk wordt aanvaard. Hier belanden wij echter bij een moeilijk punt. Talrijke gebeurtenissen bewijzen dat er van de zijde van de migranten onvoldoende wil aanwezig is om zich te integreren. Ik denk hier nu vooral aan het onderwijs. In onze scholen, vooral in de officiële scholen, werden een aantal aanpassingen doorgevoerd om tegemoet te komen aan het levenspatroon van de migranten, onder meer op het vlak van een aangepaste keuken. Een ander voorbeeld is de cursus snit en naad. Door het dragen van kleding van de migranten in het programma van de cursus op te

nemen, werd een duidelijke tegemoetkoming gedaan. Thans komen men aandragen met het probleem van het dragen van het hoofddeksel.

Vanuit de migrantenbeweging wi men steeds verder gaat, zonder dat daar tegenover maatregelen van integratiewil worden geleverd. Dat is een fundamentele fout. (*Onderbreking door mevrouw N. Maes*)

Mevrouw Maes, ter zake mag geen onduidelijkheid blijven bestaan. U kan daarover een andere mening hebben, alhoewel ik niet weet of zulks in de Volksunie nog is toegelaten. U zal dat waarschijnlijk aan de heer Gabriëls moeten vragen. (*Twistsprekken met de leden van de VU*)

Leden van de Volksunie, wacht tot zaterdag, dan zal u over voldoende tijd beschikken om uw probleem in uw partijraad uit te praten. (*Protest bij de leden van de VU en twistgesprekken*)

De Voorzitter : Geachte collega's, het debat is ongetwijfeld erg verhelderend, maar de tijd schrijdt voort. Sta de heer Beysen toe zijn betoog te beëindigen.

De heer E. Beysen : Ik tracht hier duidelijk naar voren te brengen, namens mijn partij en gedragen door een congresbeslissing, wat geen enkele van de andere partijen op dit ogenblik kan zeggen, met name dat het er thans op aankomt dat de migranten aantonen dat zij zich aan ons aanpassen en niet omgekeerd. Dat ogenblik is thans aangebroken. Het bewijs daarvan moet thans ook worden geleverd.

Zowel in het verleden als nu draagt de overheid ter zake een grote verantwoordelijkheid. (*Onderbreking door de heer F. Dewinter*)

Mijnheer Dewinter, de overheid heeft zowel in het verleden als nu een grote verantwoordelijkheid gedragen door het probleem steeds voor zich uit te schuiven.

Wanneer ik de beleidsnota van de Vlaamse Executieve consuleer moet ik tot mijn spijt vaststellen, mijnheer de Minister, dat die beleidsnota, die op dit ogenblik door uw collega Lenssens wordt geëvalueerd, lijdt aan een

Beysen

chronisch gebrek aan concrete maatregelen. Dat is bijzonder jammer vooral nadat er uiteindelijk toch al een zeer lange analyseperiode voorbij is.

U weet dat onze partij ter zake een duidelijk beleidsplan heeft. Verwijzend naar dat plan wens ik u tot slot enkele vragen te stellen.

Ook nu weer blijft de overheid in gebreke tegenover het probleem van het dragen van de hoofddoek dat steeds grotere vormen aanneemt. In plaats dat de overheid zou zeggen hoe dat precies in de scholen dient te gaan, zegt zij : neen, dat schudden wij van ons af en iedere school dient zelf te beslissen welke houding zij daartegenover aanneemt. Dat is het zoveelste voorbeeld van een duidelijke struisvogelpolitiek.

Ik wil een duidelijk antwoord op mijn vraag, met name welke houding dient in het officieel onderwijs desbetreffend te worden aangenomen.

Mijnheer de Minister, bovendien pleit ik ervoor dat u onverwijld een initiatief neemt om overleg te plegen met alle verantwoordelijken van de inrichtende machten, niet enkel om het probleem van de tsjador trachten op te lossen — dat is slechts een topje van de ijsberg — maar ook om een aantal concrete maatregelen te bepalen, waarbij de verantwoordelijkheid van elk net aan bod dient te komen. Daardoor zal er uiteindelijk worden voor gezorgd dat alle netten op een evenredige manier een inspanning leveren inzake het opvangen van migrantenjongeren, wat tot op heden geenszins het geval is.

Mijnheer de Minister, vervolgens meen ik dat u nu onverwijld maatregelen moet nemen om te voorkomen dat de concentratie van de migrantenkinderen in de scholen zou worden verdergezet.

Ik meen dat het overleg, waarop ik aandring, met de verschillende onderwijsnetten daarvoor in ieder geval een goede aanleiding kan zijn.

Mijnheer de Voorzitter, alvorens te besluiten wil ik nogmaals onderstre-

pen dat het probleem niet kan worden opgelost door zich in het debat afzijdig te houden. Wij moeten nu aantonen dat het menens is (*Onderbreking door mevrouw N. Maes*), omdat dit de enige manier is, mevrouw Maes, om onder meer de politieke voedingsbodem van het Vlaams Blok te ontzenuwen en om uiteindelijk de tactiek van het Vlaams Blok te ontmaskeren. Dat is de boodschap die wij allen samen zouden moeten brengen. Ik moet helaas vaststellen dat daartoe alleszins bij de Volksunie weinig bereidheid bestaat. (*Hevig protest bij de leden van de VU*)

Telkens u een standpunt inneemt, slinkt uw aanhang in Vlaanderen. (*Protest vanwege mevrouw N. Maes*) U hebt uzelf herleid tot een plaatselijke groep ; u bent niet meer dan dat ! (*Hevig protest bij de leden van de VU — Applaus bij de leden van de PW*)

De Voorzitter : Minister Coens heeft het woord. (*Aanhoudend protest bij de leden van de VU*)

De interpellatie was gericht tot Minister Coens. Hij heeft het woord.

Minister D. Coens (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, collega's, de migrantenproblematiek verdient meer en beter . . . (*Applaus bij de leden van de VU*) dan een laag debat op partijpolitiek niveau, gesteld door het Vlaams Blok. (*Twistgesprek tussen de heer E. Beysen en mevrouw N. Maes*)

Mijnheer de Voorzitter, deze interpellatie is tot mij gericht en ik wens erop te antwoorden. Ik zal dit bondig en duidelijk doen.

Ten eerste, de discussie over het al dan niet dragen van de tsjador . . .

Mevrouw N. Maes : De sluiert !

Minister D. Coens : . . . of de sluiert. Dat is inderdaad niet hetzelfde ; ik zal niet in detail treden ; ik weet dat er een verschil in volume is.

Dit probleem werd door de media opgeklopt, alsook vanuit partijpolitieke hoek, zodanig dat de nodige sereniteit om een dergelijke problematiek te benaderen en op te lossen in het gedrang komt.

Wij mogen ons niet laten vangen door de polarisatie waarvoor door het Vlaams Blok wordt opgeroepen. Ik heb bij het herlezen van de vraag begrepen dat u wil aantonen dat wat ik, vanuit het beleid, ook moge doen, uiteraard niet goed zal zijn. Inderdaad, ofwel wordt er ingegrepen en dan wordt er bewezen dat het niet de goede manier is, ofwel wordt er niet ingegrepen en dan is het evenmin goed. U maakt een analyse, u volgt een bepaalde vorm van redenering — dat kan in een vrije democratie — maar wat ik ook zou doen of zou zeggen, u zou daarmee uiteraard niet akkoord gaan. Dat zou inderdaad de bestaansredenen van uw partij op de helling plaatsen.

Dit is een eerste partijpolitieke benadering, in antwoord op wat u stelt. Dit gebeurt niet vanuit mijn partij, evenmin als vanuit andere democratische partijen in Vlaanderen.

Ten tweede, mijn standpunt is dat de inrichtende machten verantwoordelijk zijn voor het opvoedingsproject dat zij aanbieden, waarin de ouders vertrouwen stellen en waarin zij ten volle participeren. Gelukkig hebben wij in Vlaanderen en in België een vrije keuze van onderwijs en diverse pedagogische projecten. Een belangrijke krachtlijn die wij in Vlaanderen wensen te realiseren is de autonomie. Decretaal is dit reeds gebeurd voor het Gemeenschapsonderwijs. Voor het gemeentelijk onderwijs zou dit in 1991 een realiteit moeten zijn. Per definitie geldt dit voor het gesubsidieerd officieel onderwijs, maar het zou ook in het gesubsidieerd vrij onderwijs mogelijk worden. Het is ook goed dat men op het lokale vlak verantwoordelijkheid kan dragen, ook inzake het schoolreglement dat een afgeleide is van het totale opvoedingsproject. Het gaat immers in wezen om een pedagogische aanleg, ook wat de problematiek van de hoofddoeken betreft, waarvan ik de betekenis niet onderschat, maar ook niet overschat.

Ten derde, hoewel de inrichtende macht, rekening houdend met de participatie, de verantwoordelijkheid draagt, is het nodig over de fundamentele problematiek van de migran-

Coens

ten grondig overleg te plegen met alle betrokkenen om samen tot een aantal afspraken en regelingen te komen. Deze problematiek is niet eigen aan één of ander net. Over de spreiding van de migrantenkinderen zou ik de cijfers kunnen geven, maar ik zal dat niet doen. Ik moet nuanceren wat de heer Beysen heeft beweerd. Er bestaan concentratiescholen in de diverse netten. Er zijn scholen die bijna uitsluitend bevolkt worden door migrantenkinderen. Ik heb ze vaak bezocht en met de mensen gesproken die er werken. De eerste dag van dit schooljaar was ik in Borgerhout. Ik kan u verzekeren dat ik het grootste respect heb voor de leraren die daar hetzij in het Gemeenschapsonderwijs, hetzij in het gemeentelijk, hetzij in het vrij onderwijs het pedagogisch project realiseren en deze problemen aankunnen.

Ik weet niet of de heren van het Vlaams Blok vertrouwd zijn met de realiteit van de scholen waarin men dagdagelijks met de migrantenproblematiek wordt geconfronteerd en waar men resultaten boekt. Wat u ook beweert, de resultaten zijn er. Het is voor u natuurlijk moeilijk te verdragen dat er positieve resultaten zijn, met hoeveel moeite ze ook worden bereikt. Pedagogisch werk is per definitie moeilijk en bestaat in een volgehouden inspanning. In het kader van de globale politiek van de Vlaamse Executieve en meer bepaald in het kader van de onderwijsproblematiek doen wij reeds inspanningen ter ondersteuning. Indien deze inspanningen volgens de democratische partijen van de Vlaamse Raad en volgens de Executieve moeten worden opgevoerd, zullen wij dit graag doen om een afdoende oplossing voor deze problematiek te vinden.

Alvorens tot conclusies te komen, moet ik echter alle elementen op een rijtje zetten. Overleg in openheid is noodzakelijk. Niet vanuit een verkramptheid die in bepaalde belangengroepen, in de enge zin van het woord, bestaat.

Ten vierde, geeft het uitlokken van conflicten over deze aangelegenheid dus inderdaad voer aan de groepen

die van oordeel zijn dat in onze samenleving vreedzaam samenleven tussen culturen niet mogelijk en niet wenselijk is en die aansturen op de terugkeer van migranten. Anderen hebben dit element ook in de discussie gebracht. De democratische partijen hebben duidelijk het gevoel dat het Vlaams Blok aanstuurt op polarisatie, conflict en het failliet van het integreren en zelfs van het gewoon samenleven van diverse culturen binnen de Vlaamse Gemeenschap. Vanuit diverse hoeken werd onderkend dat hier zeer duidelijk werd gemaakt dat de voorstellen van het Vlaams Blok erop gericht zijn de migranten te laten terugkeren, omdat zij, in hun opvatting, niet thuishoren in onze Vlaamse samenleving.

Ten vijfde, volgens het Vlaams Blok horen die personen hier niet thuis, terwijl de andere democratische partijen uitgaan van de realiteit van de blijvende aanwezigheid van de migranten in onze samenleving. Wij zullen moeten onderzoeken hoe wij deze situatie aanpakken in hun belang en dat van de Vlaamse Gemeenschap.

De Vlaamse Gemeenschap is vandaag reeds een multi-culturele realiteit, precies door de belangrijke aanwezigheid van personen met een andere culturele achtergrond en taal, bij voorbeeld in Brussel, Antwerpen en andere grootsteden.

Ik geloof in de volwassenheid van het Vlaamse volk en ben ervan overtuigd dat, dank zij de eigen culturele draagkracht een passende oplossing kan worden gevonden.

Ik geloof vooral in de nuchterheid van het Vlaamse volk. Misschien voeren wij wel een discussie over het dragen van de sluier en de problematiek daaromtrent, maar toch zijn wij nuchter genoeg om passende oplossingen te vinden voor de ruimere problematiek, met het oog op het vreedzaam en positief samenleven van de diverse minderheden in onze samenleving.

In de onderwijssector moeten wij dit probleem met schamele middelen aanpakken. Leraren zetten zich onder meer ten volle in voor het elkaar ontmoetend-onderwijs. Dit rijk begrip houdt in dat Vlaamse leraren en

kinderen personen met andere culturen ontmoeten en van elkaar leren. Deze zeer moeilijke, maar ontzettend belangrijke opdracht kan en moet slagen. Desnoods moeten wij meer middelen opbrengen om die opdracht te realiseren. Dat wordt trouwens ook door de andere partijen gevraagd, behalve door het Vlaams Blok, dat alleen het zonder meer wegzenden voorstelt. Dat wil alleen de eigenheid, de apartheid — zo werd het uitdrukkelijk genoemd — versterken, of anders volledige assimilatie. Deze filosofie wordt noch door andere partijen, noch door de Vlaamse Executieve gedeeld. Het is te simpel om de problemen alleen met slogans te benaderen door een systeem van wegzenden, apartheid of assimilatie. Men moet het probleem ook sociologisch doorgronden, in de realiteit, en vanuit democratische opvattingen een passend antwoord geven. Natuurlijk zal dit geld kosten, maar er is meer dan dat. Het is een kwestie van een mentaliteit van volwassenheid en rijpheid van de Vlaamse samenleving.

De Executieve en de Vlaamse Raad zullen de verantwoordelijkheid opnemen, zoals wij dat in het verleden hebben gedaan, maar wellicht met meer mogelijkheden dan voorheen. Wij zullen ons baseren op de beleidsnota die door de Vlaamse Executieve op 22 maart jongstleden werd aangevaard, op de evaluatie van gisteren over de uitvoering ervan en later op de toetsing van de voorstellen van de Koninklijke Commissaris.

Wij kunnen ongetwijfeld nog meer en beter doen. In vergelijking met de ons omringende landen en gemeenschappen hoeven wij niet te blozen over wat wij tot heden hebben opgebracht. Wij kennen niet de problemen van andere landen juist door de volwassenheid, de nuchterheid en de redelijkheid van het Vlaamse volk om de problematiek menswaardig te benaderen.

De invloed van het Vlaams Blok is nefast omdat het afbreuk doet aan het wezen van wat het Vlaamse volk kan opbrengen. Het misbruikt gevoelens die menselijkerwijze ook aanwezig zijn bij ons en klopt die op tot de bestaansreden van een partij. Het zal

Coens

niet slagen in zijn opzet, maar maakt daardoor wei moeilijkheden bij.

Gelukkig geloof ik in de democratische krachten van alle andere Vlaamse partijen hier vertegenwoordigd om een voldoende ruime consensus te vinden om een aangepast beleid te kunnen vinden. De discussie over de sluier is een detail. Men moet dat tot zijn reële proporties herleiden.

Alle partijen zijn bereid, in staat en bekwaam om planmatig verder te gaan op de weg die wij nu volgen. Wij kunnen de problemen oplossen.

Laten wij democratisch, pluralistisch en vooral humanitair een oplossing vinden voor deze problematiek, uitgaand van de echte aard van het Vlaamse volk en van wat de verschillende politieke partijen kunnen opbrengen aan creativiteit. Wij kunnen een voorbeeld zijn voor de oplossing van dit zo belangrijk maatschappelijk probleem. (*Applaus*)

De Voorzitter : De heer Dewinter heeft het woord.

De heer F. Dewinter (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, heren Ministers, geachte collega's, ik wil repliceren op de woorden van de heer Beysen, alsook op de reactie van de Minister.

Mijnheer Beysen, u hebt gezegd en ik citeer : „De onverdraagzaamheid bestaat door het feit dat het Vlaamse Blok de gescheiden ontwikkeling, apartheid verdedigt”. Ik zou zeggen dat het precies het omgekeerde is. Wij verdedigen het feit dat mensen hun eigenheid mogen bewaren, dat zij hun eigen cultuur mogen beleven, dat mensen hun eigen taal mogen spreken en hun eigen waardepatroon mogen behouden... (*Protest bij de leden van de VU*) . . . -principes die trouwens tot enkele jaren geleden ook de grondvesten van de Volksunie waren. U schijnt dat echter vergeten te zijn sinds de Volksunie tot de Regering is toegetreden, mijnheer Verwaet, want dat was het voiksnationalisme dat u hebt beleden. U zegt dat die onverdraagzaamheid bestaat door het feit dat wij precies die men-

sen hun godsdienst, taal en cultuur willen laten beleven, maar dat dit hier niet kan — en daarin onderscheiden wij ons van de socialisten — maar alleen in de landen van herkomst. De onverdraagzaamheid zit hem inderdaad in de assimilatie, het gedwongen integreren van die mensen. Daar ligt de onverdraagzaamheid en nergens anders.

Een tweede punt dat ik wens aan te raken is de fameuze verrijking van het multi-rationale, de fameuze verrijking van dat pluri-culturele.

Minister D. Coens : U moet de experimenten van het elkaar-ontmoetend-onderwijs in de scholen zelf bekijken om objectief te kunnen oordelen. U zal dan weten welke positieve inspanningen er worden gedaan binnen de Vlaamse scholen van alle netten, in de concentraties die wij kennen in Vlaanderen.

De heer F. Dewinter : Mijnheer de Minister, ik weet dat u inderdaad experimenteert. U experimenteert sinds jaar en dag en u blijft experimenteren, maar er komt geen beleid, er gebeurt niets. U experimenteert, u probeert, u tast af, maar er komt geen concreet beleid. Dat elkaar-ontmoetend-onderwijs is ook vandaag nog steeds niet uitgetekend in een concreet beleid. Het is en blijven experimenteren die steeds opnieuw bewijzen dat ze niet realistisch zijn.

Minister D. Coens : Heeft u kennis van het beleidsplan van de Vlaamse Executieve ?

De heer F. Dewinter : Ik ken dat beleidsplan.

Minister D. Coens : Alle collega's en ikzelf moeten eens op een rijtje plaatsen hoeveel inspanningen wij nu reeds opbrengen ten aanzien van onze migrantenbevolking. Dat is niet eenvoudig omdat het kadert in het geheel van de voorzieningen. Toch zullen wij het eens doen omdat ik tegensprek wat u stelt. Wij doen wel een inspanning. wij hebben wel een beleidsplan.

Het zou wel eens best kunnen dat wij nog meer moeten opbrengen. Wij moeten daaraan misschien nog meer prioriteit geven, maar dan zullen wij

een keuze moeten maken. Het behoort tot de Executieve en de Raad om die prioriteiten te stellen. U moet wel weten dat wij dan een aantal andere voorzieningen niet in dezelfde mate kunnen uitvoeren.

Indien wij daarover een consensus bereiken, zullen wij dat ook opbrengen. Wij gaan stap voor stap verder. Het beleidsplan van de Executieve — na rijp beraad en overleg met alle betrokkenen — is in maart reeds tot stand gekomen. Na zes maanden maken wij een evaluatie van de stand van zaken. De Koninklijk Commissaris brengt nu de nodige voorstellen ter tafel. Wat wij doen zullen wij daaraan toetsen en geregeld verder opvolgen.

Ik aanvaard dus niet dat u beweert dat de Vlaamse Gemeenschap geen beleid heeft.

De heer F. Dewinter : Ik blijf hoe dan ook bij mijn standpunt. Mijnheer de Minister, uw antwoord kan mij niet overtuigen.

U heeft op de tribune voor de zoveelste keer — en dat is één van de weinige punten waarmee ik het met de heer Beysen eens ben — aangetoond dat u niet bereid bent een concreet antwoord te geven. Ik heb niet vernomen of u al dan niet een verbod voor het dragen van een hoofddoek of tsjador zal geven.

U heeft traditioneel de paraplu in de lucht gestoken en gezegd het probleem door te schuiven — en u bent dan een zeer trouwe volgeling van Paula D'Hondt — naar lagere niveaus, naar de schoolinrichtingen en de directies die dan maar zelf moeten beslissen. Dat is een gebrek aan verantwoordelijkheid.

Minister D. Coens : Over verantwoordelijkheid gesproken : ik ben gewend die te nemen, maar ieder zijn eigen verantwoordelijkheid.

De heer F. Dewinter : U neemt nu uw verantwoordelijkheid niet.

Minister D. Coens : Dat is niet mijn opdracht.

Wij geloven in de volwassenheid van elke school en schoolgemeenschap.



PVV-Raadslid P. Berben interpelleerde over het uitblijven van een beslissing inzake de aanleg van het N-Z-verbindingsdeel Overpelt-Hasselt

Het is in wezen een pedagogisch probleem. De sluiersstory is een kwestie van reglementen in een school.

De heer F. Dewinter : Wat doet u dan met het in het Gemeenschapsonderwijs geldende neutraliteitsprincipe ? Ik heb een antwoord van u op een parlementaire vraag aangehaald. U zegt dat „het dragen van kentekens door leerlingen in het Rijksonderwijs verboden is”. Meer nog, u verklaart dat „het dragen van elk kenteken dat de neutraliteit van het Rijksonderwijs in het gedrang zou kunnen brengen, vermeden moet worden”.

Minister D. Coens : Luister nog even. Ik vind het jammer dat wij niet tot een dialoog kunnen komen. Dat kan wel met democratische partijen maar niet met u.

U rukt alles uit zijn verband. Daarenboven lijkt u niet te weten dat het Gemeenschapsonderwijs autonomie heeft. Ik wil die respecteren in de pedagogische projecten, de neutraliteitsverklaring en het engagement.

Dat behoort tot het Gemeenschapsonderwijs en wordt trouwens later lokale autonomie. Wij komen niet in de plaats daarvan. Dat hebben de vier partijen, die het akkoord hebben ondertekend, gerealiseerd en in een decreet gegoten dat unaniem of quasi unaniem werd goedgekeurd. Dat is de basis van het beleid.

De Voorzitter : Mijnheer Dewinter, ik verzoek u uw repliek af te ronden.

De heer F. Dewinter : Inderdaad, wij moeten voor de zoveelste keer vaststellen dat de beleidsverantwoordelijken een concreet beleid niet wensen, willen of zullen uitstippelen omdat zij bang zijn voor deze problematiek. Ze willen en durven hem niet grondig te behandelen. Zij zijn bang op te komen voor de belangen van „eigen volk eerst”.

De Voorzitter : De heer Beysen heeft het woord.

De heer E. Beysen : Minister Coens wijst op het bestaan van autonomie in de onderwijsnetten. Het is gemakkelijk het neutraliteitsbeginsel in dat kader te situeren en te hanteren.

De neutraliteit wordt nu grondwettelijk gegarandeerd. De huidige meerderheid in het nationaal Parlement heeft dat zo gewild.

Minister Coens draagt dus wel verantwoordelijkheid en kan bijgevolg wel een positie innemen.

Het vrijwaren van die neutraliteit is essentieel in het ontwikkelen en het „zijn van het onderwijs, inzonderheid van het Gemeenschapsonderwijs. Ik meen dat de Minister daaraan niet achteloos mag voorbijgaan.

De Voorzitter : Minister Coens heeft het woord.

Minister D. Coens : De neutraliteitsverklaring is opgemaakt door de ARGO. De Executieve bekrachtigt gewoon.

Ik wil dit niet in verband brengen met de sluiersstory. Laten we het gesprek op het niveau houden die deze problematiek verdient.

De neutraliteitsverklaring is auto-

noom en unaniem opgemaakt door de ARGO. Wij respecteren dat. Het Gemeenschapsonderwijs heeft autonomie in elk opzicht, ook inzake reglementering. Natuurlijk wil ik mij niet onttrekken aan de verantwoordelijkheden die mij vanuit de Executieve zijn toegewezen. Ik hoop echt dat de autonomie in het Gemeenschapsonderwijs een realiteit wordt.

Indiening van moties

De Voorzitter : Door de heren Annemans en Verreycken werd tot besluit van deze interpellatie een met redenen omklede motie ingediend die luidt als volgt :

„De Vlaamse Raad,

— gehoord de interpellatie van de heer Dewinter ;

— gehoord het antwoord van de Gemeenschapsminister van Onderwijs ;

— stelt vast dat de integratiepolitiek gevoerd door de Vlaamse Executieve, niet tegemoet komt aan de wens van de in ons land verblijvende islamitische gemeenschap om haar eigenheid te bewaren ;

— stelt vast dat de Gemeenschapsminister van Onderwijs geen concrete beslissing wenst te nemen over het dragen van een hoofddoek of een tsjador ;

— is dan ook van oordeel dat dringend werk moet gemaakt worden van de oprichting van een apart islamitisch onderwijs dat de terugkeer van de overgrote meerderheid van deze mensen naar hun herkomstlanden moet voorbereiden ;

— meent dat in het kader van een dergelijke politiek, het dragen van een hoofddoek of een tsjador in dit apart islamitisch onderwijs moet mogelijk zijn”.

Door mevrouw De Meyer en de heren Van Grembergen, Verhaegen en Geysels werd tot besluit van deze interpellatie een eenvoudige motie ingediend die luidt als volgt :

„De Vlaamse Raad,

— gehoord de interpellatie van de heer F. Dewinter en het antwoord

Voorzitter

van Gemeenschapsminister Coens ;

— gaat over tot de orde van de dag”.

De Raad zal zich over deze moties tijdens een volgende openbare vergadering moeten uitspreken.

Het incident is gesloten.

Interpellatie van de heer P. Berben tot de heer J. Sauwens, Gemeenschapsminister van Openbare Werken en Verkeer, over het uitblijven van een beslissing inzake de aanleg van het gedeelte Overpelt-Hasselt van de Noord-Zuid-verbinding

De Voorzitter : Aan de orde is de interpellatie van de heer Berben tot de heer Sauwens, Gemeenschapsminister van Openbare Werken en Verkeer, over het uitblijven van een beslissing inzake de aanleg van het gedeelte Overpelt-Hasselt van de Noord-Zuid-verbinding.

De heer Berben heeft het woord.

De heer P. Berben (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, mijnheer de Minister, geachte collega's, het probleem waarover ik thans wens te spreken is een heel oud dossier dat ik nu uit de koelkast haal en dat eigenlijk al in de koelkast van het nationaal Parlement zat. Tot mijn grote tevredenheid echter kan ik er nu een nieuw dossier van maken vermits di: materie Verkeer en Openbare Werken thans hier thuishoort.

Ik zal dat dossier niet politiseren, maar ik ga wel uit, mijnheer de Minister, van een absolute noodzaak om die weg aan te leggen. Ik hoop u daarvan te overtuigen, voor zover dat nog nodig is.

U weet dat dit dossier reeds tien jaar ter discussie staat. Er werden veel studies gemaakt over wat wij de Noord-Zuid-verbinding, de A-24, noemen. U hebt reeds verscheidene malen verklaard dat er dringend een oplossing moet komen voor de huidi-

ge verkeersproblemen. Niet alleen ik, maar ook de Voorzitter van deze Vlaamse Raad, kan getuigen over dit ellendig traject dat hij elke dag moet doen.

Ik vraag u dus dat er voor dit traject dringend een oplossing zou worden gevonden. Mijns inziens kan dit enkel door een versnelde en totale aanleg van de Noord-Zuid verbinding, zoals deze initieel was gepland, en voor dewelke ik hier dan ook een pleidooi wens te houden.

Het is niet zo gemakkelijk de ellende van die weg voor mensen van buiten de provincie uit te leggen. Toch zal ik trachten die weg visueel even te schetsen. Als u vanuit Nederland komt, komt u op een prachtige weg die eigenlijk te groot is, en dat weet u, mijnheer de Minister. Aanvankelijk dacht men dat deze weg een zeer groot NAVO-vliegveld was. De Nederlanders zijn opgetogen en menen dat voor hen de poort van Vlaanderen opengaat.

De voldoening over die prachtige weg verdwijnt echter zeer vlug en maakt plaats voor verbazing, om niet te zeggen voor een groot ongenoegen. Na drie of vier kilometer komt men op een aansluitingsweg waar een verkeersteken staat. Ik weet niet, mijnheer de Minister, of u ervan op de hoogte is dat dit verkeersteken niet in de wegcode is opgenomen. Dit verkeersteken omvat een route-aanduiding met de volgende waarschuwing : „gevaarlijk kruispunt, linksaf geen voorrang, ook niet bij groen licht”. Ik heb mij toen verscheidene malen afgevraagd wat men daarmee eigenlijk bedoelde. Vermits ik vrij vaak in Nederland kom, heb ik daar de bedoeling kunnen achterhalen. In Nederland bestaat deze verkeerssituatie niet. Vermits op dat kruispunt zoveel Nederlanders bij ongevallen betrokken waren, heeft men speciaal dit bord geplaatst. Aanvankelijk dachten de Nederlanders dat het hier om een Belgenmop ging. Ik heb hen uitgelegd dat het een Vlamingengrapje was en dat het dat wellicht ook zal blijven.

Mijnheer de Minister, u weet dat u dan op die N-715 terugkomt, op de Napoleontische weg van dadelijk na

de oorlog. Die weg is omzoomd met oude eik&, er zijn smalle verkeersstroken en talloze kruisingen met ondergeschikte wegen. De aandacht van de bestuurder moet hier enorm worden verscherpt, want hier wordt ook snel gereden, niettegenstaande het zwaar verkeer dat zich ook op deze weg bevindt bij gebrek aan een andere keuze. Na een vijftiental kilometer verandert de situatie opnieuw grondig. Men komt op een snelweg met tweemaal twee rijstroken, die dorpskommen in twee snijdt en waar zeer veel gevaarlijke kruispunten zijn. De laatste enerverende episode is de omleiding rond Zonhoven met talloze verkeerslichten die niet gesynchroniseerd zijn, met alle gevolgen vandien.

Wanneer men die weg heeft afgelegd heeft men de indruk dat men een circuit op een testbaan heeft afgelegd. Om een einde te maken aan deze lijdensweg dring ik er op aan, mijnheer de Minister, zeer snel een beslissing te nemen. Een aantal objectieve elementen pleiten inderdaad voor een snelle aanpak van dit probleem.

Zoals u weet is de verkeersonveiligheid op het bestaande tracé zeer groot. De praktische capaciteit van de huidige weg is totaal ontoereikend voor het aantal voertuigen dat deze weg nu reeds gebruikt. Uit de recentste officiële statistieken van het Ministerie van Openbare Werken blijkt dat er per dag tussen Helchteren en Houthalen-centrum 20.799 voertuigen worden geteld, waar de normale capaciteit van een dergelijke weg hoogstens 9.000 voertuigen bedraagt. Dat de capaciteit van de huidige weg ruimschoots overschreden wordt is dus zeer duidelijk.

Minister J. Sauwens : Waar werd die verkeersdrukte van 21.000 voertuigen geregistreerd ?

De heer P. Berben : Op het tracé Houthalen-Helchteren.

Minister J. Sauwens : Verder zal de verkeersintensiteit wel afnemen.

De heer P. Berben : Inderdaad, mijnheer de Minister maar de capaciteit van die weg blijft toch 9.000 eenheden personenwagens.

Berben

Een tweede objectief element is het aantal verkeersongevallen. Waar het aantal ongevallen met doden of zwaar gekwetsten in 1985 opliep tot 48, is dit in 1987 gestegen tot 64. De huidige weg kan dus worden beschouwd als één van de meest gevaarlijke wegen in de provincie Limburg.

Ook gelet op de verdere verkeersrevolutie is de aanleg van een nieuwe weg absoluut noodzakelijk. Tussen 1975 en 1985 kenden wij een exponentiële groei van 16,8 procent. Tussen 1985 en 1988 bedroeg deze echter reeds 50 procent. U weet dat tegen het einde van deze eeuw de verkeersdrukke nog zal toenemen. U heeft dus argumenten te over, mijnheer de Minister, om de aanleg van de Noord-Zuid-verbinding te bespoedigen.

Naast de objectieve redenen die ik daarnet heb opgesomd, zijn er ook objectieve redenen die de huidige N-715 onveilig maken voor de weggebruiker. Ik zou de weggebruikers in een dubbele zin willen benaderen : enerzijds vanuit het oogpunt van de gebruiker van de openbare ruimte en anderzijds vanuit het oogpunt van de automobilist. Veel studies hebben uitgewezen dat de weg totaal onveilig is. Er bestaat een zeer hoog equivalent van het geluidsniveau. De oversteekbaarheid van de Rijksweg N-715 is matig tot slecht en neemt, alhoewel niet efficiënt, toch veel ruimte in beslag zodat de bebouwde kommen die ernaast liggen erg worden verstoord. Tevens werd vastgesteld dat er een sterke visuele en trillingshinder waarneembaar is en dat de luchtverontreiniging langs deze weg nog net binnen het maximaal toelaatbare blijft.

Vanuit het oogpunt van de automobilist staat het vast dat de mentale belasting van de auto-, vrachtwagen- en autobusbestuurder zwaar op de proef wordt gesteld. De intensiteit van deze weg ligt immers zo hoog omdat de reistijd te lang is. De veiligheid in verband met het autoverkeer meen ik voldoende te hebben toegelicht.

De N-715 maakt het leven buiten de dorpskern quasi onmogelijk. Er is een zeer druk en zwaar verkeer, er

zijn diverse conflictpunten, een zeer hoog geluidsniveau en de oversteekbaarheid is er omzeggens nihil. Zowel voor de omwonenden als voor de weggebruikers is de N-715 dus onleefbaar. Kortom, het is de minst mensvriendelijke weg van Vlaanderen.

Mijnheer de Minister, ik hoop dat u dit onder ogen zal willen houden.

Ter zake spelen er ook economische motieven. Recente studies die u eveneens kent wijzen uit dat de omsluiting van Noord-Limburg een economische noodzaak is. Die studies hebben ook uitgemaakt dat een verdere heropleving en ook de tewerkstelling momenteel eigenlijk in het gedrang komen. Mijnheer de Minister, u weet ook dat de economische groei en het gevoerde reconversiebeleid geen gelijke tred houden met het gevoerde infrastructuurbeleid. De Minister zal misschien zeggen dat ik er een provincialistische kijk op na houdt, maar toch zou ik er willen aan toevoegen dat sommige studies hebben uitgewezen dat Midden-Limburg eveneens een absolute nood heeft aan een goede A-24.

Weet u, mijnheer de Minister, dat thans heel wat bedrijven beslissen om niet in Noord-Limburg te investeren. Ik hoop dat ter zake geen onomkeerbare beslissingen werden genomen. Inderdaad, transporteconomen stellen dat verkeersopstoppingen een hoge economische kostprijs hebben en de mobiliteit remmen. Dit is zeker voor deze streek of voor de A-24 het geval. Ik meen dat een gebrekkige mobiliteit het efficiënt functioneren van de economie verhindert. Sommige experts stellen dat het noodzakelijk is verder te investeren in de wegeninfrastructuur. op basis van een kostenbatenanalyse. De kostenbatenanalyse voor de aanleg van de Noord-Zuid-verbinding is eenvoudig : deze weg is een noodzaak. Recente studies wezen uit dat het bedrijfsleven op dit ogenblik een meerkost bereikt van 250 miljoen per jaar. De Minister kent de cijfers van de investeringen die nodig zijn voor een normale A-24. Welnu, deze investering is, gelet op de cijfers, absoluut verantwoord.

Mijnheer de Minister, graag zou ik

ook uw aandacht kunnen vestigen op een ander aspect.

Mijnheer de Minister, wij hebben het altijd over het verkeer maar ik zou toch ook speciaal uw aandacht willen vragen voor een ander aspect. U weet dat er zeer veel onteigeningen zijn gebeurd in verband met de A-24. De eigenaars hebben daarvoor misschien een goede vergoeding getrokken maar zijn niet tevreden omdat heel wat gronden nu gewoon braakliggend blijven omdat ze voor de aanleg van de A-24 niet worden benut. Die personen beschouwen de Staat als een grote verkwister. Het gaat echter nog verder. U weet ook dat er bepaalde reservatiezones zijn voor de A-24 die zowat overal verspreid liggen. Ik kan u frappante voorbeelden aanhalen waar die toestand in feite niet langer duldbaar is. Een typisch voorbeeld is een eigendom die in een reservatiezone ligt, die in onverdeeldheid aan een familie toebehoort. Verkopen is onmogelijk, onteigenen doet men nu niet. Voor bepaalde dossiers heb ik de vervroegde onteigening voor sociale gevallen aangevraagd maar er komt geen schot in de zaak. Ook zijn er reservatiezones waarvan men u al weet dat ze nooit zullen worden benut omdat de weg ergens anders zal komen te liggen, als die er ooit komt. Ik ken het geval van een jonge zelfstandige die zijn garage niet kan uitbreiden omdat zijn grond in een dergelijke reservatiezone ligt. Niettegenstaande hem nu reeds werd meegedeeld dat de weg ergens anders zal worden doorgetrokken, krijgt hij geen vergunning. Wij betreuren dat. Het gaat niet op dat tal van families op die wijze niet meer weten wat er met hun gronden zal gebeuren of hoe ze die nu nog kunnen benutten.

Mijnheer de Minister, ik vraag uw aandacht daarvoor. Ik meen dat u in eerste instantie aandacht moet hebben voor deze A-24.

De nieuwe weg zou iedereen dienen :

de weggebruikers omdat zij sneller, veiliger en met minder mentale belasting hun reis kunnen volbrengen ;

de bewoners langs het huidige traject en in het bijzonder de inwoners van

Berben

de dorpen Hechtel, Helchteren en Houthalen, hun dorpen kunnen terug leefbare entiteiten worden ;

de bedrijfswereld kan haar concurrentiepositie verbeteren en klaar staan voor 1992 ;

Noord- en Midden-Limburg worden ontsloten.

De overheid kan aantonen dat zij een duidelijk verkeersbeleid durft voeren in de Vlaamse Gemeenschap met het oog gericht op Europa.

In casu wil ik nog verder gaan. Wij moeten over een belangrijke verbinding met Nederland kunnen beschikken. Dat sommige betrokkenen nu zullen moeten aanbidden wat vroeger wel eens werd verbrand. Degenen die daar toen bij betrokken waren zullen dit verstaan. De tijden zijn gewijzigd. Ik heb alle begrip voor milieufacties en ik meen dat die destijds de A-24 hebben tegengehouden. Milieu is toch niet enkel de bescherming van de natuur ? Ik meen dat het ook de bescherming van de mens in het verkeer is, van de fietser, van de voetganger, van de bewoner.

Mijnheer de Minister, wij vragen geen buitengewoon grote autostrade met alle mogelijkheden, maar wel een berijdbare weg in een leefbare omgeving. Die is er momenteel niet.

Mijnheer de Minister, wat zijn uw voornemens ? Er is maar één mogelijkheid en dat is de weg van het gezond verstand, die zegt dat die weg moet worden aangelegd. Ik wil u dan ook concreet volgende vragen stellen. Hoeveel staat het met de studies die u bijkomend heeft gevraagd ? Wordt in deze studies eveneens aandacht besteed aan het huidige tracé of enkel aan het nieuwe tracé ? Houdt u in uw begroting 1990 rekening met de aanleg van deze Noord-Zuid-verbinding ?

Mijnheer de Minister, ik dank u voor uw aandacht en ik hoop dat er in de nieuwe staatsstructuur een nieuwe A-24 komt en dat deze weg een beter lot is beschoren dan er door de nationale Regering aan werd toegekend. Het zou mij verwonderen dat u, als Minister van Openbare Werken en

als inwoner van Limburg deze onverantwoorde toestand zou laten bestaan. Ik vraag namens de bevolking van Limburg bij voorrang een oplossing voor dit probleem. Ik hoop dat deze interpellatie in die zin zal worden begrepen.

De Voorzitter : De heer Peuskens heeft het woord.

De heer V. Peuskens (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, ik heb met veel aandacht naar de uiteenzetting van collega Berben geluisterd. Ik kan ze grotendeels onderschrijven vooral wanneer hij opmerkingen maakt in verband met de verkeersveiligheid. Hij heeft de situatie schitterend geschilderd. Hij heeft ook geanimeerd gesproken over de economische motieven.

Wat mij echter heeft verwonderd is dat hij in zijn betoog met geen woord heeft gerept over een MER-rapport. Wanneer wegen van zulke omvang worden aangelegd moet er toch vooraf een MER-rapport worden opgesteld. Wanneer ik goed ben ingelicht worden er momenteel inderdaad een MER-rapport en een verkeerstechnische studie gemaakt. U heeft ook een delegatie ontvangen van het Verbond van Christelijke Werkgevers van Limburg in verband met de A-24. Uit de pers heb ik vernomen dat u vaag bent gebleven in uw antwoord en dat u geen beloftes heeft gedaan.

Wij zijn nooit, u ook niet, mijnheer de Minister, echte voorstanders geweest van de A-24 die de Noord-Zuid-verbinding is gaan noemen. Wij voelen wat er in die streek bij de bevolking leeft. Wij moeten durven erkennen dat er in het Noorden van Limburg een mentaliteitswijziging heeft plaatsgehad. De bevolking is er van overtuigd dat er iets moet worden gedaan.

Ik wil het standpunt hieromtrent van mijn partij vertolken in enkele punten. Ten eerste, wij verzetten ons niet tegen de aanleg van de Noord-Zuid-verbinding maar er moet vooraf een MER-rapport zijn. Wij maken ons verzet daarvan afhankelijk. Het MER-rapport is voor ons doorslaggevend. Wanneer het MER-rapport neefast is, dan zeggen wij neen tegen het

traject. Indien het gunstig is dan zeggen wij ja.

Ten tweede, ik meen dat hier geen enkel probleem rijst, moeten de gemeenten waar de A-24 doorheen komt, betrokken worden bij de besprekingen en moeten met de bemerkingen van de betrokken gemeentebesturen rekening worden gehouden. Houthalen-Helchteren zegt ja. Dat moeten wij durven zeggen. Die dorpskom is in twee gespleten. Helchtel-Eksel zegt ook ja. Dat zijn feiten die wij onder ogen moeten zien. Als het MER-rapport klaar is — en ik zou graag vernemen wanneer de opdracht is gegeven, mijnheer de Minister, wanneer u het dossier denkt te ontvangen — moet men, samen met een Limburgse parlementaire delegatie rond de tafel gaan zitten om te zien welke oplossingen er door de bevolking kunnen worden genomen zonder het milieu te schaden.

De Voorzitter : De heer Van Dienderen heeft het woord.

De heer H. Van Dienderen (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, heren Ministers, collega's, met enige schroom neem ik deel aan dit debat dat handelt over een Provincie die niet de mijne is. Vanuit de Antwerpse ervaring kan daar toch ook iets over worden gezegd. Antwerpen heeft indrukwekkende autowegen en een ring. In het begin leek dat formidabel, deze wegen werden weinig gebruikt, maar op het ogenblik — wij horen het in de radio — schuiven de files er aan. Nieuwe autowegen trekken nieuwe auto's aan. Er komt geen einde aan. Straks ligt heel Vlaanderen vol beton.

Ik zet mij stevig af tegen het pleidooi dat zoëven werd gehouden door woordvoerders van de „autopartijen”. Ik herinner aan de grote nadelen van het gebruik van de auto. In Athene sterven er zes mensen per dag ten gevolge van de gasuitwasemingen. Gebouwen, meren, bossen moeten er aan. Dat zal ook het lot van Limburg worden als daar nog meer autowegen komen. Limburg heeft toch reeds een prachtige Oost-West-verbinding.

Het broeikaseffect wordt voor de helft door de auto's veroorzaakt. Dit

Van Dienderen

heeft, vanuit mondiaal standpunt begrepen — hetgeen de Groenen doen — gevolgen over de hele wereld. De eerste ecologische vluchtelingen worden genoteerd. Er zijn mensen die de eilanden in de Stille Zuidzee moeten verlaten omdat hun landbouwgronden aan de kusten door de zee worden ingenomen. Dit is een gevolg van het broeikas-effect dat dus voor de helft door de auto wordt veroorzaakt.

Men kan zeggen dat het menselijk genie voor niets terugschrikt en reeds een hele tijd bezig is de auto schoner te maken. Welnu, de Verenigde Staten en Japan hebben reeds heel lang strenge maatregelen getroffen. Men stelt er echter vast dat deze maatregelen geen resultaat opleveren, dat de verontreiniging groter wordt, gewoon omdat het aantal auto's sterk toeneemt. In de Verenigde Staten zijn niet minder dan 75 miljoen inwoners blootgesteld aan te hoge en schadelijke ozonconcentraties.

In Vlaanderen is nu reeds 40 procent het grondgebied geurbaniseerd. Er is nauwelijks nog platteland. Daarom zeggen de Groenen neen tegen elke nieuwe autowegkilometer, ook in Limburg.

Waar pleiten we dan wel voor? Wij zijn immers niet blind voor de mobiliteitsproblemen in deze Provincie. Deze Provincie is als geen ander verstoken van de mogelijkheden van het openbaar vervoer. Het is een echte „spoorwoestijn”.

In het Star-21-plan is er sprake van een Oost-West-verbinding. Dat is verheugend.

Ik zal mijn stokpaardje nog even berijden, mijnheer de Minister. Deze Oost-West-verbinding naar Duitsland heeft de brug over het Albertkanaal in Gellik nodig. In uw fysisch programma staat deze brug niet vermeld.

Minister J. Sauwens : Deze brug ligt er nog altijd, mijnheer Van Dienderen.

De heer H. Van Dienderen : Deze brug zal verdwijnen wegens de ver-

breiding van het Albertkanaal en dan moet er een nieuwe komen, anders is deze spoorweg niet meer te gebruiken.

Er is geen Noord-zuid-spoorverbinding, — ook in het Star-21-plan wordt daar niet over gesproken — er is geen verbinding meer tussen Neerpelt en Hasselt, hoewel die er vroeger is geweest. Met weinig ingrepen in de ruimtelijke ordening is deze lijn opnieuw te gebruiken. Er zou eventueel een sneltram kunnen worden aangelegd, van Houthalen tot Hasselt bij voorbeeld. Dat zijn **alternatieven** die vanuit milieustandpunt een veel betere bijdrage betekenen tot de mobiliteitsoplossing voor Limburg.

Mijnheer de Minister, ik hoor dat u talrijke werkgroepen hebt, onder meer ook een werkgroep voor de mobiliteitsproblemen in uw eigen Provincie. Ook van Minister Dehaene verneem ik dat hij er een werkgroep heeft. Welnu, mijnheer de Minister, hebben die werkgroepen nu al een studie over die Noord-zuid-verbinding, via het openbaar vervoer? Is daar al aan gewerkt? Hoe ver staat men daarmee? In de Commissie hebt u onlangs gezegd dat de samenwerking tussen u en uw nationale collega uitstekend is. Uit deze samenwerking moeten toch reële plannen kunnen geboren worden, die ook kunnen worden omgezet in realiteit.

Mijnheer de Minister, in uw jongere jaren hebt u de A-24 bestreden. Ik hoop dat u nu u in de middelbare leeftijd vordert, zich niet bij de beton- en autolobby zal aansluiten, want deze lobbys rijden onze aarde naar de maan.

De Voorzitter : Minister Sauwens heeft het woord.

Minister J. Sauwens (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, de heer Van Dienderen hield een pleidooi tegen de auto. Het enige waarvoor wij pleiten, binnen het raam van het Vlaamse Regeerakkoord, is een aanpak met drastische maatregelen, maar die ook rekening houden met de huidige economische toestand en met de ongelijkheid die in de loop van de jaren rond het autowegenbeleid in België is gevoerd. Ik kom daar later op te-

rug. Aan de interpellant, de heer Berben en de heer Peuskens kan ik het volgende antwoorden. De weg die u hebt geschetst en de situatie die u hebt omschreven, als zijnde de meest mensonvriendelijke weg van Vlaanderen, is een dramatisering van de feiten en sterk overtrokken. Overal in Vlaanderen worden wij geconfronteerd met dergelijke onveilige toestanden. Als gevolg van de enorme groei van de verkeersdruk bestaan er vele gelijkaardige wegen in Vlaanderen. De situatie in Limburg is daarenboven niet de meest erge in Vlaanderen. Een aantal problemen zijn reëel en wij proberen hiervoor een structurele oplossing te vinden. Ik denk bij voorbeeld aan de woonkernen en de mensen die langs deze onveilige wegen wonen. Ook de problematiek van de onteigeningen die geen gevolg kennen is reëel. Er zijn de sociale problemen en de problemen van de vele reservatiezones in de gewestplannen in Vlaanderen, die het gevolg zijn van een bepaalde planning die te groots was opgevat. In overleg met Gemeenschapsminister Waltniel zullen de wegen die de eerstvolgende tien jaren niet worden aangelegd, zoveel mogelijk uit de gewestplannen worden gelicht.

De Noord-Zuid-verbinding in Limburg was aanvankelijk opgevat als autosnelweg A-24, die op internationaal niveau de verbinding Eindhoven-Hasselt-Hoei zou vormen.

De lange voorgeschiedenis werd vooral gekenmerkt door het inkrimpen van het tracé. Het geplande gedeelte Hoei-Hasselt werd aldus vervangen door de expressweg Sint-Truiden-Hasselt.

Ook het geplande gedeelte Eindhoven-Hasselt werd merkkelijk ingekrompen want de Nederlandse Minister van Verkeer en Waterstaat schrapt de verbinding Eindhoven-Lommel, die als autosnelweg A-69 zou uitgevoerd worden. Dat is een belangrijk gegeven. Nederland legt deze autoweg niet aan. Dit kan misschien veranderen nu de nieuwe Nederlandse Minister van Verkeer en Waterstaat van Eindhoven afkomstig is. De vraag rijst hier of wij deze verbinding inderdaad moeten vragen.

Sauwens

Desalniettemin werden in het noorden van Limburg een aantal vakken aangelegd tot aan de Lindelsebaan te Overpelt.

Het is hierbij duidelijk dat het hele dossier van de zogenaamde Noord-Zuid-verbinding in Limburg nooit op een systematische en planmatige wijze werd aangepakt.

Het beste bewijs hiervoor is dat het traject eerst in het noorden van de Provincie werd aangevat, terwijl de feitelijke en dringendst op te lossen knelpunten op het vak Hasselt-Zonhoven-Houthalen-Helchteren onaan-geroerd bleven, met uitzondering van de overbrugging van de Kempische Poort, die werd aangepast door verbreding van de bestaande brug.

De wegbezetting vastgesteld in 1988 illustreert dit nog duidelijker :

- vak Hasselt-brug Albertkanaal : 40.000 voertuigen/dag ;
- vak Hasselt-Zonhoven : 30.000 voertuigen/dag ;
- vak Houthalen-Helchteren : 20.000 voertuigen/dag ;
- vak Hechtel-Eksel : 10.000 voertuigen/dag ;
- vak Nederlandse grens : 7.000 voertuigen/dag.

Bovenvermelde cijfers geven een duidelijke afname van het verkeer van zuid naar noord, terwijl de uitvoer: de werken in de andere richting verliepen.

Intussen is er reeds 1.2 miljard frank geïnvesteerd, enkel in het noorden, met als resultaat ongeveer 3.000 voertuigen op het tracé van de autosnelweg en ongeveer 7.000 voertuigen op de bestaande weg.

In tegenstelling met wat een aantal interpellanten hebben naar voren gebracht blijf ik mijn vroeger ingenomen standpunten handhaven.

Dank zij de verenigde acties van landbouwers, milieubeschermers en Limburgers uit alle lagen van de bevolking, werd er door mijn nationale

voorganger Minister Mathot afge-stapt van het project autosnelweg A-24 en kwam het project Noord-Zuid-verbinding tot stand.

Prachtige natuur- en stiltegebieden zoals de Ten Haagdoornheide en de Teut werden gespaard en hele woonkernen werden met rust gelaten.

De actievoerders kregen dus groot gelijk, maar toch niet helemaal, immers de aanpassing en het woon- en gebruiksvriendelijk maken van de bestaande Rijksweg lieten op zich wachten : 10 jaar lang werd er hieraan weinig of niets gedaan.

Intussen zou de afwerking van het plan Mathot nog 2 miljard kosten voor nieuwe infrastructuur en onteigeningen. De eerstvolgende fase van uitvoering situeerde zich tussen Eksel en Hechtel. Ik heb echter beslist om deze onteigeningen en uitvoering stop te zetten en alle aandacht te concentreren op de knelpunten ten zuiden, waar, zoals de hierboven vermelde cijfers dit duidelijk illustreren, het aanpassen van de wegeninfrastructuur het dringendst is.

De op heden door mij genomen opties in het kader van de Noord-Zuid-verbinding in Limburg zijn :

Ten eerste, de herinrichting van de zwarte punten, de bedoeling is adequate maatregelen te treffen die dringend nodig zijn ten einde de verkeersveiligheid te verbeteren.

De algemene visie hierbij is het uitwerken van totaalprojecten, met bijzondere aandacht voor alle weggebruikers. Volgende hoofddoelstellingen worden hierbij gesteld : de vermindering van het aantal ongeval- len ; het wegwerken van de gevoelens van onveiligheid, vooral bij de voetgangers en de fietsers : de verbetering van de oversteekbaarheid ; het wegwerken van de barrièrewerking.

Concreet wordt dit vertaald in een reeks van maatregelen zoals : het inrichten van duidelijke opstelvakken voor de wagens ter hoogte van de driekleurige lichten ; het aanleggen van beveiligde oversteekplaatsen en stoepen voor voetgangers rondom de kruispunten ; het aanleggen van een

net van vrijliggende fietspaden met beveiligde oversteekplaatsen ; het aanleggen van autobushaltes buiten de rijweg.

Als typisch voorbeeld kan het te Kievit uitgevoerde kruispunt worden vermeld.

In deze algemene visie kaderen volgende werken.

Ten eerste, de aanpassing van vijf kruispunten op het grondgebied van de gemeente Houthalen-Helchteren. Deze werken zijn in uitvoering en behelzen : het sluiten van de middenberm ter hoogte van ondergeschikte wegen ; de herinrichting van de belangrijkste kruispunten volgens de bovenvermelde visie van totaalprojecten ; het in werking stellen van een groene golf door synchronisatie van de verkeerslichten, waardoor op een vlottere wijze het verkeer op de hoofdas kan worden afgewikkeld.

Ten tweede, op het programma 1989, de aanpassing van vier kruispunten op de omleiding te Zonhoven. Deze werken, ten bedrage van 40 miljoen frank, zijn inmiddels aanbesteed en behelzen : het compacter en overzichtelijker maken van de bestaande kruispunten ; het aanleggen van voorzieningen voor voetgangers en fietsers volgens de bovenvermelde visie van totaalprojecten ; het in werking stellen van een groene golf door synchronisatie van de verkeerslichten, waardoor een vlottere doorstroming van het verkeer kan gebeuren.

Ten derde, het programma 1990, de aanpassing van de kruispunten Beverzak en Heuveneinde en de herinrichting van het kruispunt ter hoogte van de Philipsfabrieken en de Normaalschool voor een som van 90 miljoen frank, waarbij in toepassing van de bovenvermelde visie totaalprojecten door de aanleg van onderdoorgangen voor fietsers en voetgangers de volledige scheiding van de verkeersdeelnemers wordt verwezenlijkt.

De reconstructie van de wegvakken binnen de reeds uitgevoerde omleggingen. Tot op heden werd al te zeer de aandacht besteed aan geldmiddelen voor de verwezenlijking van nieu-

Sauwens

we infrastructuur. De herinrichting van doortochten wordt nu een eerste prioriteit.

De algemene visie hierbij is het voeren van een totaal beleid gesteund op volgende hoofddoelstellingen :

1. Het doorgaand verkeer op een vlotte en veilige wijze omleiden rond de bebouwde kernen, door de aanleg van een omlegging ;

2. Het in zijn nieuwe functie herinrichten van het tracé van de oude weg, na de onttrekking van het doorgaand verkeer.

Bij deze herinrichting dient de verblijfsfunctie prioritair te worden gesteld en moeten fietsen, wandelen, parkeren, winkelen enzovoort aan bod komen.

In deze algemene visie kaderen volgende werken.

Op het programma 1990 de reconstructie van de weg N-715 tussen de Nederlandse grens en de weg N-71 Lommel-Overpelt met omschakeling van het dwarsprofiel.

De huidige toestand is een rijweg van 7 meter breedte en fietsstroken van 1,5 meter breedte.

De te verwezenlijken toestand :

- een rijweg van 6 meter breedte ;
- een neutrale zone van 0,5 meter breedte ;
- vrijliggende fietspaden van 1,5 meter breedte.

Snelheidsremmende maatregelen ter hoogte van de woonkernen te Lommel-Kolonie en Grote Bareel, zoals onder meer het aanleggen van verhoogde kruispunten met oversteekplaatsen voor voetgangers en fietsers.

Op het programma 1991- 1992 de reconstructie van de doortocht van Zonhoven. Bij deze reconstructie zal de verkeersfunctie ondergeschikt worden aan de verblijfsfunctie, met bijzondere aandacht voor activiteiten zoals winkelen, wandelen, fietsen en parkeren.

Een belangrijk gedeelte van het verkeer vanuit Noord-Limburg, moet een belangrijke verbetering ondergaan ingevolge de opdracht die ik heb gegeven in het kader van het visieprogramma 1990 aan de Directie Antwerpen om de doortrekking van de zuidelijke omleiding rond Geel zo spoedig mogelijk uit te voeren, zodat er een belangrijke tijdswinst kan worden gerealiseerd en zodat een infrastructuur die reeds werd aangevat kan worden afgewerkt. Dit zal een belangrijke verbetering betekenen voor het verkeer richting Antwerpen en voor dat gedeelte van de Kempen.

Momenteel loopt de uitvoering van een drievoudige studie, waarvan de resultaten eind maart 1990 zullen worden neergelegd.

Uitgangspunten daarbij zijn :

1. dient de uitbreiding van de wegeninfrastructuur verdergezet te worden van noord naar zuid ;
2. zo ja, welke infrastructuur moet verder worden uitgebreid ;
3. welke reconstructie van de bestaande wegenis moet conform mijn nieuwe beleidsvisie inzake bestaande doortochten eerst worden aangepast.

Verkeersanalyse — globale verkeersstudie.

Verkeersstellingen.

In samenwerking met de Directie Limburg van het Bestuur der Wegen en de Afdeling Verkeer en Signalisatie zullen een reeks bijkomende verkeersstellingen worden uitgevoerd.

Deze moeten een duidelijker beeld geven van de huidige verkeersstromen :

- oorsprong van het verkeer ;
- bestemming van het verkeer ;
- aard van het verkeer :
 - aandeel openbaar vervoer
 - aandeel vrachtverkeer
 - aandeel fietsers ;
- functie van de weg :
 - lokaal
 - doorgaand
 - toevoer Hasselt ;

— verdeling van het verkeer in de tijd :

- spitsuren
- daluren.

Verkeersafwikkelingsmaatregelen.

Er moet bepaald worden op welke wijze bestaande lichtinstallaties beter worden ingeschakeld voor een vlottere afwikkeling van het verkeer. Uiteraard daaraan gekoppeld zullen bijkomende veiligheidsmaatregelen worden genomen.

Op basis van de bovenstaande gegevens kan een verkeersinfrastructuurplan worden opgesteld. Juist daarin zal aangegeven worden welke maatregelen inzake de bestaande infrastructuur moeten worden genomen. Maar eveneens zal aangetoond worden welke nieuwe infrastructuur zal moeten worden aangelegd. Dit is geen nutteloze studie. Indien de plannen worden uitgevoerd, staan wij voor een investering van 2 miljard. In een studie over de verkeerswaarde van het verlengen van de A-24 Hechtel-Zuid-Lint, uitgevoerd in opdracht van het gemeentebestuur, zegt men bij voorbeeld heel concreet dat het probleem om de „stomp” van de A-24 ergens aan te sluiten op de bestaande wegen, eerder een politiek-psychologisch probleem dan een verkeersprobleem is. De aansluiting op de Rijksweg-15 ten noorden van Eksel, zodat hij tevens als een rondweg voor Eksel dienst kan doen, is de beste combinatie om de verschillende doelstellingen te bereiken. Dit plaatst duidelijk vraagtekens bij het hele project. Uit andere analyses blijkt dat de grote verkeersstroom te Hechtel uit de richting van Leopoldsburch komt, precies de andere zijde dan waar men de Noord-Zuid-verbinding wil realiseren. Alvorens verdere stappen te doen, is het daarom essentieel om de juiste inzichten te verwerven.

Kosten-baten-analyse. De kosten die verbonden zijn met de aanleg en/of heraanleg van infrastructuur op de verbinding Hasselt-Houthalen-Hechtel-Eksel, zowel op vlak van de wegen als van het openbaar vervoer, moeten worden vastgesteld. Hierbij zullen de verschillende alternatieven met elkaar worden vergeleken.

Sauwens

De baten zullen worden vergeleken op het vlak van verkeersafwikkeling en veiligheid, op bedrijfseconomisch en algemeen maatschappelijk vlak in termen van bereikbaarheid van bedrijven en stedelijke centra.

Milieu-effectrapportering

In een milieu-effectrapport zullen de gevolgen van al of niet aanleggen van delen van de Noord-Zuid-verbinding worden onderzocht, met name bepaalde tracévarianten zoals :

— de omlegging rond Houthalen tegenover de aanpassing van de bestaande doortocht ;

— verschillende mogelijke aansluitingen van de omleiding Houthalen met de autosnelweg E-314 ;

— verschillende aansluitingen van het reeds uitgevoerde deel te Hechtel-Eksel naar de bestaande wegen.

Milieu-effecten. Op volgende systemen moeten de milieu-effecten worden omschreven :

— natuur, inbegrepen waterhuishouding, zowel kwaliteit als kwantiteit, bodem, fauna, flora, biotopen, geomorfologie, landschapsecologische en hydrologische samenhang ;

— ruimtegebruik en ruimtelijke structuur, inbegrepen barrièrewerking, versnippering, leefbaarheid ;

— landschap, inbegrepen visueel landschappelijke aspecten, cultuurhistorie, landschapspatroom ;

— milieuhygiëne, inbegrepen geluid, trillingen, veiligheid, luchtverontreiniging, risico's, calamiteiten, licht.

Opbouw van het milieu-effectrapport

Omschrijving van het project en de doelstellingen waaraan de realisatie van het project beantwoordt. Omschrijving van de randvoorwaarden en uitgangspunten van het project. Dit onderdeel bevat in feite de besluiten van de door het Bestuur der Wegen op te stellen tracénota.

De voorgenomen activiteiten en de te onderzoeken alternatieven. Van

elk der alternatieven dienen ook de verschillende belangrijke onderdelen van het totale project in het onderzoek betrokken, zoals :

— deelingrepen tijdens de aanleg van de weg, zoals grondstofwinning, uitgraving, bemaling ;

— blijvende ingrepen ingevolge de aanleg van de weg ;

— de gevolgen van het gebruik en onderhoud van de weg.

Een analyse van de effecten op het milieu waarbij de verschillende alternatieven vergeleken worden ten opzichte van een referentiesituatie. De vergelijking van de alternatieven gebeurt door het opstellen van een effectenmatrix, zodat elk der milieusystemen volgens eigens criteria en eigen effectscores wordt geanalyseerd en beoordeeld.

Een niet-technische samenvatting van de informatie uit het MER. De openheid naar en de inspraak van de gemeentebesturen en de bevolking zal worden gerespecteerd.

Een overzicht van de leemten, moeilijkheden en ontbrekende kennis.

Op basis van deze resultaten moet het mogelijk zijn objectief de prioriteiten vast te stellen en kan in de loop van 1990, op basis van deze resultaten, de onteigeningsprocedure doelgericht worden verdergezet met voldoende kennis van zaken. In mijn budget is er ruimte om onmiddellijk de nodige activiteiten op het terrein mogelijk te maken. In 1990 zullen de probleempunten — die reëel zijn, dat geef ik toe — resoluut worden aangepakt, ook in de meer noordelijke gemeenten.

Ik vraag echter ons de kans te geven om de actualiseringsstudies van de toegenomen verkeersdrukke — waaraan nu wordt gewerkt — en de nieuwe inzichten die wij in het nieuwe Vlaams beleid van Openbare Werken voorstellen, te toetsen aan de concrete dossiers. Over enkele maanden zal ik dat onderwerp bij voorbeeld in de Commissie voor Infrastructuur, informeel verder kunnen uitdiepen. (*Applaus*)

De Voorzitter : De heer Van Dien-

deren heeft het woord.

De heer H. Van Dienderen : Mijnheer de Voorzitter, heren Ministers, collega's, na de twee sprekers die namens de autopartijen het woord hebben gevoerd, hebben we een „zachte” autominister gehoord. Hij blijft immers zweren bij de prioriteiten en de prerogatieven van koning auto, maar hij heeft tegelijk ook oog voor de veiligheid van de zwakke weggebruikers.

Mijnheer de Minister, u heeft een heleboel maatregelen en studies opgesomd in verband met de auto. U zegt dat de Noord-Zuid-verbinding voor de auto 2 miljard zal kosten, wat toch een enorm bedrag is, rekening houdend met de budgettaire toestand van de Vlaamse Gemeenschap. Slechts af en toe heeft u het woord openbaar vervoer laten vallen. Zo heeft u nauwelijks een idee over de kostprijs voor de verbetering van het openbaar vervoer in uw Provincie.

U heeft trouwens mijn vraag over studies in verband met openbaar vervoerverbindingen tussen Noord- en Zuid-Limburg nauwelijks aangekaart. Daarom blijft u als Minister van Verkeer in feite een Minister van de Auto.

De Voorzitter : De heer Peuskens heeft het woord.

De heer V. Peuskens : Mijnheer de Minister, ik dank u voor uw uitzetting die mij grotendeels bevredigt.

Uw antwoord aan de heer Berben, als zou de verkeersonveiligheid op de desbetreffende weg niet zo groot zijn, moet ik tegenspreken. Ik maak dagelijks van deze weg gebruik en kan getuigen dat het één van de meest verkeersonveilige wegen van België is.

De Voorzitter : Minister Sauwens heeft het woord.

Minister J. Sauwens : Mijnheer Peuskens, ik heb gezegd dat men de toestand niet moet dramatiseren. Wij worden met dergelijke problemen overal in Vlaanderen geconfronteerd.

In verband met de problemen van

Sauwens

het noorden, werd vooral de vraag om een betere verkeersdoorstroming vanaf **Eksel**, Overpelt via Hechtel naar Helchteren en de aansluiting met de autosnelweg, geformuleerd. In Vlaanderen bestaan er veel grotere knelpunten inzake verkeersdoorstroming.

Het aspect veiligheid krijgt bij mij absolute prioriteit, niet alleen in de studies, maar ook bij de uitvoering van de werken.

Mijnheer Van Dienderen, ik zal niet herhalen wat over de integrale benadering van het mobiliteitsprobleem in het kader van het Verkeersplan Vlaanderen in de Commissie werd benadrukt. Deze integrale benadering zal in de praktijk vorm krijgen en ook Limburg zal aan bod komen.

Indiening van moties

De Voorzitter : Door de heren Delys en Daems werd tot besluit van deze interpellatie een met redenen omklede motie ingediend die luidt als volgt :

„De Vlaamse Raad.

— gehoord de interpellatie van de heer P. Berben tot de heer J. Sauwens, Gemeenschapsminister van Openbare Werken en Verkeer, over het uitblijven van een beslissing inzake de aanleg van het gedeelte Overpelt-Hasselt van de Noord-Zuid-verbinding ;

— gehoord het antwoord van de heer Gemeenschapsminister ;

— vraagt bij de Vlaamse Executieve aan te dringen op een spoedige beslissing inzake het aanleggen van het gedeelte Overpelt-Hasselt van de **A-24**”.

De Raad zal zich daarover tijdens een volgende openbare vergadering moeten uitspreken.

Door de heren Van Grembergen, Suykerbuyk en Peuskens werd tot besluit van deze interpellatie een eenvoudige motie ingediend die luidt als volgt :

„De Vlaamse Raad,

— gehoord de interpellatie van de heer P. Berben tot de heer J. Sauwens, Gemeenschapsminister van Openbare Werken en Verkeer, over het uitblijven van een beslissing inzake de aanleg van het gedeelte Overpelt-Hasselt van de Noord-Zuid-verbinding ;

— gehoord het daarop door de Minister verstrekt antwoord ;

— gaat over tot de orde van de dag”.

De Raad zal zich daarover eveneens tijdens een volgende openbare vergadering moeten uitspreken.

Het incident is gesloten.

Interpellatie van de heer H. Van Dienderen tot de heer J. Sauwens, Gemeenschapsminister van Openbare Werken en Verkeer, over het mobiliteitsbeleid in Antwerpen en omgeving

De Voorzitter : Aan de orde is de interpellatie van de heer Van Dienderen tot Minister Sauwens over het mobiliteitsbeleid in Antwerpen en omgeving.

De heer Van Dienderen heeft het woord.

De heer H. Van Dienderen (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, mijn interpellatie houdt verband met de vorige, maar gaat over een andere streek. Ze gaat over de fundamentele vraag voor nu en ongetwijfeld voor het komende decennium : hoe organiseren wij in het Antwerpse een behoorlijke mobiliteit waarin de auto, zowel de personenwagen als de vrachtwagen, zijn koningstiteit verliezen ?

Ik zal het hebben, ten eerste, over het stads- en streekvervoer, ook naar aanleiding van de recente problemen bij de MIVA en de NMVB, ten tweede, over de recente maatregelen van de Minister om het autoverkeer op de Ring rond Antwerpen te bevorderen

en, ten derde, over de fietspaden in Antwerpen en omgeving.

In de grote vakantie heeft de MIVA aangekondigd dat vanaf 1 januari volgend jaar een aantal buslijnen, 1, 9, 16 en 6-34, 's morgens vroeg, 's avonds laat en tijdens de weekends niet meer zullen rijden. Daartegen protesteren dezer dagen de personeelsleden en zij kunnen op onze solidariteit rekenen.

Allereerst heb ik het over de gebruikers.

De MIVA heeft onlangs voor lijn 6-34 goede initiatieven genomen. Deze buslijn kruist een wijk in Antwerpen waar heel wat blinden wonen, omdat er in de Markgravelei een home voor blinden is en in de buurt een atelier. Ze zijn aangewezen op het openbaar vervoer.

— **De heer H. Suykerbuyk, Ondervoorzitter, treedt als Voorzitter op.**

Aan de halte van bus 6-34 naar het station van Berchem heeft men rubberen tegels en geluidssignalen aangebracht, dus zeer goede dingen. Nu blijkt echter dat de blinden 's avonds maar wat vroeger zullen moeten gaan slapen en tijdens het weekend thuisblijven, want als de MIVA gelijk krijgt hebben zij geen verplaatsingsmogelijkheden meer.

Ik neem lijn 6-34 als voorbeeld voor verschillende lijnen, met weinig gebruikers. Die lijnen sneuvelen het eerst.

Bus 6-34 rijdt om het half uur. Een van mijn kennissen woont op een paar meter van een halte. Hij heeft geen auto en is dus aangewezen op het openbaar vervoer. Hij gaat geregeld naar het station van Berchem, dat op de route van die buslijn ligt. Hij kan even goed te voet gaan, want de uren van bus en trein zijn niet op elkaar afgestemd in Berchem. De bus is ook geregeld te vroeg en even geregeld te laat. Zo'n slechte service verklaart waarom er zo weinig gebruikers zijn. Daarop is afschaffing van de lijn niet, maar wel een betere organisatie en een hogere frequentie. het antwoord.

Nog een andere suggestie. De pauze

Van Dienderen

van de chauffeurs van lijn 6-34 heeft plaats bij de gekende Zuiderdokken in Antwerpen, een verlaten omgeving. Waarom zou die pauze niet gehouden worden bij het station zelf, zodat veel reizigers langer tijd zouden hebben om op de bus te stappen en zodat velen zouden gaan beseffen dat ze van die bus gebruik kunnen maken. De gebruikers van de bedreigde lijnen kunnen ongetwijfeld nog andere voorstellen doen om de service te verbeteren.

Het afschaffen van deze lijnen op late en vroege uren en tijdens het weekend heeft niet alleen gevolgen voor de busgebruikers maar ook voor het personeel. Bij het MIVA-personeel zijn er drie categorieën. De eerste categorie betreft „kandidaten” die een echt hondeleven hebben, omdat zij op elk ogenblik moeten kunnen inspringen voor collega's. De tweede categorie heeft het iets beter en heeft een vaste dienstregeling. De derde categorie heeft een vaste lijn en vaste dienstregeling voor het hele jaar. Door het wegvallen van een aantal verbindingen en van een aantal diensten zullen vele chauffeurs naar een slechtere categorie verhuizen. Dat is voor hen natuurlijk een weinig aantrekkelijk perspectief.

En dat komt nog bovenop de afbraakpolitiek van uw voorgangers, meer bepaald van de heer De Croo sinds 1982. Bij de MIVA is het aantal personeelsleden de jongste jaren van 831 tot 580 gereduceerd geworden. Dat betekent dat een verminderd aantal personeelsleden ongeveer hetzelfde werk moet doen. Hierdoor is de stress sterk toegenomen en dit voor personeelsleden die sinds vele jaren geen opslag meer hebben gekregen, zoals overigens overal in openbare dienst.

Mijnheer de Minister, ik lees vandaag in de krant dat u een delegatie van het personeel ontvangen hebt en dat u het niet eens bent met het plan van MIVA. Wij verheugen ons over deze reactie, maar zij komt vrij laat. Het MIVA-plan is toch al een hele tijd bekend. Ik vraag mij overigens af hoe de MIVA die lijnen nog kan behouden met de verminderde middelen die u haar hebt toegekend. Als

u de MIVA niet meer geld geeft, dan is zij bijna verplicht om in de dienstverlening aan het cliënteel te snijden.

Minister J. Sauwens : Mijnheer Van Dienderen, omdat u een aantal elementen in een onjuist daglicht stelt, voel ik mij verplicht nu al tussen beide te komen. Inzake MIVA is er nog geen enkele beslissing genomen. Er circuleren voorstellen. Gisteren heb ik een onderhoud gehad met de MIVA-directie. Ik heb daar klaar en duidelijke taal gesproken. De Raad van Bestuur zal pas volgende week een beslissing nemen. Ik heb de opdracht gegeven alternatieve voorstellen voor te leggen in plaats van op grote schaal ritten te schrappen. Dat is alleen maar een gemakkelijksoplossing. Ik kan daar ook niet mee akkoord gaan omdat het fundamenteel strijdig is met onze doelstellingen inzake openbaar vervoer.

In verband met de middelen kan ik zeggen dat in tegenstelling tot wat u zegt, voor het eerst in vijf jaar de tegemoetkoming aan de vervoermaatschappij niet daalt, in absolute cijfers weliswaar. Om budgettaire redenen heeft de nationale overheid jaar na jaar minder toelagen gegeven aan de vervoermaatschappijen. Dat was een gemakkelijksoplossing.

De heer H. Van Dienderen : Ik ben niet de enige, mijnheer de Minister, die zegt dat de toelagen verminderen. Ook de Voorzitter van de MIVA, Schepen Wellens zegt dat er elk jaar minder toelagen zijn. In zekere zin heeft hij gelijk. Het absolute cijfer daalt niet, daar hebt u gelijk, maar doordat de kosten zijn toegenomen zijn de middelen waarover de MIVA beschikt om zijn diensten te verzekeren, toch beperkt geworden. Ik vind het trouwens schijnheilig vanwege de Voorzitter van de MIVA om zo te klagen. Immers, hij behoort tot een partij die en in de nationale en in de Vlaamse Regering een zeer sterke positie heeft en daarvan gebruik zou kunnen maken om het openbaar vervoer, dat ook door woordvoerders van die partijen als een noodzaak wordt onderstreept, wat beter te voorzien van de noodzakelijke geldmiddelen.

Mijnheer de Minister, als u aan op-

lossingen denkt voor dit probleem dan zou u ook uw oor te luisteren kunnen leggen bij de Werkgroep Verkeer Antwerpen, de WEVA, die vorig jaar een zeer interessante brochure op de markt heeft gebracht om het vervoer in het algemeen in Antwerpen en omgeving te verbeteren. Daarin zijn mogelijkheden vervat die geen geld kosten maar enkel een betere organisatie veronderstellen. Dat wordt nu gemakkelijker omdat stads- en streekvervoer onder één leiding worden gebracht.

Thans heeft men in het centrum van Antwerpen, zoals wellicht in andere centra van grote steden, bussen van de MIVA en, op ongeveer dezelfde lijnen, bussen van de buurtspoorwegen. Zij zijn dus concurrenten van elkaar. De WEVA stelt voor om het eerste gedeelte van het gemeenschappelijke traject te laten doen door de MIVA en dan in een deelcentrum aansluiting te bieden met de NMVB-bussen. Op die manier kan materiaal en geld worden bespaard. Het nadeel is dat de gebruikers moeten overstappen en dikwijls in de kou moeten wachten. Daarom stelt WEVA voor om in de volgende fase de eerste verbindingen vanuit het centrum te verlengen en om daarbij bij voorkeur trams, liefst sneltrams, op eigen bedding in te zetten. Op die manier zouden de mensen uit het centrum de verschillende kleine kernen rond Antwerpen kunnen bereiken. Ten slotte pleiten de mensen van de Werkgroep Verkeer Antwerpen voor dwarsverbindingen die eventueel door middel van buurtbussen zouden kunnen worden georganiseerd.

Dat lijken mij constructieve voorstellen die weinig extra geld veronderstellen en enkel wat organisatorische creativiteit vergen.

Minister J. Sauwens : U geeft dus toe dat er kan worden bespaard zonder dat de toelagen moeten worden verhoogd ?

De heer H. Van Dienderen : Ik geef toe dat met hetzelfde geld aan de gebruiker van het openbaar vervoer een betere dienstverlening kan worden verschaft, dankzij betere organisatie. Maar de mobiliteitsproblemen van Antwerpen kunnen niet worden

Van Dienderen

opgelost zonder een flinke kapitaalinjectie van de overheid in het openbaar vervoer, vooral niet als wij een ernstig voorstadsnet willen uitbouwen waar niet alleen de MIVA en de NMVB maar ook de NMBS zouden worden bij betrokken.

Tot mijn ontgoocheling moet ik vaststellen dat in het Star-21-plan voor Antwerpen, dat ik vandaag van Minister Dehaene heb gekregen, geen sprake is van een concreet plan om het voorstadsnet uit te bouwen. Ik stel vast dat de nationale Minister verwijst naar de plaatselijke autoriteiten, die daarvan hun deel moeten dragen. Ik vraag mij af of u dat pingpongspel niet zou kunnen beëindigen en als Minister, die tot het tussenniveau behoort, niet de coördinatie op u zou kunnen nemen om dat degelijk voorstadsnet uit te werken.

Het tweede hoofdstuk heeft betrekking op uw maatregelen inzake de Antwerpse Ring. U heeft daarnet zelf toegegeven dat, rekening houdend met de stijging van de kosten, de maatschappijen voor openbaar vervoer in feite minder geld hebben gekregen. Anderzijds moeten wij vaststellen dat u het autovervoer op de Antwerpse Ring in de financiële watten legt. U hebt er 270 miljoen voor uitgetrokken. U gaan inderdaad een vijfde rijvak aanleggen op sommige plaatsen van de kleine Ring. Ik ga akkoord met collega Ansoms, dat de betere aansluiting van de E-313 op de kleine Ring, die enkele tijd geleden is voltooid, in feite de moeilijkheden van Wommelgem verschoven heeft naar het tracé tussen Borgerhout en Berchem. Collega Ansoms is echter schijnheilig om zo scherp uit te varen tegen uw beleid. Want hij trekt daar niet de nodige consequenties uit. Hij zorgt er niet voor dat u meer middelen krijgt voor het openbaar vervoer. Hij krijgt nog een kans om te tonen dat hij consequent is. De Groenen zullen een amendement indienen bij de begroting dat ertoe strekt een deel van de middelen bestemd voor de autowegen over te hevelen naar het openbaar vervoer.

In tegenstelling tot collega Ansoms ben ik ook gekant tegen het feit dat



De heer J. Sauwens (VU), Gemeenschapsminister van Openbare Werken en Verkeer, vroeg de kans te krijgen om de actualiseringsstudies over de toegenomen verkeersdrukke en de nieuwe inzichten voorgesteld in het nieuwe beleid, te toetsen aan de concrete dossiers

u 150 miljoen uittrekt zogenaamd om de veiligheid te verbeteren. U wil inderdaad, mijnheer de Minister, hoogtechnologische snufjes installeren op een bepaald deel van de Ring met de bedoeling dit eventueel uit te breiden tot gans de Ring. Een eerste stap kost echter reeds 150 miljoen. Zo komen wij opnieuw in een kostenstraatje zonder einde, terwijl er intussen geen geld is voor het openbaar vervoer.

Ik apprecieer uw bekommernis om de veiligheid, mijnheer de Minister. Ik vraag mij echter wel af of de veiligheid niet op een goedkopere manier bevorderd kan worden.

De jongste tijd heeft de Rijkswacht op de autoweg naar de kust geëxperimenteerd met het zogenoemd blokrijden. Zoals u weet bestaat het blokrijden erin dat wanneer het verzadigingspunt op de autoweg dreigt te worden bereikt, de „zwaantjes” de kop nemen van een rij auto's en geleidelijk aan de snelheid van de colonne auto's achter zich naar beneden brengen. Daardoor vermindert de kans op ongevallen — dat is statistisch bewezen — en dus ook de kans op nieuwe files als gevolg van een

ongeval. Door een lagere snelheid kan de afstand tussen de auto's kleiner worden. De Rijkswacht zou ook nauwer moeten toezien op de eerbiediging van de honderd kilometergrens die nu reeds van kracht is op de Ring maar door zeer velen wordt overschreden.

Ook uit de ervaring in de ons omringende landen blijkt dat een aantal ongevallen sterk vermindert wanneer de snelheid afneemt. Dit is een goedkope maatregel die het mogelijk maakt met beperkte middelen . . .

Minister J. Sauwens : U pleit dus voor het blokrijden, mijnheer Van Dienderen ?

De heer H. Van Dienderen : Men zou wel eens kunnen onderzoeken of dit systeem ook niet interessant zou zijn op de Antwerpse Ring. Ik verneem trouwens van de Rijkswacht dat uit een enquête die zij heeft gehouden blijkt dat 80 procent van de automobilisten gunstig reageert op het blokrijden.

Minister J. Sauwens : Het gaat hier blijkbaar om een misverstand. U in-

Sauwens

terpelleert mij over maatregelen, die ik genomen heb. Het bedrag van 150 miljoen dat wij hebben uitgetrokken voor het aanbrengen van verkeerssignalisatie, zal ons toelaten via elektronische aanduiding blokvorming te verwezenlijken. De signalisatie zal worden aangebracht over een lengte van 10 kilometer, namelijk 5 kilometer aan weerszijden van de Kennedy-tunnel. Zij zal ons toelaten wanneer een storing optreedt of verzadiging dreigt, automatisch de aangewezen snelheid aan te geven. Op die manier zullen wij ook het aantal ongevallen kunnen verminderen. Uit buitenlandse voorbeelden blijkt dat de vermindering van het aantal ongevallen zelfs kan oplopen tot 50 procent. Wanneer men daarbij rekening houdt met een vermindering van het aantal staartongevallen, de ongevallen die ontstaan aan de staart van de file nadat een eerste ongeval is gebeurd, zullen wij de verkeersveiligheid aanzienlijk kunnen verhogen. Ook de doorstroming van het verkeer zal verbeteren, want het zijn de ongevallen die het verkeer doen vastlopen op de Ring.

De heer H. Van Dienderen : Mijnheer de Minister, volgens mij zou hetzelfde effect op een goedkopere manier kunnen worden bekomen, namelijk door het inschakelen van de Rijkswachters. Immers, de Rijkswacht kost de belastingbetaler nu toch ook al meer dan 20 miljard per jaar. Eén van hun belangrijkste opdrachten is toch de regeling van het verkeer.

Minister J. Sauwens : De Rijkswacht levert grote inspanningen. Zij doen immers met mankracht wat wij met elektronische aanduidingen willen bekomen. Indien wij daarvan de maandelijkse kostprijs berekenen, dan meen ik dat de installaties op enkele jaren tijd zullen kunnen worden afgeschreven. Met dit systeem kunnen wij over de tien kilometer lange Ring binnen de tien seconden een ongeval lokaliseren en overgaan tot het geven van richtlijnen, zoals het onmiddellijk vrijmaken van de bepaalde rijstroken. Indien zulks met mankracht moet gebeuren zou het er anders aan toe gaan : het neemt

reeds twee minuten in beslag vóórleer de Rijkswachters ter plaatse zijn, ze kunnen dan slechts overgaan tot het uitzenden van signalen om filevorming te voorkomen. Bovendien is dit ook een gevaarlijke karwei voor de Rijkswachters en vervolgens is dit systeem niet efficiënt omdat filevorming snel gebeurt.

Mijnheer Van Dienderen, ik denk dat u zich ter zake vergist. Wel wil ik deze zaak nog verder met u uitpraten. Uit sommige rapporten blijkt onontstootbaar dat het hier om een grondige verbetering gaat van de bestaande infrastructuur.

De heer H. Van Dienderen : Mijnheer de Minister, het gaat misschien wel om een meer efficiënte methode, maar ik betreur dat het zo duur is. Een belangrijk deel van onze schaarse beschikbare middelen moet hierdoor dus worden besteed aan het autoverkeer. Intussen blijven het openbaar vervoer en de gebruikers ervan in de kou staan. Mocht men die 150 miljoen van dat elektronisch systeem gebruiken om de lijn Linkeroever-Oude God te verlengen, zowel op de linker- als op de rechter oever, dan zou dat een serieuze en een aantrekkelijke kans zijn om een deel van het autoverkeer op, de Ring op te vangen. Bovendien zou het ook een substantiële manier zijn om tegemoet te komen aan de verkeersveiligheid. Die ene metropijp onder de Schelde heeft een capaciteit van twee Kennedy-tunnels. Volgens de Groenen is dit een efficiënter middel om de fileproblemen op de Antwerpse Ring op te lossen. Politiek betekent keuzen maken. De Groenen kiezen voor openbaar vervoer en willen geen geld meer geven aan het autoverkeer.

Minister J. Sauwens : Ik vraag u enig realisme aan de dag te leggen. Ik begrijp uw principiële stelling en iedereen is het ermee eens dat het openbaarvervoermoetwordenverbeterd. Ik wens uw aandacht te vragen voor het feit dat in de Kennedytunnel één voertuig op vier een vrachtwagen is. Ondanks het feit dat het spoorwegnet in de Antwerpse haven zeer goed is uitgebouwd en dat de tarieven zeer competitief zijn, blijkt toch dat zich daar een enorme stroom vrachtwagens via de weg ontwikkelt. De ver-

binding Frederic Van Eden-Stad Antwerpen zal dat probleem niet oplossen. Vervolgens blijkt uit studies dat er ook veel doorgaand verkeer is op de Ring. Deze stadsverbinding zal hiervoor ook geen oplossing bieden. Wij moeten een pakket maatregelen uitwerken waarbij openbaar vervoer een belangrijk element is. Enerzijds trachten wij het vrachtvervoer en het personenvervoer af te remmen en het openbaar vervoer in de plaats te stellen, maar wij kunnen niet blind zijn voor de problemen waar vandaag duizenden mensen mee te maken hebben. Volgens mij moet men een totale beleidsmix van maatregelen uitwerken en aanbieden, die de algemene maatschappelijke rendabiliteit van elke geïnvesteerde frank moet benadrukken en nastreven. Ik meen dat het om een goede investering gaat.

De heer H. Van Dienderen : Het goederentransport is ontzettend gevaarlijk, vele camions zijn eigenlijk rijdende bommen. Dit is spijtig genoeg al enkele keren gebleken, zowel in binnen- als buitenland met heel wat doden tot gevolg. U zou er goed aan doen, samen met uw regionale collega's het goederentransport zoveel mogelijk van de weg te bannen, en het te verplichten met tal van middelen, ook fiscale, om over te schakelen op het transport via de binnenscheepvaart. Zoals u onlangs hebt gezegd in de Commissie heeft de Gemeenschap de laatste jaren tientallen miljarden uitgegeven om ons kanaalnet te ontwikkelen. Dat wordt echter onderbenut. De NMBS heeft investeringen gedaan, de verantwoordelijken moeten er op toezien dat die nu ook worden gebruikt en dat de Maatschappij een groter aandeel krijgt in het zeer gevaarlijke goederentransport, dat via de spoorlijnen veel veiliger kan gebeuren.

Mijn derde hoofdstuk handelt over de fiets in Antwerpen en omgeving. In Nederland heeft de Regering in 1986 de Nederlanders ertoe aangespoord om voor afstanden tot 5 kilometer de auto te ruilen voor de fiets. Daarbij heeft zij de landgenoten voorgoedhouden dat ze volgens de statistieken een gemiddelde besparing van 20.000 frank per jaar aan benzi-

Van Dienderen

nekosten zouden realiseren. Maatschappelijk gezien zou dat voor de betalingsbalans ook mooi zijn meegenomen. Maar, dan moet er voor de fiets ook een aangepaste infrastructuur zijn. Overigens heb ik vandaag gehoord dat de Nederlandse Regering ernstig werk maakt van een auto-ontradingsbeleid. Dat is de taak van uw nationale collega, maar u moet ervoor zorgen dat de mensen die de auto afgeraden wordt door fiscale maatregelen, kunnen overstappen op een aantrekkelijk openbaar vervoer. Daarvoor gebruikt u uw geld niet. In Nederland wordt de fiscale aftrekbaarheid van autokosten voor de verplaatsing van het woonhuis naar het werk geleidelijk verminderd. Dat zal een ernstige prikkel zijn om gebruik te maken van het openbaar vervoer.

Mijnheer de Minister, het Fietsoverleg Antwerpen heeft twee jaar geleden een reeks knelpunten in het Antwerpse samengeschreven. 15 grote knelpunten waarvoor U eigenlijk rechtstreeks bevoegd bent omdat het gaat over invalswegen in de stad. Uit uw fysisch programma kan ik opmaken dat u daaraan iets zult doen. Het probleem van de Boterlaarbaan zal worden opgelost. Daarvoor zijn in uw budget middelen ingeschreven. Ik weet niet of u de Boterlaarbaan al hebt gezien. Het is een immense asfaltvlakte. Het verwondert me dat er nog geen vliegtuigen zijn geland want vanuit de lucht zou men kunnen denken dat het een landingsbaan is. Tot op heden is er geen fietspad. De fietsers worden er verwezen naar zelfmoordstroken in de goot van de weg. Dit moest dus dringend in uw programma worden opgenomen.

U gaat ook iets doen aan de Plantin en Moretuslei. Dan blijven er nog 13 zware knelpunten over. Als u aan hetzelfde ritme verdergaat, zijn wij bijna in de volgende eeuw voor u ze oplost. Aan de oplossing van een van de knelpunten wordt nu reeds gewerkt. Ik wil u vragen daaraan geen voorbeeld te nemen. De Grote Steenweg wordt opnieuw geprofileerd. Voor deze invalsweg staan de Wetstraat en de Belliardstraat in

Brussel blijkbaar model. Die profilering moet het mogelijk maken dat de auto nog veel dichterbij het centrum kan geraken. Daarom moet de weg worden verbreed maar, een goed punt, u heeft gedacht aan de fietsers. U heeft echter ook zeer grote boogstralen aangelegd naar de zijstraten die het de automobilisten uiteraard mogelijk maken hun snelheid te behouden wanneer zij een zijstraat willen inslaan. U heeft daarbij niet gedacht aan de fietsers die die zijstraat moeten oversteken en voor wie die hoge snelheid van de automobilisten een groot gevaar betekent. U heeft ook niet gedacht aan de voetgangers. Het huidige plan waarvoor u betaalt en waarvoor u dus verantwoordelijk bent, zorgt voor heel wat gevaar voor de beide categorieën van zwakke weggebruikers. U die zo bekommerd bent om de veiligheid van de automobilist zou daaraan toch iets moeten doen. U moet er in elk geval voor zorgen dat bij de aanleg van de fietspaden in de andere invalswegen niet dezelfde fout wordt gemaakt.

De autopartijen en de Ministers van de autopartijen geven de Groenen in de mobiliteitsdiscussie meer en meer gelijk. U neemt zelfs burgemeesters mee naar Bazel om er de voordelen van het openbaar vervoer de visu vast te stellen. Dat is uiteraard een goed initiatief. Maar, wie A zegt moet ook B zeggen. Dat beleid moet ook in de beleidsmaatregelen terug te vinden zijn. Na mijn analyse van uw beleid inzake Antwerpen stel ik vast dat u de geldmiddelen blijft investeren in koning auto. De Groenen kiezen daarentegen voor alternatieven zoals trein, tram en bus, voor fietsers en voetgangers.

Het personeel en de gebruikers van het openbaar vervoer alsook de fietsers en de voetgangers kunnen op onze solidariteit rekenen. (Applaus)

De Voorzitter : Minister Sauwens heeft het woord.

Minister J. Sauwens (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, geachte collega's, ik heb reeds een aantal vragen beantwoord omdat ik onmiddellijk het woord vroeg. Ik zal echter in telegramstijl antwoorden op de drie blokken vragen die werden gesteld.

Wat betreft het afschaffen van de buslijnen in het Antwerpse wijs ik erop dat MIVA een parastatale is die een bepaalde vorm van autonomie heeft en een budgettaire ruimte krijgt toegemeten waarbinnen zij een vrij grote vrijheid heeft.

Gistermiddag, u heeft er zelf naar verwezen, mijnheer Van Dienderen, had ik een gesprek met de directie van MIVA. Ik heb hun gevraagd hun huiswerk over te doen. Er is dus geen beslissing genomen in verband met het afschaffen van de buslijnen. Er waren wel reeds een aantal verregaande concrete voorstellen, onder meer het afschaffen van buslijnen tijdens het week-end en gedurende de daluren. Dit strookt niet met de fundamentele doelstellingen die, voornamelijk in de grote agglomeraties moeten worden gerealiseerd. Ik heb de MIVA-directie gevraagd een degelijk marktonderzoek in te stellen naar de behoeften van de huidige en potentiële reizigers. Pas na een dergelijk marktonderzoek kunnen eventueel een aantal ritten worden herschikt.

Met de personeelsproblematiek — die ik erken — heb ik niet rechtstreeks te maken. Er schijnen een aantal sociale ongelijkheden te zijn. Wat dat betreft, respecteer ik de autonomie van de vervoermaatschappij.

U verwees naar het voorstel tot integratie tussen MIVA en NMVB. De eerste aanzet daartoe zal in de loop van volgend jaar op het terrein worden uitgevoerd.

U stelde ook een vraag over de voorstadsbediening in het Plan-Star-21. Ik heb het Plan-Star-21 echter nog niet ontvangen. Ikzelf, noch de maatschappij en voor stads- en streekvervoer zijn hierbij betrokken. Dit wil echter niet zeggen dat het geen goed plan is. Wij zullen het in de komende dagen grondig onderzoeken en bespreken met de verantwoordelijken van de NMBS.

Vervolgens becommentarieerde u de maatregelen die ik nam ter verhoging van de verkeersveiligheid op de Antwerpse Ring. Dit zijn geen weggegooide miljoenen. Het is een geheel

Sauwens

van maatregelen die ik in nauw overleg met de Diensten van de Stad Antwerpen en met de Rijkswacht heb genomen. Zij hebben vooral tot doel de verkeersveiligheid op de Antwerpse Ring te verhogen. Dit is dringend nodig omdat het verkeer op de Antwerpse Ring zeer druk is en er veel zwaar en gevaarlijk vervoer voorbij komt. Enkele recente zware ongevallen met vrachtwagens in de omgeving van de Kennedytunnel hebben dit duidelijk geïllustreerd. Ik heb daarvoor volgende maatregelen genomen :

Ten eerste, maatregelen ter beteugeling van de overdreven snelheid. Deze maatregelen behelzen het aanbrengen van snelheidsdetectoren aan de ingangen van de Kennedytunnel. Ze zijn vooral nodig om de snelheid van de vrachtwagens die de Kennedytunnel inrijden, te beperken en om het verkeer in de Kennedytunnel, richting Breda, te weren en veiliger te doen verlopen.

Ten tweede, een nieuw technologisch systeem van verkeerssignalisatie. De basisaankoopprijs van deze verkeerssignalisatie bedraagt, ruim geraamd, 150 miljoen. Hiermee zullen de eerste tien kilometer kunnen worden uitgerust. Omdat wij maximaal gebruik zullen maken van de reeds bestaande infrastructuur, onder meer van de lusdetectoren, zal de kostprijs in de volgende fasen veel lager liggen. Dit is dus het systeem van de elektronische blokvorming, waarnaar ik daarnet had verwezen.

Ten derde, de toeritdosering. Deze maatregel heeft tot doel het links oprijdend verkeer, op de Linkeroever, dat vaak de oorzaak is van moeilijkheden, conflicten, incidenten en filevorming, te dwingen een andere weg te zoeken. Door de intelligente verkeerssignalisatie zal de toerit slechts druppelsgewijze kunnen gebeuren.

Er zijn een aantal aanduidingen van de bij gelegenheid gesloten Waaslandtunnel. Er zijn radioverbindingen in de Waaslandtunnel en ook een aantal bijkomende rijstroken. Deze bijkomende rijstroken hebben tot doel over een aparte rijstrook te kun-

nen beschikken voor het afslaand verkeer, zodat het doorgaand verkeer niet meer door het afslaand verkeer wordt gehinderd en de veelvuldige kop-startbotsingen, die zich nu voordoen, voorkomen worden. Deze maatregelen zullen de verkeersveiligheid in belangrijke mate verhogen. Dat dit gelijktijdig ook een lichte capaciteitsverhoging betekent, doordat het verkeer veel gemakkelijker verloopt en door het minder aantal ongevallen, is dan ook graag meegenomen. Alhoewel de maatregelen niet direct de verhoging van de capaciteit van de Antwerpse Ring op het oog hebben, is deze verhoging niet te versmaden. Integendeel, dit betekent ook een verhoging van de verkeersveiligheid.

Het door u gedane voorstel in uw verzoek tot interpellatie, maar dat vandaag minder uit uw uiteenzetting blijkt, om het autoverkeer te laten vastlopen in de hoop dat aldus de automobilist naar het openbaar vervoer wordt geïoriënteerd, is volgens mij een negatieve benadering van het probleem.

Een geïntegreerde aanpak van het mobiliteitsvraagstuk waarbij ecologische, ruimtelijke, sociale en economische elementen op het vlak van verplaatsingen in elkaar moeten worden gepast, lijkt mij een juistere benadering. Het is duidelijk dat de ongeremde groei van het autogebruik hierbij drastisch moet worden afgeremd.

Uitgaande van een globale stijging van de wegverkeersdruk met 2,5 procent per jaar komt men in het jaar 2010 uit op een peil dat circa 50 procent hoger ligt dan vandaag.

Het ongebreideld uitbreiden van de infrastructuur om de toenemende mobiliteit te ondervangen is niet langer haalbaar. niet alleen omwille van de beperkte financiële middelen en de beperkte beschikbare ruimte, maar ook en vooral omwille van de negatieve maatschappelijke gevolgen.

Het verkeers- en vervoersplan, waarvan de eerste fase binnenkort wordt afgerond, zal de omtreklijnen schetsen van een mobiliteitsbeleid dat ver-

voer, . infrastructuur, leefmilieu en ruimtelijke ordening geïntegreerd benadert.

Inmiddels worden reeds projecten zoals „park and ride” systemen in overleg met de openbare vervoermaatschappijen opgestart. Ook zullen voorzieningen getroffen worden om carpooling mogelijk te maken.

— De heer L. Vanvelthoven, Voorzitter, treedt opnieuw als Voorzitter op.

U zegt dat wij teveel naast elkaar werken. Wij doen maximale inspanningen voor een gemeenschappelijke aanpak met de nationale overheid die nog bevoegd is over een aantal belangrijke dossiers, en met andere openbare besturen. Ik citeer enkele voorbeelden :

— verlenging van de belangrijke tramlijn 1 te Gent ten zuiden van het Sint-Pietersstation binnen de concrete ruimtelijke omgeving ;

— uitbouw van een sneltramlijn van Morsel station Oude God naar Linkeroever in eigen bedding en met maximale inzet van verkeerslichtenbeïnvloeding en integratie in een parkeer- en rijstelsysteem ;

— projet Hasselt levendig Stadscentrum, waarbij door optimalisering van het parkeerbeleid en de uitwerking van een verkeerscirculatieplan getracht wordt de stad zo aantrekkelijk en verkeersveilig mogelijk te maken ;

— de optimale integratie van het openbaar vervoer in Antwerpen in de verkeersafwikkeling wordt bestudeerd door het Studiebureau Sobemap, in samenwerking met MIVA, NMVB, NMBS. Stad Antwerpen en Ministerie van Openbare Werken ;

— een overlegstructuur in verband met het Verkeers- en Vervoersplan Gent, gericht op integratie van het openbaar vervoer in de globale verkeersafwikkeling werd opgezet, en bestaat uit vertegenwoordigers van de stad Gent, MIVG, NMVB, MOW en AROL ;

— een analoge structuur werd opgezet in het kader van het Verkeers- en Vervoersplan Limburg. Ook in de

Sauweus

andere provincies groeit dit. Deze geïntegreerde aanpak zal geleidelijk en planmatig uitgevoerd worden. Immers het laten aanmodderen van het verkeer zal niet alleen zware gevolgen hebben voor de verkeersveiligheid, maar kan ook zware economische gevolgen hebben. Wie ijvert voor een goede bereikbaarheid van de handelspool over zee, dient zulks ook te koppelen aan de goede bereikbaarheid langs de weg en het spoor. Luidens het Vlaams Regeerakkoord zal het wegeninfrastructuurbeleid gekenmerkt worden door onder meer de verbetering van het wegennet, waarbij prioriteit wordt verleend aan modernisering en onderhoud, eerder dan aan aanleg van nieuwe wegen. Dat hieraan wordt gewerkt moge blijken uit mijn beslissing om onmiddellijk werk te maken van de omvorming van de N-49, Antwerpen-Zee-kust, tot autosnelweg en om de aanleg van de Grote Ring stop te zetten. De onteigeningen zijn, op mijn bevel, stop gezet.

Inzake de plannen om het fietsverkeer aan te moedigen wil ik er vooraf op wijzen dat meer dan 54 percent van mijn begroting gaat naar verkeersveiligheid en verkeersleefbaarheid, vooral voor de zwakke weggebruiker. Dit gebeurt door het aanpassen van doortochten in bebouwde kommen ten voordele van de zwakke weggebruiker en de randbewoners, door het aanleggen van fietspaden, het nemen van allerlei veiligheidsmaatregelen en het herinrichten en aanpassen van gevaarlijke kruispunten waar meer rekening wordt gehouden met de belangen van voetgangers en fietsers. Concrete projecten in het Antwerpse zijn :

- de Kopstraat te Schoten ;
- een fietsers- en voetgangerstunnel te Mortsel en te Borsbeek ;
- herinrichten van verschillende kruispunten ;
- een fietspad langs de Singel ;
- fietspaden langs de Plantijn-Moretuslei en de Van Eycklei en langs Steenbrug - Herentalse Baan - Boterlaarbaan te Antwerpen.

Hierbij spelen gemeentegrenzen geen rol.

Voor de Provincie Antwerpen is in de begroting 1989 een bedrag van 196 miljoen frank ingeschreven voor fietspaden, 80 miljoen frank voor rijwegen met fietspaden en 139 miljoen frank voor leefbare doortochten. Voor 1990 worden nagenoeg dezelfde bedragen ingeschreven.

Ik meen dat deze maatregelen niet haaks staan op de doelstellingen en principes die door u naar voren werden gebracht. Wij verschillen wel van mening over de geleidelijke overgang van het vroegere Belgische wegenbeleid naar het nieuwe Vlaamse wegenbeleid. Ik ben van oordeel dat de Vlaamse Regering dit op een evenwichtige wijze doet. (*Applaus*)

De Voorzitter : De heer Van Dienderen heeft het woord.

De heer H. Van Dienderen : Mijnheer de Minister, het is positief dat u geen definitieve beslissing neemt om tijdens het weekeinde en 's morgens en 's avonds een aantal buslijnen zomaar te schrappen. Indien u de MIVA-voorstellen zonder meer aanvaardt zou u klakkeloos het afbraakbeleid van uw liberale voorganger hebben voortgezet. U zegt dat u het Plan-STAR-2 1 nog niet hebt gekregen. Dat is geen fraai beeld van de coördinatie tussen de verschillende instanties van het nieuwe België en het nieuwe Vlaanderen waarover u het reeds had. Dergelijke toestand is onvoorstelbaar. Voor een keer is een parlementslid beter geïnformeerd dan een Minister. Het is onaanvaardbaar dat dergelijk belangrijk Plan voor de spoorwegen voor de volgende eeuw wordt opgesteld zonder samspraak met het stads- en streekvervoer. Dat moet uiteraard volop inspelen op de treinplannen.

De oude Belgische ziekte van de versnippering en het naast mekaar werken wordt ook in de nieuwe Belgisch-Vlaamse constructie voortgezet.

Mijnheer de Minister, uw maatregelen inzake de Antwerpse Ring zijn geen voorbeeld van integratie, vermits u die problemen uitsluitend van

uit het standpunt van de auto bekijkt en alleen daartoe maatregelen treft. In het overleg betreft u niet de MIVA of de NMVB. Indien u zulks wel zou doen zou u een ernstig vervoersbeleid voeren.

In mijn uiteenzetting heb ik gesteld dat het misschien beter ware de auto te laten vastlopen. Dat is niet zomaar een gratuite bewering. In Nederland, waar men reeds geruime tijd met de fileproblematiek wordt geconfronteerd, stelt men vast dat velen door die dagdagelijkse file-ervaring de auto verlaten en op andere vervoermiddelen overstappen of dichterbij hun werk gaan wonen. Dat is dus wel degelijk een middel dat werkt. U doet precies het tegenovergestelde, u wil het nog wat gemakkelijker voor de automobilist maken, waardoor deze helemaal niet wordt aangespoord om over de maatschappelijke gevolgen van zijn mobiliteitskeuze na te denken.

U heeft een aantal voorbeelden gegeven van maatregelen die u inzake de fietsers zal treffen. Het gaat hier evenwel om geïsoleerde zaken. Ik meen dat wij fietsroutes nodig hebben, die van de kleinere centra rond Antwerpen naar het centrum zouden moeten leiden.

Mijnheer de Minister, ik kan u een bezoek aan de Nederlandse stad Delft aanbevelen. U kan misschien wel enkele burgemeesters meenemen. In Delft beschikt men over voorbeeldige fietsroutes. In die Nederlandse stad is de fiets een geldig en zeer aantrekkelijk alternatief voor de auto.

Maar vergeet dan niet na zo'n bezoek uw beleid te veranderen.

Indiening van moties

De Voorzitter : Door de heer Cuypers werd tot besluit van deze interpellatie een met redenen omklede motie ingediend die luidt als volgt :

„De Vlaamse Raad.

— na gehoord te hebben de interpellatie van de heer Van Dienderen over het mobiliteitsbeleid in Antwerpen en omgeving en het antwoord van de

Voorzitter

Gemeenschapsminister van Openbare Werken en Verkeer ;

— vraagt de Vlaamse Executieve bij hoogdringendheid een werkgroep van alle betrokkenen op te richten om een voorstadsnet van trein, tram en bus in en rond Antwerpen uit te werken en om gemeentegrenzen-overschrijdende fietsroutes te realiseren”.

De Raad zal zich daarover tijdens een volgende openbare vergadering moeten uitspreken.

Door de heren Van Grembergen, Suykerbuyk en Leo Peeters werd tot besluit van deze interpellatie een eenvoudige motie ingediend die luidt als volgt :

„De Vlaamse Raad,

— gehoord de interpellatie van de heer H. Van Dienderen tot de heer J. Sauwens, Gemeenschapsminister van Openbare Werken en Verkeer, over het mobiliteitsbeleid in Antwerpen en omgeving ;

— gehoord het daarop door de Minister verstrekt antwoord ;

— gaat over tot de orde van de dag”.

De Raad zal zich daarover eveneens tijdens een volgende openbare vergadering moeten uitspreken.

Het incident is gesloten.

Interpellatie van de heer D. Vervae tot de heer G. Geens, Voorzitter van de Vlaamse Executieve, Gemeenschapsminister van Financiën en Begroting, de heer L. Waltniel, Gemeenschapsminister van Ruimtelijke Ordening en Huisvesting, de heer T. Kelchtermans, Gemeenschapsminister van Leefmilieu, Natuurbehoud en Landinrichting, en de heer L. Van den Bossche, Gemeenschapsminister van Binnenlandse Aangelegenheden en Openbaar Ambt, over het herinrichten van de Provincie Brabant en het kiesarrondissement Brussel-Hal-

le-Vilvoorde alsmede het scheppen van mogelijkheden voor de Vlaams Brabantse gemeentebesturen om de nieuwe verfransingspogingen en de verstedelijking van het Brabantse platteland af te wenden

Interpellatie van de heer L. Vanhorenbeek tot de heer L. Waltniel, Gemeenschapsminister van Ruimtelijke Ordening en Huisvesting, over een Vlaams en sociaal grondbeleid in Vlaams Brabant

Interpellatie van mevrouw N. Maes tot de heer P. Dewael, Gemeenschapsminister van Cultuur, de heer D. Coens, Gemeenschapsminister van Onderwijs, en de heer H. Weckx, Gemeenschapsminister van Volksgezondheid en Brusselse Aangelegenheden, over het beleid ten aanzien van Brussel als hoofdstad van de Vlaamse Gemeenschap en als cultureel uitstralingspunt van de Nederlandse cultuur

De Voorzitter : Aan de orde zijn de samengevoegde interpellaties van de heer Vervae tot Minister Geens, Waltniel, Kelchtermans en Van den Bossche over het herinrichten van de Provincie Brabant en het kiesarrondissement Brussel-Halle-Vilvoorde alsmede het scheppen van mogelijkheden voor de Vlaams Brabantse gemeentebesturen om de nieuwe verfransingspogingen en de verstedelijking van het Brabantse platteland af te wenden. van de heer Vanhorenbeek tot Minister Waltniel over een Vlaams en sociaal grondbeleid in Vlaams Brabant en van mevrouw Maes tot Minister Dewael, Coens en Weckx over het beleid ten aanzien van Brussel als hoofdstad van de Vlaamse Gemeenschap en als cultureel uitstralingspunt van de Nederlandse cultuur.

De heer Vervae heeft het woord.

De heer D. Vervae (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, mijnheer de Voorzitter van de Executieve, heren Ministers, collega's, mijn interpellatie zal handelen over de herindeling van de Provincie Brabant.

De Franse president Mitterand zei in het begin van deze maand in Bonn dat hij een snelle hereniging van

Duitsland voor mogelijk acht. Een bewijs temeer dat Europa in zijn oostflank alsmear meer beweegt. Vele Europese volkeren zullen tijdens het laatste decennium van deze eeuw ons aloude continent een — hopelijk — nieuwe en frisse textuur met democratische schriftuur meegeven, om het in artistieke termen uit te drukken.

En Mitterand voegde eraan toe : als de Duitsers één volk in één staat willen worden, dan moet dat op de wil van het Duitse volk berusten en dan kan niemand zich daartegen verzetten.

De link van deze redenering naar Vlaanderen is vlug gelegd. Tientallen jaren aan één stuk heeft ons volk met vallen en opstaan op haar zelfstandigheid getimmerd ; binnen België als het kan, buiten België als het moet. Geleidelijk aan komt het einddoel in zicht, volgens sommigen zelfs volgens een stil revolutionair scenario. Inderdaad, de eerste en tweede fase van de jongste staatsvorming leidden ons moeizaam en niet conflictloos naar een grotere zelfstandigheid.

Maar de aloude eisen van de Vlaamse Beweging, zoals de herindeling van de Provincie Brabant in een Vlaamse en een Waalse provincie, en de herindeling van het kiesarrondissement Brussel-Halle-Vilvoorde en Nijvel in een Vlaams en in een Waals, blijven tot vandaag onbeantwoord. De herindeling van de tweetalige kieskantons eveneens.

Over het Belgiëland regeert geen president, maar in Vlaanderen is wel een minister-president scherp op zijn roer : wat we zelf doen, doen we beter.

Wie of wat houdt de minister-president tegen om met groot gezag op deze tribune te verklaren, even lunkend naar Mitterand, dat Vlaanderen enkel één kan zijn als het Vlaams Brabant binnen zijn grenzen heeft gevat. Grenzen, die weliswaar open eh zonder blikvernuwing op de wereld van vandaag en morgen gericht zijn en blijven.

Een uitdrukkelijke vraag aan de minister-president : bent u bereid, na-

Vervaat

mens de Executieve en namens de Vlaamse Raad, te verklaren dat de derde fase van de staatshervorming ook de behandeling van dit drievoudig Vlaams eisenpakket moet bevatten ?

Wil de zelfstandigheidsevolutie van Vlaanderen vitaal verder gaan, Minister Van den Bossche, dan moet nu — onmiddellijk — puin worden geruimd op het bestuurlijk niveau van de Provincie Brabant. Op een steenworp van het jaar 2000 is het nog altijd mogelijk een volksgemeenschap van dit land zwaar te vernederen. Ter zake reeds een vraag — en ik vrees dat het een oratorische vraag is — wanneer en bij welke officiële instantie van de federale Regering zal de Minister zijn hoge invloed laten gelden om de Nederlandsonkundige Voorzitter van de Brabantse Provincieraad aan de dijk te zetten ?

Ik leg u nog een drietal andere voorbeelden voor, ditmaal inzake de compensatiepolitiek. Ik weet, Minister, dat u hierop geen gladder antwoorden zal verzinnen. Dat zou vanuit Brabant enkel maar afkeer wekken, want precies deze wafelijzerpolitiek heeft de financiële crisis in deze Provincie in de hand gewerkt.

Eerste voorbeeld, uit het leefmilieudomein : sedert 1987 heeft de Provincie aan de VWZ 479,1 miljoen frank betaald als bijdragen in de werkingskosten. Dit is bij decreet van de Vlaamse Executieve verplicht.

De Walen eisen echter compensaties, alhoewel ze dit geld niet nodig hebben, vermits de Waalse waterzuivering volledig door het Waalse Gewest betaald wordt. Nochtans werd sedert 1987 ter compensatie 492,8 miljoen frank ter beschikking gesteld van de Franstaligen. De compensatie wordt zelfs met 13,7 miljoen frank overgecompenseerd ! Over wat zij ermee zullen aanvangen heeft de Provincieraad zich niet uit te spreken !

Tweede voorbeeld, uit de culturele sector : de zogenaamde dotaties in de culturele sector worden al enkele jaren fifty-fifty verdeeld. Het Waalse potje is precies even goed gespijsd als het Vlaamse, correct tot hertoe.

Een stijging van de dotaties langs Vlaamse zijde, als gevolg van decretale verplichtingen in bij voorbeeld de bibliotheeksector — dit jaar plus 4,5 miljoen frank — moet echter onmiddellijk gecompenseerd worden door 4,5 miljoen frank in de Waalse pot te stoppen. Of ze dat geld ook zinnig kunnen besteden, mag niet gevraagd worden.

Dit geeft de Waalse deputés echter mogelijkheden om bij voorbeeld lokale culturele activiteiten, ook in de Rand, dus in Vlaams Brabant te subsidiëren.

Derde voorbeeld, uit het landbouwmidden : voorstellen om onder meer de hoofdzakelijk in Vlaams-Brabant gelegen proeftuinen beter te betoelagen, kunnen geen doorgang vinden omdat de Walen er geen baat bij hebben.

Het Landbouwcentrum van Overijse wordt in zijn ontwikkeling afgeremd, omwille van de zeer grote deficits van La Hulpe en Wavre, samen 26 miljoen frank, tegenover slechts 7,3 miljoen frank in Overijse.

Deze voorbeelden zijn zonneklare waarheid. Het tweeslachtige Brabant heeft derhalve historisch geleid tot een bestuursverbond van de drie nationale partijen, die, mede door de voortschrijdende federalisering, zijn uitgegroeid tot zes „nationale” partijen. De Bestendige Deputatie is vandaag een zeskoppig monster waarin unitaristen, neo-unitaristen, pseudo-federalisten en federalisten samen aan één tafel zitten.

U begrijpt het al, niet alleen een klunen bestuurders, maar ook democratie met veel spuitjeslucht.

Drie vragen aan de Minister van Binnenlandse Aangelegenheden en Openbaar Ambt.

1. Bent u bereid in afwachting van de splitsing van de Provincie Brabant de volledige opsplitsing uit te voeren volgens een overeen te komen verdeelsleutel van de provinciale begroting en rekening en dit voor alle sectoren op het vlak van personeels-, werkings- en investeringsuitgaven ?

2. Bent u bereid in afwachting van

de splitsing van de Provincie Brabant in samenwerking met uw Waalse collega een commissie in het leven te roepen — liefst binnen de Provincieraad — om de splitsing van Brabant concreet uit te werken om aldus een afgewerkt dossier aan de federale wetgever over te maken, dit ten nutte van de speciale commissie van de derde fase van de staatshervorming ?

3. Bent u bereid in afwachting van de splitsing van de Provincie Brabant de Conferentie van de Vlaamse Mandatarissen alsnog uit te breiden met vertegenwoordigende mandatarissen uit de Brabantse Provincieraad en uit de Vlaams-Brabantse gemeenteraden ?

Ik ben en blijf er immers van overtuigd dat de Conferentie van Vlaamse Mandatarissen de zes randgemeenten in hun specifieke problematiek isoleert, wat slecht is voor de faciliteitengemeenten. Er zou net het tegenovergestelde moeten gebeuren. De zes randgemeenten zouden door deze Conferentie meer aansluiting moeten krijgen met de andere Vlaamse gemeenten.

Een tweede deel van mijn interpellatie handelt over de mogelijkheden voor de gemeentebesturen om een beter en doeltreffender Vlaams beleid te voeren. Minister Van den Bossche, u kan maandelijks vaststellen dat ik het gegeven van de taalhomogeniteit van Vlaams Brabant over-eind probeer te houden door u allerhande voorstellen voor te leggen.

Ik wil dit vandaag opnieuw doen. Aan het einde van vorige maand citeerde collega Suykerbuyk uit de Gazet van Antwerpen van 23 oktober 1989 een paginagroot artikel van journalist Guido Tastenhoye met foto's van Guy Puttemans, met als titel „Nederlandse woonvergunning zou Vlaams randgebied veilig stellen”. Tastenhoye schreef in zijn inleiding : „De gemeentebesturen van een aantal Vlaamsbrabantse gemeenten rond Brussel zoeken zich het apezuur naar middelen om verstedelijking, verfransing en krankzinnig hoge woningprijzen in te dijken. Zonder veel vrucht. Nochtans reiken de Nederlanders reeds jarenlang voor gelijkaardige problemen een oplossing

Venaet

aan in de vorm van een woonvergunningssysteem". Einde citaat.

Inderdaad, de Nederlandse gemeente Groesbeek nabij Nijmegen kampte aan het einde van de jaren zeventig met een groot tekort aan betaalbare woningen voor de eigen bevolking.

Autochtone Groesbekenaren moesten noodgedwongen de gemeente verlaten. Dat kon zo niet blijven duren vond het gemeentebestuur en het deed het tij keren door invoering van een strenge vestigingsregeling.

De suggestie van Tastenhoye is lang niet gek. Hij zegt immers terecht dat het in de mogelijkheid van de Vlaamse Raad ligt per raamdecreet een soortgelijke vestigingsregeling voor onze gemeenten uit te werken, analoog dus met de Nederlandse woonruimtetwet van 1984, gebaseerd op de wet van 1947.

Vraag aan de minister-president en aan de Minister van Ruimtelijke Ordening en Huisvesting. Bent u bereid naar Nederlands model een initiatief te nemen vanuit de Executieve, dus over de partijgrenzen heen, om een ontwerp van decreet houdende de regeling van de woonruimte samen te stellen met behulp van een op te richten speciale commissie ad hoc op te richten ?

Collega's, als ik een zeker belang aan deze interpellatie mag hechten dan vind ik dit het belangrijkste onderdeel. Vele gemeenten, vooral deze in Vlaams Brabant gelegen, zouden een beroep kunnen doen op dit raamdecreet om de verfransing en de verstedelijking tegen te houden. Zeker zouden dan zeer goed bedoelde, maar minder efficiënte, wettelijke schikkingen, zoals in Overijse, overbodig blijken.

In een derde deel van mijn interpellatie spreek ik over een vernieuwde ruimtelijke ordening in Vlaams Brabant. Begin september van elk jaar gordelen duizenden Vlaamse wandelaars en fietsers rond het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest. Ze proeven ongetwijfeld een mengeling van gevoelens rond actieve groenbeleving

en zoiets als een symbolische Vlaamse omsingeling van een, ondanks alle tweetalige statuten, frankofoon bolwerk.

Telkens wordt er voedsel gegeven aan de idee dat er rond Brussel een echte groene gordel zou bestaan, zoals dat trouwens voor verschillende Europese steden het geval is. Dat is een grove, collectieve dwaling.

In het reeds eeuwenlang intensief gebruikte Vlaams Brabantse landschap zijn ongerepte of ongeschonden natuurlijke situaties zelfs niet meer aan te treffen.

Zowat elke vierkante meter draagt sporen van menselijke activiteit : van de boer, de tuinman, de **wegenbouwer**, de recreant, de huizenbouwer, de verkavelaar, de stedebouwer en de speculant. Het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest, quasi centraal gelegen op het Brabantse grondgebied, is daarvan één van de grote oorzaken. Het Brussels urbaan-industrieel milieu heeft inderdaad op snelle en onomkeerbare wijze het Vlaams Brabantse landschap bijzonder kwetsbaar gemaakt.

De invloed van de stedelijke leefwijze begint bij de stadsrand en dringt door tot ver in het landelijk gebied Vlaams Brabant, via lintbebouwing, tot aan steden in de tweede rand zoals Leuven, Vilvoorde, Mechelen, Aalst, Ninove, Halle. Aldus bestaat er rond Brussel een zeer brede stedelijke invloedssfeer. Het is precies dit brede en uitgestrekte gebied, dat zowel grenst aan de bebouwde kom van Brussel als aan de half-natuurlijke landschappen, zoals de Witlofstreek, het Hageland, het Land van **Asse**, het Pajottenland, de streek van **Zenne** en Zonieën en de Druivenstreek, waar de randstadgroenstructuur moet worden ontwikkeld. Ik verwijs hier dus duidelijk naar het gekende Nederlandse scenario.

Wij die dachten dat met de **federalisering**, met de regionalisering van deze materies, nieuwe planologische kansen zouden worden aangegrepen, zijn bedrogen uitgekomen.

Het is dus de hoogste tijd dat we in Vlaanderen iets ondernemen om dit

erbarmelijk gebrek aan visie weg te werken, willen we tenminste in 1992 en daarna in Europa niet helemaal ruimtelijk voor schut staan.

Voor het welzijn van de nake & smeltkroes der volkeren is een groene gordel gewoon onmisbaar : noblesse oblige.

De verouderde ruimte-inrichting volgens zones moet worden verlaten voor een dynamische structuurplanning zodat de randstadgroenstructuur, ongehinderd in zijn vele facetten, vanuit de basis kan groeien. Uiteraard gebeurt dit proces met inspraak en medezeggenschap van de burger, bijvoorbeeld geconcretiseerd in de randstadraad waar de hand-in-handpolitiek van onze gemeentebesturen vrij vlug als zeer positief voor land, landschap, taal en volk zal worden ervaren.

Een eerste vraag is gericht aan de Minister van Ruimtelijke Ordening en Huisvesting en aan de Minister van Leefmilieu, Natuurbehoud en Landinrichting. Welke initiatieven zullen de Ministers nemen in samenspraak met de Staatssecretaris van Landbouw uit de federale Regering en met de heer Désir, Minister in de Brusselse Executieve, om het landelijk gebied in Vlaams Brabant veilig te stellen, enerzijds door aan de verstedelijking beperkingen op te leggen, en anderzijds door het versterken van de functies van het landelijk gebied ?

Ten tweede, is de Minister van Leefmilieu, Natuurbehoud en Landinrichting bereid inzonderheid de Brabantse gemeentebesturen de verplichting op te leggen in onderlinge afspraak en samenwerking een inventaris ter bescherming en onderhoud van de kleine en lineaire **landschapselementen** op te maken ?

Ten derde, zal de Minister van Ruimtelijke Ordening en Huisvesting dringend initiatieven nemen om — via een werkgroep ad hoc — de verouderde ruimte-inrichting volgens zones van het Gewestplan van 1977 om te buigen tot een dynamische structuurplanning naar model van de randstadgroenstructuur in Nederland ? (*Applaus bij de VU*)

De Voorzitter : De heer Vanhorenbeek heeft het woord.

De heer L. Vanhorenbeek (op de tribune): Mijnheer de Voorzitter, Brussel maakt zich op als hoofdstad van de Europese Gemeenschap. Dit internationale perspectief zal ongetwijfeld de economie van onze hoofdstad en haar hinterland ten goede komen. De uitdagingen van deze toekomst zijn groot en, als wij niet uiterst attent zijn, wordt onze cultuur door het Frans-Duits-Engels-geweld in het Europa na 1992 van de kaart geveegd, waarschuwde Professor Janssens bij de opening van het academiejaar aan de UFSAL.

Inderdaad, deze internationale ontwikkeling heeft zijn schaduwzijden voor Vlaams Brabant op sociaal, cultureel en politiek vlak. Deze internationalisering mag geen bedreiging worden voor onze Vlaamse identiteit.

De overdreven inwijking van Franstaligen en kapitaalkrachtige vreemdelingen, Eurocraten, NAVO-mensen en werknemers van multinationale ondernemingen, dreigt de homogeniteit van Vlaams Brabant teniet te doen.

De volgende cijfergegevens inzake de ingeschreven EG-ambtenaren in Vlaamsbrabantse gemeenten spreken voor zichzelf : in de gemeente Tervuren is 17 procent van de bevolking, of 3.284 personen afkomstig uit een EG-lidstaat ; in Overijse is dat 15 procent of 3.544 personen ; in Sint-Genesius-Rode en Wezembeek-Oppem 12 procent of 3.539 inwoners.

In Vlaams-Brabant betekent dit een EG-inwijking van ongeveer 3 procent, hetzij ongeveer 28.000 personen.

Wij willen ons Vlaams-zijn behouden en dit impliceert, voor alle inwijkelingen in Vlaams-Brabant, een bereidheid tot integratie en respect voor onze Vlaamse eigenheid. Er moet uitgegaan worden van het wederkerigheidsbeginsel en het territorialiteitsprincipe. Het wederkerigheidsbeginsel houdt in dat een Vlaming die emigreert naar een ander gebied zich moet aanpassen aan de heersende ge-

woonten en eigenheid van de regio, zonder dat hij daarbij zijn Vlaamse identiteit verliest. Dit hoort ook zo voor een anderstalige die in Vlaams Brabant komt wonen. Wij doen niet aan xenofobie of racisme, maar vragen een integratiebereidheid en respect voor de Vlaamse eigenheid door de anderstaligen.

De toepassing van het territorialiteitsbeginsel biedt de beste waarborg voor een duurzame pacificatie van de taalgrens.

Brussel is op slot en beperkt tot 19 gemeenten.

Elke poging tot afdwingen van faciliteiten of tot uitbreiding van Brussel getuigt van een invasiementaliteit en een schending van de rechten van een volk en een gemeenschap. De eerbiediging van het statuut van de eentalige Vlaamse gemeenten vormt de kerngedachte van het Vlaams beleid.

Omwille van de goede ligging en het landelijk groen karakter van Vlaams Brabant neemt de verstedelijkingsdruk en de daarmee gepaard gaande verfransing vanuit de hoofdstad Brussel steeds toe.

Door de inwijking van kapitaalkrachtige vreemdelingen swingen de grond- en huurprijzen de pan uit.

Door de pijlsnelle en felle stijging van deze grond- en huurprijzen komt het recht op wonen in eigen gemeente of regio voor vele jonge Vlaamsbrabanders ernstig in het gedrang : jonge gezinnen slagen er niet meer in een betaalbaar stuk grond of huis te verwerven.

Individueel zijn niet opgewassen tegen de kapitaalkracht van buitenlandse en internationale organisaties of speculanten.

Nochtans staat het recht op wonen ingeschreven in het Universeel Verdrag van de Rechten van de Mens, meer bepaald in artikel 25. Dat wil zeggen dat ook een Vlaming recht op wonen heeft.

Om redenen van sociale rechtvaardigheid dient de overheid corrigerend in te grijpen in de immobielmarkt. Sociale woningbouw alleen

kan niet meer voldoen aan de behoeften.

Er is nood aan een vestigingsbeleid dat rekening houdt met de woonbehoeften van de autochtone bevolking zodat aan een verdere uitwijking van jonge Vlamingen een halt kan worden toegevoerd.

Door de inwijking van kapitaalkrachtige vreemdelingen ontstaat er een golfbeweging over Vlaams Brabant, die verder uitdeint vanuit de Brusselse rand tot in Leuven.

De grondspeculanten en immobielagentschappen — en het is spijtig dat onze vrienden van de PW nu massaal afwezig zijn — wrijven in hun handen en buiten deze evolutie uit, ten nadele van de eigen bevolking.

De Vlaamsbrabanders die op woningjacht zijn, zien zich met hun rug tegen de muur geplaatst. De vraag overtreft niet alleen het aanbod, maar ook het vinden van een betaalbare woning is een frustrerende en bijna onmogelijke opdracht in de regio Brussel-Leuven.

Een Eurocrat of een andere kapitaalkrachtige vreemdeling, kan immers, omwille van zijn hoog salaris, vlot het dubbele neertellen om een woning te huren of te kopen, waardoor de prijzen op de immobielmarkt als een raket de hoogte inschieten.

De marktactiviteit op de markt der verkopeningen te Brussel is, vergeleken met 1982, met nagenoeg 85 ten honderd toegekomen. De prijzen stegen voor deze periode reeds met 31 ten honderd.

Vooraf grote woningen en appartementen kennen een ware prijsexplosie.

Voor grote woningen steeg het prijsniveau, in vergelijking met 1982, met 69 ten honderd. Het gemiddelde prijsniveau voor appartementen ligt, ten opzichte van 1986, meer dan tweemaal zo hoog.

In het arrondissement Leuven kent men een gelijkaardige trend. Om een huis te kopen moet je al 30 ten honderd meer neertellen ten opzichte

Vanhorenbeek

van 1985. In de agglomeratie Leuven bedraagt dit zelfs 54 ten honderd ! Ook voor de appartementen merken we hier een forse stijging van de vraag en een globale prijsstijging van 25 ten honderd.

In Tervuren bij voorbeeld zijn de prijzen op de immobiliënmarkt op één jaar tijd verdubbeld !

In sommige gevallen wordt er door sluwe speculanten eigendommen aangekocht om dadelijk met een stevige winst te worden doorverkocht.

Wanneer de doorverkoop onder bepaalde omstandigheden en binnen de drie maanden gebeurt, betaalt de doorverkoper slechts 20 ten honderd van de normale registratierechten. Er wordt dus een flinke stuiver aan verdiend.

Niet alleen de verkoopprijzen kennen een prijsstijging ook de huurprijzen nemen een hoge vlucht.

Vele buitenlanders blijven immers slechts een bepaald aantal jaren in Brussel werken en zijn dus eerder geneigd te huren.

De prijsstijging grenst soms aan het ongeloflijke.

Voorbeelden daarvan zijn legio.

In Sint Joost-ten-Node betaalde men vorig jaar 8.000 frank voor een kamer van 4 op 4, dit jaar 10.000 frank. Een appartement met twee slaapkamers in het Leuvense waarvoor je twee jaar geleden 13.000 frank huur per maand betaalde, wordt dit jaar vlot verhuurd voor 17.000 tot 20.000 frank.

Door de opgedreven huur- en grondprijzen kan de eigen Vlaams Brabantse bevolking nog nauwelijks een betaalbaar stuk grond of woonst vinden in eigen streek en zijn ze genoodzaakt om uit te wijken naar verdere gelegen woongebieden met alle gevolgen van dien : verbreking van de socio-culturele banden met de eigen gemeente en hogere vervoersonkosten om het werk te bereiken.

Om de veelal jonge mensen die op huizenjacht zijn, te beschermen tegen

overdreven prijzen en om de Vlaamse cultuur- en taalhomogeniteit te vrijwaren, dringen een aantal maatregelen zich op. Het voeren van een Vlaamsgericht grond- en huisvestingsbeleid is noodzakelijk.

Onder invloed van de recente sociaal-economische verschuivingen is de Vlaamse Gemeenschap verplicht om de eigen Vlaamse bevolking positief te discrimineren : zonder beleidsmaatregelen met het oog op een sociale correctie van de immobiliënmarkt zullen in de toekomst enkel nog kapitaalkrachtige inwijkelingen grond of een woning kunnen verwerven in onze aantrekkelijke regio.

De gemeentebesturen van een aantal Vlaamsbrabantse gemeenten zoeken als gek naar middelen om de verstedelijking, verfransing en krankzinnig hoge woningprijzen in te dijken. Zonder veel succes trouwens.

Een woongebied is echter niet alleen de taak van gemeenten, maar ook een taak voor de Vlaamse Gemeenschap.

In Nederland is er reeds jaren een oplossing voor gelijkaardige woningnoodproblemen, met name het woonruimtedecreet en het woonvergunningssysteem naar Groesbeeks model. Net als sommige streken in Nederland is de verstedelijking en de grote nood aan betaalbare grond- en woningprijzen in het Vlaamse gebied rond Brussel vooral een sociaal probleem. Alleen komt daar voor ons nog een taalprobleem bovenop omdat de inwijkelingen die de woningnood voor de plaatselijke bevolking veroorzaken, anderstaligen zijn, vooral Franstaligen uit Brussel en Europese onderdanen die in Brussel werken, maar er niet willen wonen. Zij zijn niet alleen verantwoordelijk voor deze prijzenescalatie op de woningmarkt, maar bovendien wensen zij zich in vele gevallen niet aan te passen aan taal en aard van de gemeente.

De echte problemen in het voorstedelijk gebied van Brussel, waar ook Leuven begint bij te horen, zijn van sociaal-economische en ecologische aard.

Een woonvergunningssysteem volgens Groesbeeks model zou veel verhelpen. De vergunning is gebaseerd op economische en maatschappelijke criteria. De bestaande woningvoorraad, de toekomstige nieuwbouw als de aanwezige en nog beschikbaar komende bouwterreinen, worden zoveel mogelijk ten behoeve van de eigen bevolking benut.

De Nederlandse woonruimtetwet is in wezen een schaarstewet, bedoeld om in tijden van woningschaarste een zo rechtvaardig mogelijke verdeling van de woonruimte te bereiken.

In afwachting van zulk een woonruimtetwet, kunnen er reeds andere stappen ondernomen worden, zoals de oprichting van een grondregie en degelijke structuurplanningen op het gebied van de huisvesting.

Het aanbieden van betaalbare bouwgronden en woningen aan de eigen Vlaamsbrabantse bevolking zal een absolute prioriteit moeten worden in een goed uitgebalanceerd grond- en huisvestingsbeleid.

Woonst in eigen streek is geen inhoudsloze slogan, maar een noodkreet van vele, voornamelijk jonge, Vlaamsbrabanders !

Ik zou dan ook aan de Minister het volgende willen vragen.

1. Welke maatregelen worden voorzien opdat de Vlaamsbrabantse gemeenten een eigen Vlaams grond- en huisvestingsbeleid zouden kunnen voeren ?
2. Welke principes worden vooropgesteld in de visie van de Vlaamse Executieve betreffende een verantwoorde ruimtelijke ordening in Vlaams Brabant ?
3. Welke maatregelen heeft de Vlaamse Executieve getroffen om de ongrondwettelijke inmengingspolitiek van de Franstalige Executieve in de Vlaamsbrabantse gemeenten, vooral de rand- en taalgrensgemeenten, ongedaan te maken ?
4. Welke steun zal de Vlaamse Executieve verlenen aan de gemeentebesturen in Vlaams Brabant om een

Vanhorenbeek

Vlaams en sociaal grondbeleid te kunnen voeren? (*Applaus bij de VU*)

De Voorzitter : Mevrouw Maes heeft woord.

Mevrouw N. Maes (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter van deze Raad, mijnheer de Voorzitter van de Vlaamse Executieve, heren Regeeringsleden, collega's, dit is een drievoudig offensief vanwege de VU-fractie. Ik zal het niet hebben over Vlaams Brabant zoals zijn twee collega's maar over Brussel en dat is niet zo gewoon voor niet-Brusselaars. Misschien is het wel heel belangrijk dat we dat veranderen. (*Applaus van de heer Garcia*)

Sinds de Antwerpse burgemeester Craeybeckx de slogan lanceerde : „Vlaanderen laat Brussel niet los” is heel wat gebeurt. (*Onverstaanbare onderbreking in de zaal*)

Ook op het institutionele vlak werd duidelijk bevestigd dat de Vlamingen te Brussel tot dezelfde Gemeenschap behoren als de andere Vlamingen, met een Vlaamse Gemeenschapscommissie als een vooruitgeschoven post, op het front, een bruggehoofd heeft Minister Weckx ooit gezegd. De bevordering van de Nederlandse cultuur in Brussel was trouwens vanaf de eerste grondwetsherziening in 1971 opgedragen aan de NCC onder de verantwoordelijkheid van de Cultuurraad, later de Vlaamse Raad, terwijl de plaatsgebonden materies onder het centrale gezag ressorteerden. Eerlijkheidshalve moeten wij eraan toevoegen dat het centrale gezag er niet veel van terecht heeft gebracht en eigenlijk weinig aandacht aan Brussel besteedde.

Nu wordt Brussel als een stadsgewest bestuurd door de Vlamingen en de Franstaligen samen. In de praktijk werd door de NCC vooral aandacht besteed aan het Nederlandstalig onderwijs en aan het Nederlandstalig samenlevingsverband van Vlamingen omdat de Brusselse gemeenten op dat punt verstek lieten gaan. Inzake de culturele belangenbehartiging van de Nederlandstaligen in Brussel moest er aan een soort van substitutie

worden gedaan. Ik wil het vandaag echter niet alleen daarover hebben. Brussel is meer dan dat. Het is niet alleen een grote stad met een belangrijke Vlaamse bevolkingsgroep van 300.000 Nederlandstaligen, de belangrijkste Vlaamse bevolkingsgroep in multiculturele omgeving naast de Franstaligen en de diverse groepen van andere nationaliteiten.

Brussel is ook de hoofdstad van de Vlaamse Gemeenschap, waarvan het cultuur-historisch verleden steeds verbonden is geweest met de geschiedenis van de Nederlanden. Bovendien moet Brussel als een multiculturele stad met een Europese functie en een internationale uitstraling ook een uitstalraam zijn voor onze Nederlandse cultuur.

Brussel blijft de hoofdstad van een bondstaat met twee volkeren waarin de Nederlandssprekenden de meerderheid vormen en waar de hoofdstad een schakelfunctie zou moeten hebben. Van deze meervoudige functie is men zich zowel te Brussel als in het Vlaamse land te weinig bewust. De Vlaamse Executieve heeft haar verantwoordelijkheid te veel afgewenteld op de Nederlandse Commissie voor Cultuur en op de nationale Regering met het institutioneel probleem als alibi om niet al te veel te moeten doen. Zij werd nauwelijks gesanctioneerd door de Vlaamse kiezers die Brussel bij voorkeur zien als een vreemde, nogal vijandige stad, waar Vlamingen naartoe pendelen maar er liever niet wonen. Een stad waarin zij niet thuis zijn.

Deze houding van Vlaanderen leidde tot een defensieve strategie, die wij dringend moeten verlaten.

De dagdagelijkse rol van verzet tegen de verfransing werd overgelaten aan de Vlamingen te Brussel.

Vlaanderen moet met een vanzelfsprekend bewustzijn zijn plaats in Brussel innemen en ten opzichte van Brussel een positieve houding aannemen.

Deze interpellatie wil daartoe bijdragen. De Brusselse Vlamingen zijn onze vooruitgeschoven stelling. Zij vormen een minderheid in Brussel maar



Met een juridisch scenario kunnen wij vanuit onze autonomie optreden om het behoud van de identiteit van de gemeenten en die in Vlaams Brabant in het bijzonder, te verzekeren, be-toogde Raadsondervoorzitter H. Suykerbuyk (CVP)

zij hebben, in tegenstelling tot andere minderheden, macht. Wij moeten ons hiervan bewust zijn en hen sterk maken en steunen.

Hoe staat het met Brussel als samenlevingsgemeenschap van Nederlandssprekenden? De demografische evolutie is niet bijster gunstig. Op 10 gebouwen is er slechts een Nederlandstalige.

Uit een recent sociologisch en historisch onderzoek is gebleken dat de Vlaamse sociaal-culturele verenigingen een belangrijke rol hebben gespeeld bij het overleven van de Vlaamse gemeenschap te Brussel, vooral tijdens de moeilijke naoorlogse jaren. Het wekt dan ook geen verwondering dat de Nederlandse Commissie voor Cultuur sedert haar oprichting in 1971 niet alleen veel aandacht heeft besteed aan het onderwijs maar ook aan het verenigingsleven. Het beleid bleef dan ook grotendeels — misschien wel te veel — beperkt tot het verlenen van subsidies aan de bestaande verenigingen. De NCC speelde ook een belangrijke rol in de uitbouw van een net van trefcentra. Bovendien werden overkoepelende

Maes

structuren opgericht en een net van kinderkribben en peuterspeelplaatsen werd uitgebouwd. Ook de organisatie van speelpleinen en de oprichting van een kinderboerderij moeten in deze context worden gezien.

De concrete uitwerking van dit alles leidde tot de oprichting van een hele reeks vzw's die grotendeels afhankelijk waren van de toelagen die hen door de NCC werden verleend. De controle liet soms wel te wensen over.

Dit beleid moet wellicht worden bijgestuurd. De oprichting van de Vlaamse Gemeenschapscommissie in het kader van de huidige staatsherforming biedt daartoe een goede gelegenheid. Ongetwijfeld zullen een aantal nieuwe zaken kunnen worden uitgebouwd. Thans komt het echter niet zozeer aan op een kwantitatieve uitbouw maar veeleer op een kwalitatieve verdieping en valorisatie, het zinvol invullen van een aantal leemten en het formuleren van een doeltreffend antwoord op nieuwe uitdagingen. Het ontbreken van een volwaardig cultureel centrum voor de Nederlandse cultuur, al dan niet met gespreide infrastructuur, is een van die leemten.

De aanwezigheid van een cultureel centrum zou de kwaliteit van het aanbod kunnen ten goede komen.

Een tweede probleem is dat van het onderwijs.

Heren Ministers, vaak wordt hier gezegd dat het onderwijs in Brussel het goed stelt. Dat is slechts gedeeltelijk waar. Als we naar de getallen kijken dan gaat het schijnbaar goed, althans met het basisonderwijs. Sinds de laatste tien jaar gaat het met het basisonderwijs beduidend beter wat het schoolbezoek betreft. Het aantal vestigingsplaatsen daarentegen gaat licht achteruit. Met het secundair onderwijs is het dramatisch gesteld. Er is een zeer sterke achteruitgang onder meer van het Gemeenschapsonderwijs van niet minder dan 1.000 leerlingen, namelijk van 3.600 naar 2.600 eenheden.

Met de andere secundaire netten is het niet beter gesteld, al gaat het niet zo slecht als met het Gemeenschapsonderwijs. Maar ook het basisonderwijs heeft problemen; de voortdurende toeloop van kinderen uit homogene Franstalige of tweetalige gezinnen — nu al 47 procent van de totale onderwijsbevolking in het Nederlands Basisonderwijs — scheidt problemen. De toename van het aantal allochtone kinderen, zij het dat deze toename minder uitgesproken is, namelijk 12,2 procent, stelt ook problemen. Door de aanwezigheid van de anderstaligen in deze scholen krijgen de jonge Vlamingen minder de kans hun eigen taal op de beste manier aan te leren en dreigen de anderstaligen terecht te komen in een situatie waarbij zij noch hun eigen taal, noch het Nederlands op voldoende wijze aanleren. Voor de leeraars tenslotte wordt het steeds moeilijker het hoofd te bieden aan de aanpassingsproblemen.

Initiatieven die oplossingen trachten te bieden voor de hoger geschetste problemen, zoals projecten in verband met bicultureel onderwijs, taalonderricht voor migranten, elkaar ontmoetend-onderwijs, verdienen meer steun en aandacht.

Deze initiatieven steunen voornamelijk op vrijwilligerswerk, maar vooral voor het project Coördinatie Nederlands voor Migranten, dat zo'n 1500 cursisten telt, maar slechts twee vaste medewerkers ter beschikking heeft. Ik ben er ook door geschrokken.

Maar wat stellen wij vast? De dotatie die de Vlaamse Gemeenschapscommissie ontvangt van de Vlaamse Regering bedraagt slechts 1/1000 van de totale begroting van de Vlaamse Gemeenschap.

Hoe wil men dan in 's hemelsnaam ruimte scheppen voor een offensief beleid, nodig om de Vlaamse identiteit in Brussel te behouden en te versterken, zeker als straks Brussel de hoofdstad van Europa wordt.

De Minister van Onderwijs heeft mij een antwoord beloofd en ik hoop dat hij deze vragen nog eens extra onder ogen zal krijgen. Graag vernam ik in welke mate hij reeds concrete initia-

tieven heeft genomen in verband met wat in het Vlaamse Regeerakkoord te lezen staat over Nederlandstalig onderwijs in Brussel. Meer in het bijzonder zou ik willen vernemen welke maatregelen hij neemt om de problemen die voortvloeien uit onderwijs in klassen met een groot aantal anderstaligen, op te lossen. Zal de vorming en de navorming van de leerkrachten rekening houden met deze belangrijke opdrachten?

Ik heb reeds mijn grote zorg uitgesproken over het secundair onderwijs. Blijkbaar is hier niet de toevloed van Franstaligen of anderstaligen de realiteit, maar het aantal leerlingen dat stelselmatig daalt, net als het aantal vestigingen. Wat is men van zins in Brussel? Straks hebben wij in Brussel, dat ooit zo'n glorierijke Vlaamse atheneum telde, nauwelijks nog één over. Het aantal fusies kan wel een troost zijn voor mensen die op die manier promotie maken, maar uiteindelijk is dit geen oplossing. Wij moeten het aantal vestigingen behouden, zoniet dreigen wij een aantal haarden van culturele uitstraling in Brussel te verliezen.

Ook voor het hoger onderwijs stellen zich problemen. Het aanbod van kwaliteitsonderwijs is één van onze grootste uitdagingen. Een aantal instellingen van het hoger onderwijs zijn voortgekomen uit afsplitsingen van oorspronkelijk Franstalige instellingen. Nog steeds voelen zij zich het kleine broertje in het geheel. Vaak zijn de omstandigheden waarin zij moeten werken alles behalve optimaal en zij moeten nochtans kwalitatief kunnen concurreren in objectief ongunstige omstandigheden. Ik denk aan het voorbeeld van het Hoger Rijksinstituut voor Toneel en Cultuurspreiding en in het bijzonder aan het hoger kunstonderwijs. Het Koninklijk Conservatorium slaakt al jaren noodkreten over de erbarmelijke omstandigheden waarin het moet werken. In de Nederlandse pers verschenen artikelen over de armoedige voorzieningen van de nochtans merkwaardige bibliotheek. Deze toestand blijft bestaan en wij vrezen dat het kunstonderwijs met de hervorming van het hoger kunstonderwijs een definitieve klap zal krijgen omdat de

Maes

Franstalige concurrentie, die zelfs geen inschrijvingsgeld moet vragen. zich duidelijk zal laten gelden.

In het verleden heeft de invoering van het inschrijvingsgeld geleid tot een dramatische vermindering van het aantal leerlingen in het kunstonderwijs met beperkt leerplan. Het heeft zich van deze klap hersteld maar een verdubbeling van het inschrijvingsgeld zal wellicht eenzelfde effect hebben.

Mijnheer de Voorzitter, ik wilde spreken over de uitdaging op het vlak van de migranten. Laten we duidelijk zijn met betrekking tot onze doelstelling. Het is jammer dat diegenen die beweren belangstelling te hebben voor dit probleem, hier niet aanwezig zijn. Met integratie bedoelen wij iets anders dan assimilatie en ook iets anders dan segregatie. Ons beleid moet erop gericht zijn, de alloctonen de gelegenheid te geven zichzelf te zijn en zich vanuit hun wortels aan onze gemeenschap aan te passen. Wij wensen niet dat zij zich in onze gemeenschap als een apart lichaam zouden voelen, of er zich zo in zouden gedragen. De derde opdracht ligt op het vlak van de versteviging van de banden tussen Vlaanderen en Brussel. Hierover staan behartenswaardige zaken in het Regeerakkoord. Rekening houdend met het late uur zal ik ze niet citeren. Wij hebben niet alleen nood aan de inplanting van administratieve complexen maar ook aan Vlamingen die in Brussel blijven wonen. Als ik in de statistieken lees dat 47 procent van de Nederlandstaligen hier weg willen, is dit dramatisch en moet er aan deze stadsvlucht iets worden gedaan. Niettemin zijn alle waarnemers ervan overtuigd dat onder invloed van de Vlaamse Gemeenschap het Nederlands en de Nederlandse cultuur zienderogen aan prestige winnen. Steeds meer Fransstaligen leren Nederlands. Wij moeten het prestige van de Nederlandse cultuur in België en Nederland hier tonen en versterken door er in Brussel een uitstalraam voor te creëren, door te maken dat de Nederlandse cultuur in deze internationale stad op een manifeste en kwaliteitsbewuste

manier aanwezig is. Ik meen dat een cultureel centrum daaraan iets kan doen. Prestigieuze manifestaties, die aanvankelijk vooral in Franstalige handen waren, bijvoorbeeld de Koningin Elisabethwedstrijd, naast nieuwe manifestaties zoals Malle-munt, bieden de mogelijkheid om in Vlaanderen een nieuw en beter imago van Brussel te creëren. Wij moeten erop toezien dat Brussel het beeld biedt van een stad waarin de Nederlandse cultuur op een vanzelfsprekende wijze aanwezig is en zich toont en durft naar buiten bewegen zonder problemen.

Een van de meest trieste zaken van de afgelopen jaren tenslotte is de barbaarse verwaarlozing van de monumenten en de getuigen van ons eigen cultuurhistorisch erfgoed in Brussel. Ieder van ons bezoekt musea en kastelen bij toeristische uitstappen. Overal staan wij in bewondering voor wat in deze Nederlandse, Brabantse stad aan cultuurgoederen werd tot stand gebracht.

In deze stad zelf staan ze te verloederen. De musea hebben geen centen. Wij hebben geen middelen om de museologische collecties te bestuderen en naar buiten te brengen. Een groot deel van de Vlamingen weet niet eens wat er in Brussel allemaal te zien is. We moeten naar een buitenlands museum gaan om te horen hoe belangrijk Brussel wel is geweest als centrum van de Nederlandse cultuur. Dit moet veranderen. Mede uit zelfrespect moeten wij Brussel als Nederlandse stad leren valoriseren en leren kennen. Ik heb hier een aantal suggesties maar wegens tijdsgebrek zal ik ze nu niet naar voren brengen. Er moet een dienst voor cultuurpromotie tot stand worden gebracht. Daar kan misschien de Gemeenschapsminister iets aan doen. Er moet voor gezorgd worden dat Vlaanderen Brussel begint te kennen als hoofdstad, ook als hoofdstad van de Vlamingen en van de Nederlandse cultuur.

Ik wens uitdrukkelijk te stellen dat de diensten moeten worden uitgebouwd als diensten van de Vlaamse Gemeenschap. er mee moeten verbonden blijven en niet als een soort

afzonderlijke entiteiten moeten bestaan die gerund worden door de Brusselse Executieve. Over deze zaak zal binnenkort nog moeten worden gesproken. Want, wat wij horen, ook van de Ministers van bevriende partijen, is niet altijd geruststellend. Het is toch flagrant dat van overheidswege nog nooit werd gezorgd voor een publikatie die Brussel aan de buitenlanders kenbaar maakt als een eeuwenoud centrum voor Nederlandse cultuur. Alles wat op dat vlak is gebeurd, werd gedaan door VZW's. Het bewustzijn dat Brussel een Zuidnederlandse, Brabantse stad is, moet niet leiden tot nostalgie maar tot toekomstgericht handelen. Morgen nog meer dan vandaag, zal Brussel een Europese en een internationale stad zijn, een knooppunt, een ontmoetingsplaats. De ontwikkeling van die multiculturele stad maakt deel uit van de geschiedenis van de Nederlanden. Ook morgen zal de Nederlandse cultuur een levendige aanwezigheid moeten zijn. Het zou van provincialisme getuigen en van kortzichtigheid het belang van Brussel voor Vlaanderen en van Vlaanderen voor Brussel niet in te zien. Er is duidelijk een behoefte aan een aparte zorg voor Brussel, aan een Brussels luik in elk decreet, aan een Brusselse cel in alle onderdelen van de Vlaamse administratie en aan coördinatie binnen de Vlaamse Regering van het beleid dat ten aanzien van Brussel wordt gevoerd. Deze coördinatie met de leden van de Brusselse Executieve en met de Vlaamse Gemeenschapscommissie moet de band met de Vlamingen in en buiten Brussel verstevigen.

Er valt nog veel te zeggen, mijnheer de Voorzitter, maar wij zijn zinnens het „Vlaanderen laat Brussel niet los” tot meer te maken dan een frase. Wij hopen daarbij op de daadwerkelijke, offensieve strategie van heel onze Vlaamse Executieve. (*Applaus*)

De Voorzitter : De heer Suykerbuyk heeft het woord.

De heer H. Suykerbuyk (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter. heren Ministers, waarde collega's, na deze drie interpellaties wil ik even stilstaan bij de inhoud van de eerste twee interpellaties. De laatste interpellatie

Suykerbuyk

was zo strijdvaardig dat er niets aan toe te voegen is. De eerste interpellaties houden essentieel verband met het behoud van de eigenheid van Vlaams Brabant.

Ik herhaal eigenlijk wat ik reeds veertien dagen geleden had gezegd. Ik doe dit omdat Minister Walt Niel op dit moment aanwezig is. Hij kan ter zake zijn verantwoordelijkheid op zich nemen.

Door middel van het juridisch scenario, waarover de vorige keer is gesproken kunnen wij, vanuit onze autonomie, gebaseerd op de volledige bevoegdheid inzake ruimtelijke ordening en huisvesting, optreden om het behoud van de identiteit van de gemeenten in het algemeen en deze van Vlaams Brabant in het bijzonder te verzekeren. Het bezitten van de bevoegdheid op het stuk van ruimtelijke ordening en huisvesting betekent niet alleen dat men de bestemming van de bodem kan vastleggen, maar ook dat men het gebruik van de bodem kan reglementeren, dit wil zeggen aan een vergunning onderwerpen.

Dit probleem belangt de hele Vlaamse Gemeenschap, meer bepaald het ganse Vlaamse Gewest, aan. Dit geldt niet alleen voor Vlaams Brabant, maar ook voor al de residentiële gebieden rondom de steden die een zuigefunctie opwekken. Deze gebieden verstedelijken vrij snel. Daarnaast ontstaat verarming van de steden. Dit probleem strekt zich zelfs uit in de landelijke gebieden waar men de spanningen kent tussen permanente en tijdelijke bewoning. Ik denk hierbij aan landelijke gebieden waar recreatie, woon- en verblijfsgebieden, weekendverblijven bestaan.

Hier kan een eigen Vlaams concept via een decreet worden opgezet. Dit is geen theorie. Ik staaf dit door te verwijzen naar, zoals de heer Vervaeke heeft gezegd, het Nederlandse voorbeeld.

Na mijn interpellatie van enkele weken geleden had ik van een Nederlandse collega daarover meer documentatie ontvangen. In Nederland heeft men sinds 1947 een woonruim-

tewet. Sinds 1984 kent men er een woonruimtebeschikking. Sinds 1988 heeft Nederland een ontwerp-huisvestingswet die het geheel niet fundamenteel wijzigt, maar aanpast en actualiseert. Volgens dit concept kan men, naargelang de vastgelegde bestemming, het gebruik van de ruimte aan een vergunning onderwerpen. Dit kan gebeuren op basis van economische motieven, maar ook volgens maatschappelijke bindingen.

De heer P. Van Grembergen : En sociologische bindingen.

De heer H. Suykerbuyk : Sociologisch-maatschappelijk, dat betekent dus dat men via een woonruimtebeschikking de identiteit van de gemeenten kan waarborgen. In Nederland is dit sinds jaar en dag wettelijk bepaald.

Er zijn daartegen verhalen geweest bij de Nederlandse Raad van State. De Nederlandse Raad van State heeft echter bij herhaling bevestigd dat dit met indruist tegen de fundamentele rechten die in Europese en andere conventies zijn bepaald.

Ik pleit ervoor dat men dit probleem in een ruim kader oplost.

Inderdaad, ik geloof dat de beslissing inzake bodemgebruik in het Vlaamse Gewest voor heel wat doeleinden nodig is.

Actueel is de mobiliteitsproblematiek. Welnu, dit kan in het kader van een bodemgebruik, waarbij men de bestemming aan een vergunning onderwerpt, tot oplossingen voeren.

Er is ook het evenwicht tussen de woon- en werkfunctie, het evenwicht tussen de woon-, residentiële en recreatieve functie.

Het is in deze brede context dat men ook het probleem van Vlaams Brabant kan oplossen. Dit is, zoals men de vorige maal heeft gesuggereerd, niet het verdrinken van het probleem, maar wel het oplossen van het probleem ten gronde. Dit zou getuigen van een brede en evenwichtige aanpak die tegelijkertijd de communautaire druk op Vlaams Brabant met vast decretale hand zou kunnen tegenhouden. Volgens mij is niets on-

omkeerbaar, ook niet de dreigende druk op Vlaams Brabant als wij maar onze eigen politieke macht, die wij krachtens het federale systeem hebben en die wij decretaal kunnen gebruiken, ook werkelijk aanwenden.

Ik hoop, mijnheer de Minister, dat, ingaande op de suggestie van de heer Vervaeke, wij deze aangelegenheid in de Commissie kunnen bespreken en dat wij gezamenlijk op dit punt decretaal werk kunnen leveren. *(Applaus)*

De Voorzitter : De heer Leo Peeters heeft het woord.

De heer L. Peeters (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, heren Ministers, collega's, reeds enige tijd geleden heeft onze collega Vervaeke aangekondigd dat een debat met betrekking tot de specifieke problematiek van Vlaams Brabant aangewezen was en dat daartoe een initiatief zou worden genomen.

Vandaag aanhoorden wij deze interpellatie, doch collega Vervaeke zal met mij zeker en vast toegeven dat dit niet als het grote debat kan worden beschouwd vermits de ermee samenhangende problematiek trouwens veel complexer en uitgebreider is dan de thematiek die hier naar voren werd gebracht.

Trouwens zopas werden de collega's van Kamer en Senaat in kennis gesteld van het gemeenschappelijk voorstel aan de politieke fracties tot instelling van een gemengde parlementaire Commissie voor „de Hervorming der Instellingen”.

Deze parlementaire Commissie, ressorterend onder het nationaal niveau, zal worden belast met een driedovoudige onderzoeks- en adviserende opdracht.

Het is duidelijk dat deze Commissie dus de totaliteit van de institutionele problematiek zal behandelen en dus ook mede onderzoek en voorstellen zal formuleren omtrent de verdere toekomst van de Provincie Brabant en dus ook naar de situatie van Vlaams Brabant zelf.

Het door collega Vervaeke op tafel gelegde eisenpakket, namelijk de herindelings van de provincie Brabant, de

L. Peeters

herindeling van het kiesarrondissement Brussel-Halle-Vilvoorde en de herindeling van de tweetalige kieskantons, vormen elementen van deze institutionele problematiek en moeten dan ook aan het nationale niveau worden voorgelegd.

Mijnheer Vanhorenbeek, het zou goed zijn voor uw partij mocht collega Vervaet ook worden voorgedragen als lid van de hoger geciteerde Commissie, juist omwille van de manier waarop hij deze problematiek naar voren heeft gebracht. De Vlaamse Raad en de Vlaamse Executieve moeten zich ondertussen evenwel bezinnen over de bestendinging van het Vlaamse beleid dat tot op heden op een — ook voor u — afdoende manier wordt gevoerd door Gemeenschapsminister van Binnenlandse Aangelegenheden **Luc Van den Bossche**. Dit is evenwel niet het werk van één Minister, maar belangt de totaliteit van de Vlaamse Executieve aan.

U heeft trouwens reeds eerder bevestigd dat de beslissingen door hem genomen getuigen van een bewust en gedurfd beleid ten gunste van de Vlaamse Gemeenschap. Dit maar om te illustreren dat niet moet worden getwijfeld aan de vaste wil van onze fractie om ook in de Executieve de belangen van de Vlaamse Gemeenschap ten volle te verdedigen.

Een aantal principes en streefdoelen wens ik ook nu te poneren : het is inderdaad na te streven dat buiten Brussel-19 geen administratieve en electorale omschrijvingen zouden in het leven worden geroepen of blijven bestaan, zonder aandacht te schenken aan de taalhomogeniteit. Dit impliceert dus dat het afschaffen van de tweetalige kieskantons in Brussel-Halle-Vilvoorde en de splitsing van het kiesarrondissement mede ter tafel worden gelegd tijdens dit overleg. Inzake de specifieke problematiek van de Provincie Brabant, is het inmiddels wel duidelijk dat op termijn de huidige situatie niet kan worden aangehouden.

Er bestaat trouwens in de Provincieraad een werkgroep Institutionele

Problemen, waar men er evenwel niet in slaagt een blauwdruk voor de verdere evolutie van deze problematiek uit te werken.

Intussen blijft de Provincie Brabant verder draaien met personeelsleden die onder 3 verschillende gewesten ressorteren en met een jaarlijkse opmaak van begrotingen en dossiers, waarbij het hanteren van een compensatiepolitiek regel wordt.

Een zeer kwalijke manier van handelen waaraan ook deze instellingen dreigen ten onder te gaan. De kop nog langer in het zand steken is dus zeker niet de goede manier van handelen en ook hier zullen dus een aantal concrete voorstellen moeten worden geponeerd. Betreffende de uitbreiding van de Conferentie van Vlaamse Mandatarissen lijkt het mij billijk dat deze structuur zelf beslist over een mogelijke uitbreiding, vermits hier rekening moet worden gehouden met de specificiteit van de gemeenten met taalfaciliteiten. Niets belet evenwel dat de mandatarissen van Vlaams Brabant zich gaan verenigen of dat de Gemeenschapsminister zelf het initiatief neemt en dat daarbij dus ook de mandatarissen van de faciliteitengemeenten kunnen worden betrokken.

Collega Vervaet, ik zou nog graag ingaan op uw opmerkingen in verband met ruimtelijke ordening en leefmilieu. Ik zal dat vandaag echter niet doen. Ik zou kunnen praten over het belang van de richtnota in verband met de gewestplannen, over de klasseringsdossiers en de ellenlange procedure die daarmee gepaard gaat, over het aansnijden van de reservegebieden, een enorm probleem voor onze regio. Ik ben ervan overtuigd dat wij hiervoor later nog gelegenheid zullen hebben.

Aansluitend op de woorden van de heer Vervaet zeg ik dat het voor Vlaams Brabant, omwille van al deze aangebrachte problemen, vijf voor twaalf is geworden. Nog meer druk, nog meer inwijking, nog meer bebouwing zou wel eens het einde kunnen betekenen van de eigenheid van een hele regio, die tot op heden een dam vormt tegen de grootstad. Wat de breuk in die muur kan betekenen is

ons sinds enkele dagen waarschijnlijk niet ontgaan, hoewel het dan om een zeer positieve doorbraak ging. (*Applaus*)

De Voorzitter : De heer Dielens heeft het woord.

De heer F. Dielens (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, heren Ministers, geachte collega's, ik wil mij vooral aansluiten bij de interpellatie van collega Vanhorenbeek.

Een Vlaamsgericht en bijgevolg sociaal grondbeleid, dient met de dag in Vlaams Brabant een steeds grotere prioriteit te krijgen.

De grondprijzen klimmen tot waanzinnige hoogten. In gemeenten zoals Hoeilaart en Tervuren zijn de grondprijzen op één jaar tijd verdubbeld. In sommige buurten van Overijse wordt gemakkelijk 4.000 tot 5.000 frank per vierkante meter betaald. In het zuidoosten van Brussel gaan de vraagprijzen zelfs tot 10.000 frank de vierkante meter. Daardoor wil ik er onmiddellijk op wijzen dat er een onmiskenbare wisselwerking plaatsgrijpt tussen wat er binnen Brussel-19 gebeurt en wat in het randgebied geschiedt.

Uiteraard heeft dit zijn weerslag op de woningprijzen evenals op de huurprijzen. Huishuren van 15.000 frank per maand voor sobere appartementen zijn geen uitzondering meer, dat geldt ook voor de streek van Leuven. Hoe kan het ook anders, indien men vaststelt dat zelfs voor zogenaamde sociale woningen in sociale woonwijken — onder andere in de Pajotse gemeente waar ik woon — meer dan 14.000 frank dient te worden betaald. Dit heeft dan niet direct te maken met de specifieke problematiek van Vlaams Brabant, maar is niettemin een a-sociale toestand, die eveneens doorweegt bij de prijsbepaling van de andere particuliere woningen in het randgebied.

Hoewel een bijzonder beleid voor Vlaams Brabant bij uitstek vlaamsgericht dient te zijn, mag men zich ook niet louter toespitsen op de zogenaamde verfransingspogingen. Deze laatste zijn immers een oud zeer en dienen door een niet aflatende

Dielens

Vlaamse reflex te worden beantwoord.

In de voorbije jaren worden wij daarenboven steeds meer geconfronteerd met de Europeanisering van de hoofdstad en van het randgebied. De Europese roeping van Brussel heeft onder andere tot **gevolg** dat ook minder gefortuneerde francofonen en migranten Brussel verlaten om zich te vestigen in het randgebied.

Dit brengt met zich mede dat de problematiek deze van het grondbeleid overstijgt en zich uitsmeert over samenleving!+ en integratieproblemen. Hierdoor ontstaan duidelijk raakpunten met welzijnswerking, onderwijs, tewerkstelling, enzovoort.

Wij verzetten ons uiteraard niet tegen de Europeanisering en zullen Brussel blijven verdedigen, niet alleen als hoofdstad van Vlaanderen, maar ook als hoofdstad van Europa.

Wij zijn nuchter genoeg om te weten dat aan alle grootse projecten ook nadelen verbonden zijn. Vlaanderen kan niet onbewogen toezien hoe haar speerpunt op de hoofdstad, namelijk Vlaams Brabant, zou worden afgestompt en omgebogen tot een wapen dat tegen haarzelf zou worden ingezet.

Meteen is het duidelijk dat de problematiek Vlaams Brabant geen zaak is voor de gemeentebesturen alleen. De faciliteitengemeenten zijn het levend bewijs van het feit dat de initiatieven komende van de gemeentebesturen niet altijd in de richting zullen gaan die wij nastreven.

Evenmin is zij een zaak voor het arrondissement Halle-Vilvoorde of voor het arrondissement Leuven alleen.

Wij zijn gelukkig met de initiatieven die tot op heden binnen de Executieve, in het bijzonder door de Gemeenschapsminister van Binnenlandse Aangelegenheden, de heer Luc Van den Bossche, ten aanzien van het randgebied werden genomen. Wij zijn evenzeer akkoord met Minister Van den Bossche **wanneer** hij beweert dat Vlaams Brabant een zaak

dient te zijn van alle Gemeenschapsministers in de Vlaamse Executieve.

Was het niet Luc Van den Bossche die in de Gazet van Antwerpen van 7 augustus aandrong opdat de Vlaamse parlementsleden met voorstellen zouden uitpakken, die dan zouden kunnen worden besproken in de bevoegde Commissies in de **Vlaamse Raad** ?

Rest natuurlijk de vraag of het niet beter is alle suggesties en initiatieven ter zake, zo vlug mogelijk eerst binnen de Executieve te coördineren in een werkgroep ad hoc, om nadien ter discussie gebracht te worden in de Vlaamse Raad ?

Alle hens dienen aan dek geroepen te worden voor het te laat is. De problematiek Vlaams Brabant verdient maatregelen zowel op het vlak van de ruimtelijke ordening en het huisvestingsbeleid als op het vlak van het **beleid ten aanzien van de bedrijfstiereld**, de tewerkstelling, het leefmilieu, het natuurbehoud en de landinrichting, het welzijns-, cultuur-, onderwijs- en gezondheidsbeleid. Denken we maar aan de duizenden Vlamingen uit de Brusselse rand, die aangewezen zijn op de Brusselse medische instellingen. Het beleid ten opzichte van de ondergeschikte besturen, het voogdijbeleid, zal verder dienen te worden aangescherpt. Tevens zal het beleid ten opzichte van de openbare werken en het verkeer allerminst afzijdig kunnen blijven. Ook hier, collega Vanhorenbeek, ligt een belangrijke taak.

Voegen we er ten slotte aan toe dat een overleg met de Vlaamse Gemeenschapscommissie in Brussel, meer dan wenselijk is, ten einde de belangen der Brusselse Vlamingen te behartigen en de onvermijdelijke samenwerking te coördineren, voortspuitende uit maatregelen, die hetzij in Brussel, hetzij in Vlaams Brabant worden genomen.

Kortom, allen samen, voltallige Executieve en leden van de Vlaamse Raad, zullen wij aldus de belangrijkste uitdaging kunnen overwinnen, die de Vlaamse Gemeenschap in het laatste decennium van deze eeuw zal dienen te trotseren, namelijk het

standhouden van onze **Gemeenschap** in en om Brussel, hoofdstad van Europa. (*Applaus*)

De Voorzitter : De heer Garcia heeft het woord.

De heer R. Garcia (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, heren Ministers, **collega's**, **rekening houdend met** mijn zware verkoudheid en omdat ik het reeds allemaal heb gezegd in de Commissie voor de Bicommunautaire Aangelegenheden, zal ik bondig zijn.

Mijnheer de Minister, collega's, iedere Vlaming, of hij nu in Vlaanderen of in Brussel woont, die zou beweren dat er voor de Vlaamse Gemeenschap in het hoofdstedelijk gebied geen problemen bestaan, zou uiteraard blijk geven van zeer verre gaande onwetendheid of van een totale onverschilligheid, wat uiteraard niet de beste uitgangspositie is om de zo belangrijke problemen voor **Brussel** en het randgebied op te lossen.

Nochtans is het zo dat in Vlaanderen deze problematiek niet altijd ernstig wordt opgevat. Ik voeg er onmiddellijk aan toe — als Brusselse Vlaming en als Brussels „ketje” — dat wij in Brussel niet mogen of niet moeten denken dat het manna uit het machtige Vlaanderen zonder meer uit de hemel moet vallen. Dat kunnen wij begrijpen.

Maar ik vraag u, Vlamingen van het Vlaamse moederland, te begrijpen dat de problematiek die zich voor de Vlaamse Gemeenschap in Brussel stelt, twee supplementaire moeilijkheden vertoont

Ten eerste, de concurrentiële positie van de Vlaamse Gemeenschap — hetzij inzake cultuur en onderwijs of inzake persoonsgebonden materies — met de Franse Gemeenschap, waarvan wij een aanbod moeten krijgen dat getuigt van kwaliteit en waarbij ook de prijzenfactoren in rekening moeten worden gebracht.

Tweede moeilijkheid voor nu en voor de toekomst is duidelijk de Europese dimensie van de stad. Ter zake onderkennen wij te veel de goede en positieve kanten, maar bestuderen wij niet genoeg de negatieve effecten om ze tegelijk op te lossen.

Garcia

Mijnheer de Voorzitter, heren Ministers, collega's, een maand geleden werd de beleidsverklaring van de Brusselse Executieve voor de gewestmateries goedgekeurd. Veertien dagen geleden werd de beleidsverklaring van het Vlaamse College door de Vlaamse Gemeenschapscommissie goedgekeurd, dit voor wat betreft de unicommunautaire aangelegenheden. Vandaag en morgen heeft het debat betrekking op de beleidsverklaring van het Verenigd College voor de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie, dit inzake de bicornunautaire aangelegenheden.

Er is een nieuwe politieke context, een nieuwe politieke toestand ontstaan. Institutioneel is er iets gewijzigd. De vraag rijst of daarmee de problemen nu zijn opgelost. Wij hebben vooruitgang geboekt, maar de problemen zijn niet opgelost. Vandaag nog heb ik ervaren dat de samenwerking met de Franstaligen in het nieuwe model niet noodzakelijkerwijze tot een pacificatie leidt, omdat de wil om met gezonde normen de biculturele en bicornunautaire instrumenten toe te passen bij de Franstaligen niet duidelijk bestaat. Toen ik vandaag de positie van de Vlamingen duidelijk probeerde te maken, heeft men mij verweten dat ik te scherp was. Misschien is dat zo, maar ik heb dat liever, omdat de ervaring mij heeft geleerd dat een politicus in Brussel de bal nooit van de voet mag laten gaan. De huidige toestand leert mij dat er een nieuwe en totaal vernieuwde samenwerking tot stand moet kunnen komen tussen enerzijds de Brusselse Vlamingen en anderzijds het Vlaams moederland. Deze samenwerking moet steunen op enkele nieuwe gegevens die wij goed voor ogen moeten houden. Geloof me vrij, de begrijpbare en traditionele vrees van Vlaanderen voor een „Wallobrux” dat zich tegen Vlaanderen zou keren, behoort tot het verleden. Daarvoor zijn twee evidente redenen. Ten eerste zijn Vlamingen in de Brusselse beleidsinstrumenten aanwezig en ten tweede wordt de kloof tussen Wallonië en Brussel steeds breder. Wat de toenadering en de vernieuwde samenwerking tussen

de Brusselse Vlamingen en Vlaanderen betreft, vraag ik u te onthouden dat de Brusselaars geen nostalgie naar een ancien régime koesteren. Wij wensen niet dat alles en nog wat in Brussel gecentraliseerd blijft. Die houding zou niet overeenkomen met de normale democratische spreiding van sociale en culturele diensten. Ik vraag u wel echter te aanvaarden dat wij ook geen bedelaars kunnen zijn die iedere keer en voor het kleinste probleem bij Vlaanderen moeten aankloppen, om dan gedurende dagen, weken of maanden uit te leggen wat het probleem is en hoe het eigenlijk moet worden opgelost.

Een ander principe werd hier voldoende onderstreept, zodat ik het niet meer hoeft te herhalen. De noodzakelijke samenwerking tussen Brusselse Vlamingen en Vlaanderen en de evolutie op het vlak van de stedenbouw, de ruimtelijke ordening, de economische investeringen en de tewerkstelling in Brussel oefenen zonder enige twijfel een grote invloed uit op de Rand, dus op Vlaanderen. Tenzij wij de stenen van de afgebroken Berlijnse muur rond Brussel opstapelen, wat mij niet bepaald politiek evident en aanvaardbaar lijkt, ontsnappen wij daaraan niet. Lijkt het u niet nodig dat, in het voordeel van de Vlaamse Rand en van Brussel, het permanent overleg tussen Brusselse Vlamingen en Vlaanderen wordt gerestaureerd en in ere hersteld.

Ik zal u twee ervaringen aanhalen die bewijzen wat positieve samenwerking kan betekenen omdat hier twee Ministers aanwezig zijn die daarvan kunnen getuigen.

De Voorzitter : Mijnheer Garcia, u heeft reeds tweemaal de toegestane spreektijd overschreden. Gelieve dus af te ronden.

De heer R. Garcia : Minister Weckx kan getuigen hoe, over de partijgrenzen heen, in bepaalde gemeenten van het Brusselse — om de mijne niet te noemen — werd samengewerkt aan de uitbouw van prachtige cultuurinstrumenten.

Anderhalf jaar geleden heb ik bij Minister Van den Bossche de oprichting

van een avondschool voor moderne talen bepleit. Met fierheid kan ik u zeggen dat het lessenpakket van deze avondschool nu 10 Europese talen bevat, die door 762 leerlingen worden gevolgd. Ook dit is te danken aan samenwerking.

Mag ik de Executieve een suggestie doen ? De Werkgroep Brussel in de Vlaamse Raad heeft haar opdrachten goed uitgevoerd. Kan deze werkgroep, met instemming van alle Vlaamse partijen, niet tot een permanente Commissie worden omgevormd, waarin problemen inzake culturele en andere aangelegenheden tussen Vlaanderen en de Vlaamse Brusselaars op de meest objectieve en rationele wijze worden bestudeerd en uitgepraat ? Sommige Vlamingen werpen op dat er, als men een Commissie voor Brussel opricht, ook een vaste Commissie voor bijvoorbeeld de provincies Antwerpen en Oost- en West-Vlaanderen moet komen. Over deze domme reactie zwijg ik liever.

De installatie van deze Commissie kan het begin zijn van een vernieuwde samenwerking waardoor wij de Franstaligen na verloop van tijd eindelijk gelijk zullen kunnen geven aangezien zij beweren : „Ce sont les Flamands qui bougent, ce sont les Flamands qui ont repris pied dans cette ville”. (Applaus)

De Voorzitter : Minister Geens heeft het woord.

Minister G. Geens (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, dames en heren, ik heb aandachtig geluisterd naar de talrijke sprekers, die zich tot verschillende Ministers hebben gericht.

De Regering heeft afgesproken dat ik, namens verschillende collega's, zou antwoorden voor de hele thematiek die betrekking heeft op de rand rond Brussel, terwijl collega Weckx, bevoegd voor Volksgezondheid en Brusselse Aangelegenheden, een gecoördineerd antwoord zal verstrekken over de thema's die betrekking hebben op Brussel.

Als inleiding wil ik een passus uit een psalm citeren. Brussel is zoals een „sponsa ornata nuptiis suis”, zoals

Geens

een bruid die zich ooit voor haar bruidegom. Dat is wat de hoofdstad van Europa doet met het oog op 1993. De privé-sector doet dat al jaren, de openbare sector is aanzienlijk achtergebleven, jammer genoeg trouwens, maar dat houdt verband met de politieke situatie in ons land.

Sedert een drietal maanden hebben wij, eindelijk, eigen politieke structuren voor het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest. Wij geven vertrouwen aan die instelling en ondertussen moeten wij ons werk doen, voor Vlaanderen.

Het verwonderde mij ten eerste de heer Vervaeke te horen vragen of wij ervoor zouden zorgen dat Vlaams Brabant in Vlaanderen wordt opgenomen. Ik zal daar niet voor zorgen, want dat is al lang een feit. Vlaams Brabant hoort bij Vlaanderen. Ik ga **mij niet moe maken** met iets dat al lang is gebeurd.

De heer D. Vervaeke : Ik had het over de derde fase.

Minister G. Geens : Daaraan verbindt hij de splitsing van het kiesarrondissement Brussel-Halle-Vilvoorde en de oprichting van een Provincie Vlaams Brabant. Ik geef toe dat dit belangrijke problemen zijn, maar zij behoren niet tot de bevoegdheid van de Vlaamse Raad. Als men de Vlaamse Raad wil laten respecteren, ik heb **het hier al tientallen** keren gezegd, moet deze Raad handelen over zaken die tot zijn bevoegdheid behoren. Een debat over zaken die behoren tot de bevoegdheid van Kamer en Senaat moet niet hier worden gevoerd, evenmin als daar een debat over een onderwerp dat behoort tot de bevoegdheid van de Raad moet worden gevoerd. Deze problematiek behoort tot de nationale bevoegdheid en moet worden besproken in het nationaal Parlement.

Mijnheer Vervaeke. wees toch een beetje logisch met u zelf. Ik heb hier een heel pak wetsvoorstellen en geen voorstellen van decreet, tot de herinrichting van het Belgisch grondgebied in provincies, tot herinstelling van de kiesarrondissementen in de Provincie Brabant en houdende de

samenstelling en de bepaling van de hoofdplaats van de kantons van de kiesarrondissementen Brussel-Halle-Vilvoorde en Brussel-Nijvel. Deze wetsvoorstellen moeten worden behandeld in de Kamer, waarvan u lid bent. En niet hier. Ik ga er bijgevolg niet verder op in.

Mevrouw N. Maes : Wel hier, maar niet nu.

Minister G. Geens : Wel in deze vergaderzaal en in de Senaat. Ten gevolge van een interpellatie van de heer Van Grembergen over het eisencahier van de **OVV** heeft de Volksunie een voorstel van resolutie ingediend, Stuk 260 — zitting 1989-1990 van deze Raad. Het Bureau van deze Raad heeft voorgesteld dit voorstel ter bespreking te verwijzen naar de Commissie Algemene Zaken. Laten we daar eerst de procedure afwickelen.

Dan kom ik tot de splitsing van de begroting en de rekening van de Provincie Brabant. Ik meen, maar dan **spreek ik niet als Voorzitter van de** Executieve, dat de Provincie Brabant moet worden gesplitst en dat het kiesarrondissement eveneens moet worden gesplitst. Ingevolge besprekingen in het nationale Parlement moeten wij de wetgeving op de Europese verkiezingen aanpassen. Wij moeten ook uitvoering geven aan de derde fase. Dit alles zal meebrengen dat — en ik heb dat beeld al vaak gebruikt en het werd mij al dikwijls kwalijk genomen — de inwilliging van onze eisen voor Brabant ons als een rijpe appel in de schoot zal vallen.

Ik zie niet in hoe wij de begroting en de rekening van de Provincie Brabant kunnen splitsen als er ook geen politieke verdeling plaatsvindt. Tot nog toe is die politieke verdeling niet gebeurd. Krachtens de bijzondere wet bepaalt de nationale wetgever de dotatie voor de Provincie Brabant.

Tegen de oprichting van een gemengde commissie ter voorbereiding van de splitsing van de Provincie Brabant is er geen bezwaar. De Gemeenschapsminister van Binnenlandse Aangelegenheden en Openbaar Ambt, de heer Van den Bossche, wil met zijn Gewestcollega's en de be-

voegde nationale Minister overleg plegen over de functionering van de diensten van de Provincie Brabant. Overigens is niet alleen de **politieke** situatie verantwoordelijk voor **het soms** mank functioneren van deze Provincie. Ook op het vlak van het management van de Provincie **heeft men een en ander laten verkommen**.

Wij hebben in onze begroting, sector openbaar ambt, kredieten voorzien voor wedden en toelagen voor het personeel van de Provincie Brabant en al wat erbij hoort, omdat de provincie-ambtenaren die momenteel nog van de Staat afhangen uiteindelijk ten laste van het Gewest moeten komen.

Wij komen nu aan het probleem van de rand. De rand, dames en heren, is samengesteld uit zes gemeenten en niet meer. Ik hoor hier geregeld stemmen opgaan om er ik weet niet hoeveel van te maken. Laat ons toch logisch zijn. Men wil de toestand van de zes randgemeenten veralgemenen naar tal van andere Vlaamsbrabantse gemeenten. Voorstellen daartoe komen van de Volksunie, ik zeg niet expliciet maar impliciet, **en op alles** wat u voorstelt heeft dat gevolgen. Laten wij toch logisch blijven.

De twee collega's van de Vlaamse Regering, de heer Van den Bossche, Gemeenschapsminister voor de Binnenlandse Aangelegenheden en de heer Lenssens, Gemeenschapsminister voor Welzijn, beiden belast met het toezicht op de gemeenten, respectievelijk de OCMW's, hebben een Conferentie van de Vlaamse Mandatarissen in de zes randgemeenten opgericht. Ik denk niet dat wij dat moeten uitbreiden. Trouwens de leden van de Conferentie zelf zijn daartegen. Het zijn de zes en daarmee uit en niet de zeven of de acht of wat dan ook. Laten wij toch niet zelf de uitbreiding van de randgemeenten door dergelijke dingen in de hand werken.

Er is een probleem, maar wij moeten het ook niet overdrijven in die zin dat wij er zouden van uitgaan dat het summum van de Vlaamse politiek er nu zou in bestaan om voor die zes

Geens

gemeenten alle mogelijke extra regelingen in te voeren en die desgevallend met gewapende hand opleggen of doen uitvoeren. Dit heeft er niets mee te maken. Men moet de mensen van de zes randgemeenten niet degraderen tot Vlamingen die van overal hulp moeten hebben. Het zijn Vlamingen zoals de anderen. Zij kunnen hun man staan zoals wij dat in Vlaanderen gewoon zijn. Wij staan onze man in België, in Europa en in de wereld.

Ook de materie inzake huisvesting werd hier behandeld onder meer door de heer Vanhorenbeek in zijn interpellatie tot Minister Waltniel. Er bestaan tal van regelen waarbij wij de gemeenten op het vlak van de huisvestigingspolitiek ondersteunen. De maatregelen gelden evengoed in de zes randgemeenten. Men kan er daar een beroep op doen. Wij hebben speciale maatregelen inzake de Groene Zone genomen ter beveiliging, niet van het taalkundig karakter van de randgemeenten via de ruimtelijke ordening, maar omdat wij dit urbanistisch, stedenbouwkundig verantwoord vonden.

Laten wij ervoor zorgen dat het landschap rond Brussel zoveel mogelijk wordt beveiligd. Dat staat natuurlijk onder zware druk ingevolge het feit dat Brussel de hoofdstad van Europa is. Laten wij als Vlamingen daar nu eens fier over zijn. Bovendien is Brussel ook onze hoofdstad, een fantastische troef niet alleen voor de economische ontwikkeling maar ook voor de culturele en alle mogelijke vormen van ontwikkeling. Trouwens, wij hebben een dergelijk venster op de wereld nodig want anders zouden wij nogal vlug met oogkleppen rondlopen en navelstaarders worden. Dat is niet de manier waarop moderne Vlamingen zich moeten gedragen, wel integendeel. Wij moeten er van uitgaan dat de wereld voor ons in feite nog te klein is. Vanuit die visie moeten wij ons organiseren. Wij moeten op ons terrein onze bevoegdheid tenvolle uitoefenen. Ik voel niets voor onderhandelingen tussen de Vlaamse Executieve en de Brusselse Hoofdstedelijke Executieve

over ruimtelijke ordening, landinrichting en huisvesting in de zes randgemeenten. Dat is niet het terrein van de Brusselse Hoofdstedelijke Executieve. Daar zijn uitsluitend wij bevoegd.

Men kan natuurlijk vergelijkingen maken met de situatie in Nederland. Toen ik een jong assistent was verwees men steeds naar Nederland wanneer het ging over ruimtelijke ordening. Men keek op naar de Randstad van waaruit men zou decentraliseren. Nu hoort men daar echter niets meer van. Dit project was inderdaad geen succes. Men moet het beleid in Nederland inzake huisvesting en ruimtelijke ordening niet per sé als model voorop stellen. Ik denk daarbij aan het grapje — dat in feite een juist beeld geeft van de realiteit — dat men op de huizen in Nederland naast de bel de foto hing van de moeder opdat de kinderen wanneer ze van school kwamen zouden weten waar zij moesten aanbellen.

Wij mogen van Brussel geen extra gebied maken dat van Vlaanderen geïsoleerd is. Sommigen stellen voor dit extra gebied nog uit te breiden. Daar ben ik sterk tegen gekant.

Men heeft hier zijn beklag gemaakt over het feit dat men in de streek rond Brussel niet meer kan bouwen. Zou de situatie er echter anders hebben uitgezien indien wij geen taalproblemen hadden gekend? De enorme druk op de grondprijzen is het gevolg van het feit dat Brussel de hoofdstad is van Europa. Het tweetalig karakter van Brussel heeft daar niets mee te maken.

De heer H. Suykerbuyk : Mijn be-toog ging in die richting.

Minister G. Geens : Ik ken de oplossing die u hebt voorgesteld zeer goed, mijnheer Suykerbuyk. Ik moet u daarvoor trouwens feliciteren. Daarover gaat het hier echter niet.

Alle leden van de Executieve voeren het Regeerprogramma nauwlettend uit. Ik hoop zeer spoedig een samenwerkingsakkoord te kunnen afsluiten met de Franstalige Gemeenschap. Dit veronderstelt vanzelfsprekend dat zij ophouden met hun treiterij, hun inmenging in onze bevoegdhe-

den enzovoort. Het heeft ons nooit ontbroken aan goede wil. Ik verwacht dat de andere Gemeenschap ook blijk geeft van goede wil. Een goede samenwerking zal onze beide Gemeenschappen en ook ons land ten goede komen. Deze zaken zijn intens met elkaar verbonden. Ik meen niet dat wij de bedoeling hebben de landkaart te hertekenen. Dat zouden wij trouwens niet kunnen. Wij moeten uitgaan van de gegevens waarover wij beschikken. Wij moeten zorgen voor de eigen identiteit van de zes niet uit te breiden randgemeenten. Met uw voorstellen geeft u aan de Franstaligen de illusie dat de grens ooit zal worden gewijzigd. Welnu, dat zal nooit gebeuren. Ik zou u willen vragen even niet enkel handig te zijn maar ook tactisch en logisch. Geef de wapens niet in handen van onze tegenstrevers op dat vlak.

De heer D. Vervae : Maar waar haalt u dat vandaan?

Minister G. Geens : Ik heb dat hier horen zeggen, ter gelegenheid van deze interpellaties. Ik heb dat in ieder geval genoteerd al kan ik niet meer precies zeggen van wie het komt.

Er worden voorstellen gedaan om de Conferentie van de Mandatarissen van de zes uit te breiden. Ik snap echter niet waarom dat zou gebeuren.

De heer D. Vervae : U geeft voer aan de Franstaligen om onze interpellaties op die wijze te interpreteren. Het negativisme dat u ons aansmeert, biedt u zelf op een gouden schotelte aan aan de Franstaligen in de Brusselse rand. (*Onverstaanbare onderbrekingen*)

Minister G. Geens : Ik heb terecht gereageerd tegen uw negativisme. Wij moeten van die underdogmentaliteit afstappen. Wij moeten ook een grens bepalen. Deze ligt reeds vast van in 1963. Ooit werden er pogingen gedaan — en u was daarbij, mijnheer Vervae — om die grens te wijzigen. Dat is gelukkig niet doorgegaan. Zij zal hoe dan ook niet meer worden gewijzigd.

Mijnheer de Voorzitter, ik meen zo volledig mogelijk te hebben geant-

Geens

woord. Minister Weckx zal antwoorden op de problemen die meer specifiek betrekking hebben op het Hoofdstedelijke Gebied.

De Voorzitter : Minister Weckx heeft het woord.

Minister H. Weckx : Mijnheer de Voorzitter, geachte collega's, ik zal even ingaan op de interpellatie van mevrouw Maes en de uiteenzetting van de heer Garcia, die zich daarbij aansloot.

De verdienste van de tweede fase van de Staatshervorming is dat er niet alleen een aantal jarenoude eisen van de Vlamingen zijn ingewilligd en op wettelijke basis vastgelegd, maar dat Brussel ook in de publieke opinie figuurlijk uit de koelkast is gehaald en de volle aandacht krijgt. De waarborgen die in de bijzondere wetten met betrekking tot de hervorming der instellingen, de financiering van Gewesten en Gemeenschappen en met betrekking tot de Brusselse instellingen zijn ingeschreven lijken nu vanzelfsprekend maar zijn in feite de weerslag van een jarenlange strijd van de Vlamingen voor het behoud van de Nederlandse cultuurgemeenschap in Brussel-Hoofdstad. 1989 is zeker geen jaar nul voor Brussel-Hoofdstad zoals sommige Franstalige politici beweren. Voor de gewestmateries wordt de Vlaamse eis ingewilligd waardoor de Brusselaars, ook de Vlaamse Brusselaars dus, de mogelijkheden krijgen om, net zoals de twee andere Gewesten, eigen verantwoordelijkheid te dragen, ook op het financieel vlak.

De minoritaire positie van de Vlamingen wordt geneutraliseerd via een bijna paritair samengestelde Executieve en beslissingen bij consensus, via de bijzondere meerderheid vereist binnen en tussen de taalgroepen in de Hoofdstedelijke Raad voor de bicommunautaire aangelegenheden en tenslotte via de alarmbelprocedure in gewestmateries.

De bevoegdheden van de Gewesten, en dus ook die van Brussel zijn sinds de staatshervorming van 8 augustus 1988 nog verruimd. Zo ook behoort

de monumentenzorg voortaan tot een gewestmaterie en zal men in Brussel aan deze belangrijke aangelegenheid de nodige aandacht kunnen geven en met beide taalgroepen samen een prioriteitenplan opstellen en de nodige middelen hiervoor vrijmaken binnen de begroting van het Gewest.

Op het gebied van de gemeenschapsaangelegenheden blijven de twee Gemeenschappen, de volle verantwoordelijkheid dragen in Brussel. Vlaamse decreten zijn en blijven toepasbaar in Brussel-Hoofdstad. De oprichting van nieuwe Brusselse instellingen doen geen afbreuk aan dit algemene principe dat ingeschreven is in de Grondwet. De nieuwe instellingen hebben eerder een suppletieve functie ten aanzien van de twee Gemeenschappen. Zij zorgen voor de continuïteit van het werk dat verricht is door de vroegere Cultuurcommissies van de Agglomeratie. De Nederlandse Cultuurcommissie van de Agglomeratie heeft bewezen een goede pleitbezorger te zijn voor de Vlaamse Brusselaars. De NCC heeft zelfs eigen initiatieven ontwikkeld, daar waar de Brusselse gemeentebesturen tekort schoten ten aanzien van de Vlamingen. Mevrouw Maes heeft hierop gezinspeeld.

Dit werk moet verdergezet worden door de Vlaamse Gemeenschapscommissie. Dit kan zelfs versterkt worden aangezien de Vlaamse Gemeenschapscommissie als inrichtende macht niet alleen kan optreden met betrekking tot cultuur en onderwijs maar nu ook met betrekking tot de persoonsgebonden materies. Laten we niet vergeten dat de persoonsgebonden materies in feite in de jaren 1980 zijn uitgevonden omwille van het tweetalig gebied Brussel. meer bepaald omwille van de aanwezigheid van de Vlamingen in het Brusselse gebied.

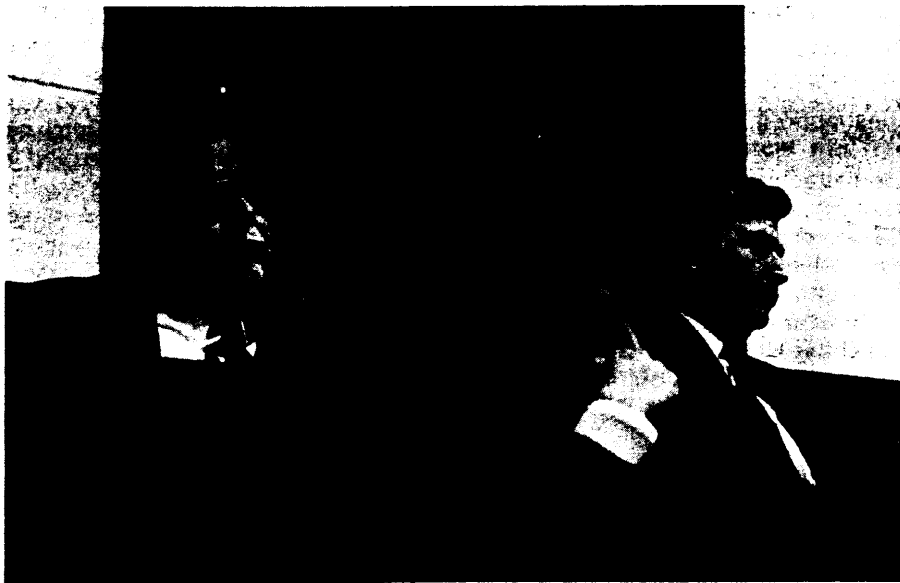
Een aantal lokale initiatieven die tot nu toe door de Vlaamse Gemeenschap ter harte werden genomen bij gebreke aan een adequaat Vlaams cultuurbeleid van de gemeenten, kunnen nu bijkomend worden overgeheveld naar de Vlaamse Gemeenschapscommissie, uiteraard samen met de overeenstemmende midde-

len. De Vlaamse Gemeenschapscommissie blijft echter een ondergeschikt bestuur ten overstaan van de Vlaamse Gemeenschap zoals blijkt uit de dotatieregeling, het toezicht en de ondergeschikte rechtsnormen, vermits zij enkel verordeningen uitvaardigen. Deze relatie is evenwel van een bijzondere aard, vergelijkbaar met een moeder-dochtermaatschappij. Zoals uit het decreet van de Vlaamse Raad van 5 juli 1989 blijkt, is het toezicht ten aanzien van de Vlaamse Gemeenschapscommissie vrij soepel geregeld en betuigt de Vlaamse Gemeenschap door de strikte toepassing van termijnen en de motivatieplicht ten aanzien van deze Commissie haar respect voor de autonomie van de beslissingen genomen door de Vlaamse Gemeenschapscommissie.

De Vlaamse Gemeenschap kan aan de Vlaamse Gemeenschapscommissie ook reglementerende en uitvoerende bevoegdheden delegeren. Voor welke materies en in welke mate is een zaak die telkenmale zal moeten worden onderzocht. Het is een opportuïteitkwestie waarbij moet worden afgewogen hoe specifiek de omstandigheden in Brussel-Hoofdstad zijn en of deze best via geëigende Brusselse kanalen kunnen behartigd worden dan wel best opgenomen worden in de algemene dynamiek van de grote Vlaamse Gemeenschap al zij het met aangepaste regelingen binnen de Vlaamse decreten. De wijze waarop en door wie iets gerealiseerd wordt in Brussel is in dit opzicht van ondergeschikt belang. Uiteindelijk moet alles passen binnen het beleid van de Vlaamse Gemeenschap.

Feit is dat Brussel het enige tweetalige gebied is in België, dat de Vlamingen er een sociologische minderheid vormen. die bovendien geografisch ongelijk verspreid wonen en dat Vlaamse initiatieven er concurrentie ondervinden van de Franstalige Gemeenschap. Het sterke multiculturele en internationale karakter van de samenleving vormen er de derde dimensie.

In een aantal Vlaamse decreten zoals met betrekking tot de bibliotheken, de speelpleinwerking, de culturele



De hamvraag voor de Vlaamse Gemeenschap in Brussel, aldus SP-Raadslid R. Garcia, met v.l.n.r. vóór hem de fractiegenoten A. Beckers en J. Van der Sande, vertoont twee supplementaire moeilijkheden : de concurrentiële positie van de Vlaamse t.o.v. de Franse Gemeenschap en de Europese dimensie van de stad

centra en het theater zijn reeds specifieke normen ingeschreven of wordt de Vlaamse Gemeenschapscommissie als initiatiefnemer aanvaard in de plaats van de Brusselse gemeentebesturen. In een aantal instellingen zoals Kind en Gezin en het Vlaams Commissariaat voor Toerisme is een vertegenwoordiging van Brusselse Vlamingen decretaal ingeschreven.

In de begroting van de Vlaamse Gemeenschapscommissie vinden we naast de globale dotatie die deze instelling ontvangt, nog eens 42.7 miljoen frank subsidies terug waarop de VGG als rechtsopvolger van de NCC recht heeft in toepassing van Vlaamse decreten.

Dit kan wellicht nog meer en anders gebeuren. Bij iedere herziening van een decreet of bij goedkeuring van een decreet zou steeds moeten worden onderzocht wat voor de Brusselse Vlamingen de beste **zaak** is.

Dit vergt een zekere alertheid van de leden van de Vlaamse Raad voor de-

ze problematiek. In dit verband, hier sluit ik mij aan bij wat mevrouw Maes en de heer Garcia hebben gezegd, is het aangewezen dat een Commissie Brussel wordt opgericht in de Vlaamse Raad die deze positieve acties ten aanzien van de Brusselse Vlamingen mede moet bewaken.

Wij hebben dat in ons Regeerakkoord ingeschreven. Een van de eerste conclusies van de werkgroep Brussel was een suggestie gericht tot de Vlaamse Raad om een Commissie Brussel op te richten.

Mevrouw Maes **deed** een suggestie die ik heel interessant vond. Het is echter duidelijk dat het de Vlaamse Raad is die moet beslissen over de oprichting van zulk een Commissie. Men zou misschien kunnen denken aan het systeem zoals wij dat in de Kamer van Volksvertegenwoordigers kennen, waar een adviescommissie bestaat in verband met Europese aangelegenheden.

De hoofdbetrachting moet zijn dat alle Vlamingen, waar ook in Vlaan-

deren, dus ook in Brussel, recht hebben op een gelijkwaardig aanbod.

Hoe hoger de kwaliteit van het aanbod hoe meer respect dit zal afdwingen vanwege de andere cultuurgemeenschappen. Alleen dan ook is openheid van de instellingen ten aanzien van de Vlamingen uit het hinterland en de anderstaligen verantwoord. Zij vormen op hun beurt een niet onbelangrijke ondersteuning voor het voortbestaan van de Vlaamse initiatieven in Brussel-Hoofdstad.

Ook dat kan niet voldoende worden onderstreept.

De Vlaamse Gemeenschap zal zowel op het domein van de cultuur, het onderwijs als de persoonsgebonden materies er zorg moeten voor dragen dat deze kwaliteit gewaarborgd blijft in concurrentieel moeilijke omstandigheden. De nodige middelen moeten hiervoor worden gereserveerd.

In dit kader zal eerstdaags door mij aan de Executieve een onderzoeksopdracht worden voorgelegd waardoor wetenschappelijk onderzoek zal kunnen worden verricht naar de voorschoolse, thuisverworven talenkennis en de taalinteractie bij heel jonge kinderen. Er zullen aangepaste taalverwervingsprogramma's worden uitgewerkt met het oog op het aanleren van het Nederlands als tweede taal en als een levensechte taal voor anderstaligen.

In het algemeen moeten er aangepaste normen worden uitgevaardigd zodat een minimum aantal basisvoorzieningen binnen het redelijk bereik van de Vlaamse Brusselaars ter beschikking staan.

Met deze stellingname is in het verleden zeker rekening gehouden in de onderwijssector. Daaraan heeft mevrouw Maes herinnerd.

De Vlaamse politiek ten gunste van het Nederlandstalig onderwijs in Brussel start met voorzieningen inzake kinderopvang door middel van de kinderdagverblijven, maar ook door speciale kredieten uit te trekken voor de voor- en naschoolse opvang.

In een grootstedelijk milieu zijn dergelijke voorzieningen van buitenge-

Weckx

woon belang. Het is dan ook noodzakelijk om deze blijvend uit te bouwen ten einde de effectieve leefbaarheid van het Nederlandstalig onderwijs te verzekeren.

Niet alleen omwille van de leefbaarheid van de scholen, maar ook omwille van de culturele ondersteuning en uitstraling die scholen hebben in hun onmiddellijke omgeving, werden op het niveau van het basisonderwijs en op het niveau van het secundair onderwijs voor Brussel aangepaste normen gepland. Ik ben het eens met de interpellante, wanneer zij zegt: „Wat het basisonderwijs betreft, behalve de problematiek van de taalverwervingsprogramma's, blijft er toch wel een probleem bestaan voor het secundair onderwijs”. U hebt gelijk, mevrouw Maes, dat bekommert ons ook. Ik denk dat het voor een **stuk** te maken heeft met het feit dat er in de rand van Brussel vrij belangrijke Nederlandstalige gemeenschapsscholen in het verleden zijn opgericht. Dit moet blijvend onze waakzaamheid wegdragen. Ik heb reeds de gelegenheid gehad om daarover te praten met mijn collega van Onderwijs. Vanuit onze coördinatiebevoegdheid zullen wij dit op de voet blijven volgen.

Ook in de vernieuwde uitbouw van het kunstonderwijs met beperkt leerplan zal in de normen rekening worden gehouden met de specifieke situatie van Brussel.

Het is duidelijk dat de Vlaamse Gemeenschap ook inzake cultuurbeleid reeds belangrijke inspanningen heeft geleverd. De Vlaamse Gemeenschap zal verder een cultuurbeleid moeten blijven voeren in Brussel, tenminste op dezelfde manier als dat gebeurt in andere steden van Vlaanderen, zo niet nog meer.

Door het uitroepen van Brussel als hoofdstad van Vlaanderen, hebben we eveneens verplichtingen op bovenlokaal niveau na te leven en moeten er een aantal instellingen en diensten op hoofdstedelijk vlak vertegenwoordigd zijn. Dit geldt zowel voor de culturele sector als voor het hoger onderwijs.

U hebt een paar voorbeelden gegeven, mevrouw Maes, in verband met het hoger onderwijs. De voorbeelden die u hebt geciteerd, ken ik uiteraard. Laten we toch niet al te pessimistisch zijn en daarnaast ook kijken naar instellingen zoals de Vlaamse Universiteit Brussel, de EHSAL, de VLEKHO en UFSAL, die toch een grote uitstralingskracht hebben, niet alleen in Brussel, maar in het hele Vlaamse land.

Het is onjuist te beweren dat Vlaanderen tot nu toe nog niets geïnvesteerd heeft in Brussel. Ik heb bij mijn collega's de cijfers opgevraagd van hun bestedingen in Brussel. Dit vraagt wat tijd omdat er nog steeds geen administratieve cel voor Brussel in de administratie is opgenomen. Bij de herstructurering van deze administratie moet de Vlaamse Executieve ervoor waken dat er in één of ander onderdeel van deze administratie ergens een coördinatiecel voor Brussel wordt opgericht, zodat alle problemen die zich in de diverse functionele bevoegdheden voordoen op de één of andere manier ook administratief geschraagd en ondersteund worden.

Deze oefening is reeds gemaakt voor 1987. Toen bleek dat de welzijnssector 1,7 procent, 290,9 miljoen frank, de gezondheidssector 3,0 procent, 46,4 miljoen frank, cultuur 7 procent, 746,9 miljoen frank, waarvan 271 miljoen frank dotatie aan NCC, en het kunstonderwijs 12,6 procent, 400,6 miljoen frank, van hun budget lieten afvloeien naar Brussel. Deze cijfers moeten gerelateerd worden ten opzichte van de 4 procent die de Brusselse Vlamingen vormen in de totale Vlaamse populatie. Men kan erover discussiëren of het geen 5 of 6 procent is. Het zal, hoe dan ook, maar een beperkt percentage zijn.

Dit wil niet zeggen dat, gelet op de deloyale concurrentie die op het terrein bestaat, ook niet méér moet worden gedaan en men niet alles kan uitrekenen in percentages van de bevolking ten opzichte van de inspanningen die worden geleverd van de Vlaamse Gemeenschap naar de Brusselse Vlamingen.

Een oefening met alle onderwijsuitgaven te Brussel zou zeker betekenis-

vol zijn en van aard om de inspanningen ten opzichte van Brussel nog duidelijker in het licht te stellen. Daarnaast heeft de Vlaamse Gemeenschap de dotatie aan de Vlaamse Gemeenschapscommissie met 13 procent verhoogd ten opzichte van 1989. Er wordt nu 322,8 miljoen frank rechtstreeks via dotatie gegeven en nog eens 42,7 miljoen frank aan de NCC als inrichtende macht.

De zojuist omschreven ideeën zijn niet strikt gebonden aan de oprichting van de nieuwe Brusselse instellingen. Ze maakten reeds vroeger deel uit van de Vlaamse strategie. Ze staan zowel verwoord in het Actieplan van de Vlaamse Executieve ten aanzien van Brussel-Hoofdstad dat op 1 juni 1988 werd goedgekeurd, als in de aanbevelingen van de werkgroep Brussel in de Vlaamse Raad, die in mei 1989 zijn eindrapport voorstelde.

De nieuwe instellingen mogen zeker geen hinder zijn om deze politiek uit te voeren. Integendeel, zij moeten de vooruitgeschoven posten zijn van de Vlaamse Gemeenschap, waardoor er gemakkelijker gesprekken kunnen worden gevoerd en akkoorden worden gesloten op het Brusselse territorium met de andere taalgemeenschap.

Wij moeten gebruik maken van de veelvuldige communicatiekanalen die in Brussel gecreëerd zijn en er kunnen toe bijdragen een harmonische maatschappij uit te bouwen.

Ik vermeld ondermeer het feit dat de taalgroepen, bestaande uit de rechtstreeks verkozenen, op taalgesplitste lijsten, zowel deel uitmaken van de Hoofdstedelijke Raad als het om gewestmateries gaat, als van de Verenigde Vergadering als het om bicommunautaire aangelegenheden gaat.

Wij mogen ook niet vergeten dat de overeenkomsten tussen Brussel en de twee aanpalende Gewesten via samenwerkingsakkoorden kunnen worden bezegeld, uiteraard voor zover het gaat over aangelegenheden waarvoor de Vlaamse Executieve bevoegd is naar Brussel toe, uiteraard Gemeenschapsaangelegenheden.

Weckx

Tot slot, en niet in het minst, maken de Brusselse leden van de respectieve Gemeenschapsexecutieven met raadgevende stem deel uit van het College van de Vlaamse, respectievelijk de Franse Gemeenschapscommissie, alsook van het College van de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie.

Ik merk op dat ik op dat vlak nog geen enkele vergadering, noch van het College van de Vlaamse Gemeenschapscommissie, noch van het College van de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie heb gemist. Ik zal daar een punt van eer blijven van maken.

Een moeilijk punt blijven de contacten met de nationale overheid, tenzij via het Overlegcomité. Heel concreet rijzen er vragen rond de vertegenwoordiging, en meer specifiek van Brusselse Vlamingen, in de nationale culturele en wetenschappelijke instellingen in Brussel-Hoofdstad. Hier pleiten we voor een paritaire samenstelling in de grote culturele instellingen.

Wij mogen **ook** niet vergeten dat Brussel een grote bekendheid heeft in en buiten Europa en deze stad derhalve een interessant naamkaartje is voor de culturele uitstraling van onze Gemeenschap in de wereld, temeer daar Brussel een rijk Vlaams-historisch leven te tonen heeft.

Een aantal meer prestigieuze initiatieven, die deze internationale bekendheid eer aandoen en tegelijkertijd aantrekkelijk blijven voor **de** Brusselse Vlamingen, verdienen onze steun.

Bestaande instellingen zoals Ancienne Belgique, het Kaaithheater en projecten zoals Mallefont kunnen deze Vlaamse uitstraling blijven uitdragen. De oprichting van een nieuw cultureel centrum van de Nederlandse cultuurgemeenschap lijkt mij op het eerste gezicht niet nodig. Eerder moet worden gezocht naar een goed gebruik en een goede bestemming van bestaande infrastructuren en naar deze die eerlang door de Staat zullen worden overgedragen. Er

moet eveneens worden gestreefd naar de efficiënte samenwerking tussen de culturele raden en trefcentra in de 19 Brusselse gemeenten.

De oprichting van de nieuwe Brusselse instellingen zal er zeker toe bijdragen dat wij, als Vlamingen, voortdurend zullen worden bevraagd omtrent onze intenties. Zij worden als het ware het geweten van Vlaanderen. Wij moeten steeds paraat staan !

De politiek inzake de persoonsgebonden aangelegenheden, cultuur en onderwijs is en mag geen statisch gegeven zijn. De drijfkracht in deze moet, zoals in het verleden, door de Vlaamse Brusselaars zelf worden geleverd, vroeger langs de NCC, thans door zijn rechtsopvolger. Vandaar dat ook in de toekomst de Vlaamse beleidsmensen dienen beluisterd, opdat de Vlaamse Gemeenschapscommissie, de Vlaamse Raad en de Vlaamse Executieve in onderling overleg de huidige politiek zouden kunnen verder zetten en waar nodig versterken.

Vandaar, mijnheer de Voorzitter, dames en heren, de absolute noodzaak om hier een Commissie Brussel op te richten en misschien kan de suggestie die wij daarnet hebben gedaan om er een raadgevende maar volwaardige Commissie van te maken een oplossing bieden voor het probleem dat reeds herhaaldelijk in het Bureau van deze Raad werd besproken. (*Applaus*)

De Voorzitter : De heer Vervaeke heeft het woord.

De heer D. Vervaeke (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, heren Ministers, geachte collega's, in de eerste plaats zou ik Minister Van den Bosch willen danken omdat hij eens te meer met grote openheid op een aantal van onze suggesties zal ingaan, met name het installeren van de interne werkgroep voor de concrete uitwerking van de splitsing van de Provincie Brabant.

In de tweede plaats zou ik ook de uitgestoken hand van collega Suykerbuyk met grote dankbaarheid willen aanvaarden in verband met het opstellen van het decreet over de woonruimte.

In de derde plaats betreuf ik ten eerste het stilzwijgen van de Minister van Ruimtelijke Ordening op al mijn vragen ter zake. Ik hoop dat zulks niet is gebaseerd op een communicatiestoornis met de Voorzitter van de Executieve.

Ten slotte betreuf ik ten eerste het antwoord van de Voorzitter van de Vlaamse Executieve, zowel naar de vorm als naar de inhoud. Omwille daarvan zal ik hoffelijkheidshalve niets meer zeggen, maar geef ik de Voorzitter van de Executieve de raad zijn psalm even opnieuw te willen lezen. (*Applaus*)

De Voorzitter : Mevrouw Maes heeft het woord.

Mevrouw N. Maes (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, heren Ministers, geachte collega's, ik dank Minister Weckx voor zijn uitgebreid antwoord dat zeer ter zake was. Ik denk dat hij op dezelfde golflengte zit die wij hebben trachten te uiten. Hij beschikt over een jarenlange ervaring en een grote terreinkennis.

Ik denk dat het eigenlijk in Vlaanderen is **dat wat** meer gevoel voor deze hoofdstad zou moeten ontstaan, opdat zij ook een beetje een beminde hoofdstad zou kunnen worden, waaraan de Vlamingen meer aandacht besteden. Daarom is de strategie, die wij in de toekomst zullen uitwerken, van groot belang, ten einde in Brussel op het terrein, samen met de rest van de Vlaamse Gemeenschap, de Nederlandse cultuur gestalte te geven.

Indien wij dit teveel in Brusselse cénakels laten verlopen, blijft het, zoals voorheen beperkt tot een jaarlijkse discussie over de dotaties, tot een verslag dat werd ingekeken over de activiteiten van het NCC. Voor het overige waste Vlaanderen zijn handen in de onschuld. Indien er iets verkeerd ging dan moest het NCC dit weer rechtzetten, vermits zij het geld en de bevoegdheden had, **ook al was** dit niet helemaal waar.

Toen ik destijds lid was van de Adviescommissie voor de culturele centra, toen wij in Brussel materiae loci geen bevoegdheden hadden als Cultuurraad — en dit was de reden waar-

Maes

om men in Brussel geen cultureel centrum kon oprichten — heeft de toenmalige Cultuurminister, de heer Van Mechelen, de idee opgevat, die strategisch gezien bijzonder goed was, een gordel van culturele centra rond Brussel op te richten. Dat betekende ook dat er daardoor een gedeelte van het culturele leven naar de rand werd verplaatst, zodat de rand aantrekkelijker werd dan Brussel zelf.

Vandaag kwam ik terug op de idee van het cultureel centrum. Ikzelf heb in deze Raad, die toen nog Cultuurraad heette, vanop deze plaats, nog gezegd — het is toen nog in de kranten verschenen — dat ik liever vijftig Vlaamse cafés had dan heel die prestigieuze bedoening om al ons kruit op de Munt of wat dan ook te verschieten.

Het verheugt mij dus dat die trefcentra zijn ontstaan en ik meen dat ze bijzonder nuttig zijn. Toch wens ik nu meer aandacht voor het kwalitatief aanbod en voor het andere niveau, waar we niet afwezig mogen blijven. De Munt heeft dat overigens bewezen; het is voldoende dat men er als Vlaming actief en creatief een rol speelt om mede in de Munt een wereldrol te spelen. Dat is een goed voorbeeld; maar er zijn ook slechte voorbeelden.

Toch ben ik enigszins jaloers op de Franstaligen, die de Plantentuin hebben verworven, met alles wat daar ter plaatse gebeurt. In feite wens ik **iets** dergelijks: een plaats waar Vlamingen naartoe kunnen gaan, waar altijd iets goed te zien is — bij **voorbeeld** tentoonstellingen — waar ook altijd iets te doen is, zodat je er als Vlaming een avond kan doorbrengen. Hiermee zeg ik geen kwaad woord over onze theaters, maar het aanbod van kwaliteitsprogramma's zou beter gecoördineerd kunnen worden.

Toch zou ik bijvoorbeeld de Nederlandse toneelgezelschappen, die in Vlaanderen wel worden ontvangen, ook in Brussel willen zien spelen, op een plateau dat voor Vlamingen uit gans Vlaanderen en uit Brussel een aantrekkelijke plaats is om te vertoe-

ven, in een ontmoetingsruimte die stijl en niveau heeft. De Nederlandse cultuur is met andere woorden geen provincialistische cultuur, maar één die in Europa meetelt en dit beeld moeten wij ook in Brussel kunnen tonen, zonder daarom het basiswerk te verwaarlozen. Ik ben nogal ingesteld op de organische verbinding tussen alles wat leeft, zodat het grote netwerk dat bestaat voor mij moet kunnen functioneren als een cultureel centrum met gespreide infrastructuur. Ook dat behoort tot de mogelijkheden. Laten we eerlijk zijn: in het hele Vlaamse land — en het zou mij verbazen dat het Brussels sociaal-culturele leven daarop een uitzondering zou maken — zijn de grote vernieuwingen in het sociaal-cultureel verenigingsleven en de bloeitijd een beetje voorbij. Wij zijn wat zelfvoldaan bezig met de leden te laten praten over min of meer interessante onderwerpen en ze min of meer interessante bezigheden aan te bieden. De prikkel om op de grote uitdagingen van onze tijd in te gaan, is een beetje verloren. Ik denk dat wij die moeten bieden. Tot zo ver het cultureel centrum.

Ik ben het overigens met alles wat u hebt gezegd, eens. Alleen spijt het mij dat er nu weer een nieuwe verhoging van het inschrijvingsgeld voor kunstonderwijs met beperkt leerplan komt. Als men het inschrijvingsgeld verdubbelt en men geen Brussels luikje aan de portemonnee maakt, betekent dit voor Brussel een dubbele concurrentie.

De heer R. Garcia: Dat zal in Brussel niet toegepast worden. Ik zeg u zeer formeel dat ik het beu ben niet gehoord te worden. Wanneer in een bepaalde school aan Vlaamse kant voor muziekonderwijs moet worden betaald, terwijl aan de andere kant van de gang de mensen van het Franstalig secretariaat bewezen hebben dat het onwettig is om inschrijvingsgeld te vragen — documenten ter zake bestaan en heb ik aan alle bevoegde Ministers meermaals overhandigd — dan is dat een totaal ongezonde concurrentiesituatie die ons kapot maakt. De Vlaamse Gemeenschap zal initiatieven nemen, mogelijk in de Vlaamse Raad en naar de bevoegde

Minister toe om de verhoging van het inschrijvingsgeld ongedaan te maken. Wil men het in Vlaanderen uitvoeren, dan doet men maar. Maar in Brussel kan dit niet.

Mevrouw N. Maes: Mijnheer Garcia, wij willen dat in Vlaanderen evenmin!

De situatie in Brussel is erger dan in Vlaanderen waar de beslissing een beperkte weerslag zal hebben, veel gemor en tandengeknars veroorzaken, maar niet de onmiddellijke afvloeï van grote aantallen leerlingen.

Vanmorgen hebben wij de begroting van onderwijs in de Commissie behandeld. Ik heb toen dit probleem aangesneden en het in zijn hele omvang opnieuw gesteld, niet voor de eerste keer trouwens. Minister Weckx kan getuigen dat wij daarover reeds hebben gesproken. Men kan niet zeggen dat wij dit in Vlaanderen willen. Wij zitten in de Vlaamse begroting nu eenmaal met „contraintes”, maar de peulschil die dit oplevert voor de begroting kan niet opwegen tegen de nadelen voor de Vlaamse kunstscholen met beperkt leerplan in Brussel.

Ik steun u volledig en hoop dat dit nog ongedaan kan worden gemaakt in de algemene bespreking van de begroting.

Ik wil mee in gemeenschappelijke démarche doen, niet omwille van de Brusselse bedelarij, maar uit gezond zelfrespect. Als men met anderstaligen wil concurreren moet men zelf de gunstige positie aanbieden, als Vlaamse Gemeenschap. Indien wij in Vlaanderen de pretentie hebben om kunstonderwijs te verstrekken, dan moeten wij dit doen onder evenwaardige kwalitatieve en financiële voorwaarden als de Franstalige Gemeenschap. De Vlaamse Gemeenschap is in deze tijd rijk genoeg om dat kleine bedrag te dragen.

Ik vind het verschrikkelijk dat wij binnenkort opnieuw over een begroting zullen stemmen waarin die bepaling zit vervat.

Ik dring er bij de Voorzitter van de Vlaamse Executieve op aan om dit

Weckx

Wat ten slotte uw laatste suggestie betreft, mevrouw Maes, ben ik bereid, vanuit mijn coördinatiebevoegdheid, dit nader te bekijken en te zien of wij ter zake in de loop van 1990 niet een initiatief van de grond kunnen krijgen.

De Voorzitter : Het incident is gesloten.

REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN

De Voorzitter : Hiermede zijn wij aan het einde gekomen van onze werkzaamheden.

Ik stel voor het bepalen van datum, uur en agenda voor de volgende openbare vergadering aan het Bureau en uw Voorzitter over te laten.

Geen bezwaar ? (*Instemming*)

De vergadering is gesloten.

— *De vergadering wordt gesloten om 22.40 uur.*
